

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

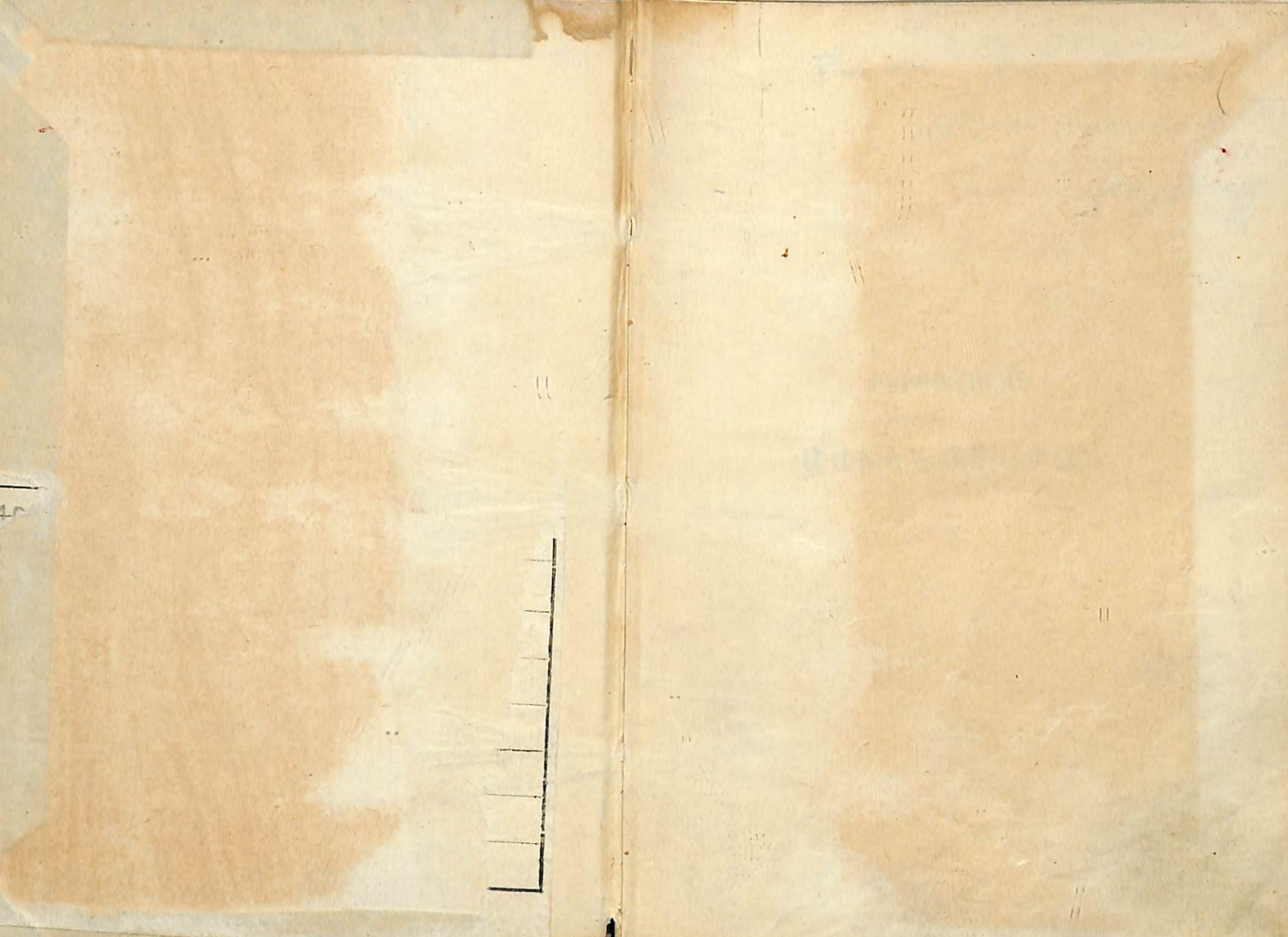
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

85
F-84

Քան Արար. Խոսքեր քեր

"Քեր Ի Խոսքեր"

Քան Արար

ԳԵՐԹՈՂԱԿԱՆ

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Դ

Handwritten notes in Armenian script at the top left of the page.

85
P-84

18 NOV 2811
9007 MAY 2006
2

Ա. ՊՈՅԻԹՈՅ

Ն Ե Ր Ո Ն
Ո Ղ Բ Ե Ր Գ Ո Ի Թ Ի Ի Ն
ՀԻՆԿ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՎ

8-2
7-778

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

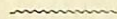
Запись в каталогной книге
на стр. 202 под № 21402-31359.

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Հ. ԱՐՄԷՆ ՂԱԶԻԿԵԱՆ
ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ
ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
1902

Գ Լ Խ Ա Ի Ո Ր Ա Ն Ջ Ի Ն Ք

ՆԵՐՈՆ	ԳՕԲԲԻԱՄ
ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ	ԴՈՍԻԹԵՆՈՍ
ՓԱՆՈՒԷԼ	ՏԵՐՊՆՈՍ
ԱՍՏԵՐԻԱ	Մ․ ԱՆՆԷՆՈՍ ԼՈՒԿԱՆՈՍ
ՌՈՒԲԲԻԱ	ՍՊՈՐՈՍ
ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ	ԳԵՐԻ ՄԸ

և այլն, և այլն, և այլն:

Հ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ.

ՍԵՆՏԵՄԲԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ
ՍԵՆՏԵՄԵՐ ԿՈՒՆՍՊԵՐԱՆԻ

Ն Ե Ր Ո Ն

ԱՌԱՋԻՆ ԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ա Պ Պ Ե Ա Ն Ճ Ա Մ Բ Ա Ն

Դաշտ մը կայ՝ որ կը բռնէ (Հոռմէն Ալբանոյ զացողին համար) Ապպեան ճամբուն աշակող-մին երկայնքը, մղոնացոյց վեցերորդ քարին քով: Այս և միւս դաշտերուն միջեւ՝ որոնք կը տարածուին միւս կողմէն, ճամբան կը հետեւի կոր զիծի մը:

Ամպամած է երկինքը: Լուսինը դժուարաւ կը թափանցէ թանձր ամպերուն մէջէն՝ որոնք զինքը կը ծածկեն: Ապպեան ճամբուն և իր դամբաններուն վրայ աղջամիւտը հագիւ լուսաւորուած է միխրագոյն աղօտ լուսով մը՝ որ ստուեր չի ձգեր. դաշտը խոր մութ է:

Ճամբուն աշակողին վրայ, Հոռմայ կողմէն, կը բարձրանայ մեծ շիրիմ մը՝ որ կ'երկարածգի խոտին մէջ. անոր մօտ՝ միւսեայն զիծին վրայ, դէպ ի Ալբանոյի կողմը, մոր դամբան մը կայ,

որուն վրայի մեռելական կանթեղը մարելու հետ է: Այս դամբանին և միոնացոյցին միջև եղած միջոցը ազատ է. յետոյ կու գայ ուրիշ գերեզմանական քառակուսի քար մը, և, ասկէ քիչ մ'անդին՝ լայն խոտուտ շիրիմ մը, որուն զագաթին վրայ խորանի մը հետքեր կը տեսնուին: Ուրիշ դամբաններ շարուած են կարգաւ ճամբուն ձախ առաջակողմին վրայ: Հին յիշատակարաններու բազմաթիւ բեկորներ գլրուցան են մեծ շիրմին շուրջը, և կը զբաւեն փոքրիկ միջոցը որ կը քաժնէ զայն մոր դամբանէն:

Այս աւերակներուն միջև մարդ մը՝ մութին մէջ՝ փոս մը փորելու հետ է: Ծամբուն եզբըրը ուրիշ մարդ մը կը մայի, անշարժ՝ լտեսի մը պէս, Ալքամայի ուղղութեամբ. վերարկուին կընգուող զլուխն անցուցած է:

ՓՈՍ ՓՈՐՈՂ ՄԱՐԳԸ (ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ). Ի՞նչքն է:

ԼՐՏԵՍԻ ՊԷՍ ԿԵՑՈՂԸ (ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ). Ո՞չ:

Ծամբորդ մը կ'անցնի որ կ'երթայ դէպ ի հոսով՝ մախաղ մը շալակը և գաւազան մը ձեռքը:

Գիշերը լի է երգերով որոնք կը հասնին ընդարձակ դաշտէն և Ապպեան ճամբուն հեռուններէն. երգի կտորներ հովէն բերուած, հովէն սարտղմուած: Զայններուն հետ երբեմն կը լսուին բառերը. «... քաղցրաժպիտ...» «Նորա-

փթիթ սաղարթ...» և անունները. «**Լայագէ¹... Փոլոյ²... Միրտայ³**» և կանացի ձայն մը կ'երգէ. «**Ողջոյն քեզ ամբիժ հոգի**»: Ուրիշ մը. «**Դիմոփոն, հովին առագաստներ ու խօսքեր պարգեւեցիր**»... մինչեւ հեռաւոր ջրմուղներու պահապանները երկայն կոչումներով՝ իրարու կը ծանուցանեն «**Երբորդ պահ**»ը:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (մանեղով դաշտը և դիմեղով դէպ ի Սիւնոն Մոգը) Այն ազաղակը կարելի է գարհուրեցուց զանիկա:

Տխուր ձայն մը կը տարածուի գիշերուան մէջ. կը դաղրին միւս երգերը, կը լսուին այս խօսքերը. «**Չայն Արեւելքէն. Չայն Արեւմուտքէն**», և անմիջապէս անոր ետեւէն մահասարտու աղաղակ մը. «**Ներոն-Որեստէս, Մայրասպանը**»:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (միւնդեռ աղաղակը կը շարունակէ) Լսէ դեռ, հոն... դէպ ի Լաախնական համբան:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Միայն թէ ինչքն չլսէ:

և կը մտտէ հողին վերջին թիակը փոսին եզբըրին վրայ, յետոյ վար դմեղով բարը կ'երթայ

1. 2. 3. Որասիոսի սիրուհիներէն:

ածուկներն արծարծելու փոքրիկ **խունկի սեղանի** մը: Իր շրթունքներուն խրաքանչիւր փչուտման՝ Սիմոն Մոզի դէմքը կը բռնաբերէ, լուսաւորուելով վառող կրակին ընդմատ ցոլքերէն: Մօտուքը գորշ է, դէմքը թուփ, կուրծքին վրայ ունի բժժամբներ, գլուխը ծածկուած է սեւ գտակով մը՝ որ մինչեւ քունքերը կ'իջնէ: Կ'ելլէ և կը հաւաքէ սեղանին շուրջը խնկաման մը, սեւ քօղ մը, թաս մը, ջուրի սափուր մը և օրհնած ջուրի սրսկիչ մը:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Փոսը խո՞ր է:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Խո՞ր:

Կը հնչէ զուարթ ձայն մը որ կ'երգէ Ատելանունիի¹ մը ժողովրդական դարձած սուրբ. « **Ոնեսիմոս դաշտերէն կը դառնայ** » և ուրիշ մը այս վերտառութեամբ. « **Կիթառ զարնելով կը մոռնայ Տէրութիւնը** »: Բայց Ալբանոյի կողմէն կը լսուի սարսափելի ձիչ մը. Տիգեղինոս կը մենտուի ճամբուն վրայ և կը հանդիպի Ներոնիմ որ կը փակցի, փաթթուած գերեզմանակամ երկայն պատմութեանի մը մէջ, և քաղուկներուն մէջ կը կրէ մոխրի սաւուր մը:

1. Ատելան՝ քաղաք Ոսկեանց, ուր առաջին անգամ արտասանուեցան կատակերգական կամ սիրային ցոփ տաղեր. և այդ անունով կ'որակէին այն երգերը և այնպիսի երգչուհիները:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Տէ՛ր իմ...

ՆԵՐՈՆ (Ռեաչով տարասիկն և իր ետևը նայելով) Երէննեայն¹... Հո՞ն...

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Կը զառանցես:

ՆԵՐՈՆ. Ոչ. տեսայ... ելաւ... օձերով փաթթուած... ջահ մը կը ցնցէր... յետոյ կ'ընցէր զայն երկերը:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ

ամոր նեցուկ կ'ըլլայ և կը նստեցնէ մղոնացոյցին և շիրմին միջեւ գտնուած գերեզմանաքարին վրայ, յետոյ, նշմայելով լոյս մը որ կը յառաջէ ճամբուն վրայէն, արագապէս կ'ըսէ անոր.

Դէմքդ ծածկէ:

Ներոն կը ծածկէ դէմքը պատմութեանով և ուսերը դէպ ի Աւպետն ճամբան կը դարձնէ: Կ'անցնի կիտարոց վարագոյններով պատգարակ մը՝ վերցուած չորս պատգարակիրներէ, և

1. Երէննեայք կամ Եւմենեայք կամ Կատաշէք կը կոչուէին պատժոց վերակացուները, և էին երեք Տիսիփոն, Մեգերա և Ալեքսով: Կը նկարագրուէին ձեռքերնին վառած ջահ բռնած և մազերու տեղ օձեր կը կրէին հիւսուած իրարու:

առաջնորդուած երկու շահակիրներէ և գերիէ մը՝ որ ձեռքը վառուած կրակարան մը ունի . և ետեւէն՝ ձեռակամներ (clienti) սպիտակ պատմուճամով և ծառաններ : Կ'ընդունարուի՝ պատգարակին ներսը՝ անձ մը որ կը ննջէ : Կ'անցնիմ :

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ . Հեռեւորքները ո՞ւր թողուցիր :

ՆԵՐՈՆ . Պովելի¹ մօտ :

Կը յաջորդէ երկար լուռութիւն մը : Ներոն կը մայիլ, դիմացը, հոշիւզոնիմ այն կէտին վրայ ուր հոռոմն է :

Կը վերսկսիմ գիշերային երգերը : Կը թռչիմ օդին մէջէն Որատիոսի խօսքերը . « . . . երբ գիւղական լուսինը կ'ելլէ, ո՞վ Փիգիլ² » և կը ցնկկն : Կը յաջորդէ Պետրոմիոսի³ սիրային տուն մը .

« Ինչ գիշեր էր այն : Ո՞վ Աստուածներ, Ուհիներ .

չրթունքը շրթունքին կը ձուլէր համայնը՝ թափառու հոգին : Այն գիշեր Սէր ինձ մեռնել սորվեցուց »

1. Քաղաք Լատինի, Ապպեան համբուն վրայ, Ալբանոյի մօտ :

2. Անուն աղախինին՝ որուն նուէրեց Որատիոս իր գեղօններէն մէկը :

3. Սերելի Ներոնի, փոխանակ բղջիկին Ռիւթանիոյ, բերթող և զրագէտ լատին :

և Նատինական ճամբուն զառկվայրներէն կը հասնին հովին հետ Իբիկոսի¹ հին ոտնատրոփ վերջատանջները .

« Թաց բիբերէն Երոս² վըքիւնը կ'արձակէ Որ կը բանայ սիրոյն խոցուածը վաղեմի . Ես կը բըստմիմ իբրեւ նրժոյգ ամեհաշունչ Որ կը զառնայ Կըրկէսին զէպ ի մըրցումներ » :

Ուրիշ սիրային տողեր կը պատասխանեն : Յետոյ կը լսուի՝ դէպ ի Կապեան ճամապարձը՝ քանի մը զուարթ ձայներ որ կ'երգեն .

« Նոր զարմ ահա կ'իջնէ երկնից բարձունքէն » :

ՆԵՐՈՆ, (տխոշր կերպով) Մառախլապատ գիշերը կը ծածկէ Հոսմը : Հովը կ'ելլէ և կը բերէ երգերը մերթ Քաղաքէն և մերթ լեռներէն : Անբուն է ժողովուրդը նման Կեսարներուն :

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ . Եկուր :

Յանկարծակի աղջամղջուտ դաշտին խորէն նորէն կը լսուի մահասարսուտ աղաղակը . « Նեռոն-Որեստէս » :

ՆԵՐՈՆ, (ցատկելով) Դեռ այն աղաղակը :

1. Յոյն քնարերգակ բերթող :

2. Աստուած սիրոյ :

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Գինովի մը երգ է. տուր:

Առնելու կ'ըլլայ սավորը՝ զոր ներոմ բազուկ-
մերոն մէջ կը սեղմէ:

ՆԵՐՈՆ. Ոչ: Սափորը պիտի տանիմ մինչեւ իր
նպատակը:

Դաշտը կը մտնեն: Տեգեղինոս կ'առաջնորդէ
Ներոմը զէպ ի փոսը: Ներոմ մոխրի սավորը
գետին կը դնէ:

ՆԵՐՈՆ. Սիմոն Մաքը ո՞ւր է:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. (որ չէ հեռացած դաշտէն) Հոս
Ագրեպպինայի՝ Ուրուականները կ'ողորբէ:

ՆԵՐՈՆ. Ո՛հ, դուն ազատէ զիս: Լուսիմ մայ-
րասպանութիւնս: Ահաբլի կեանք մը կ'ապրիմ,
փախստեայ Կամպանիոյ լեռնաշղթաներուն մէ-
ջէն, հետս քաջընկուց ջնորքը, խարազանա-
բաղիս Եւմենեաները և մայրենի ուրուականը:
Ո՛հ, ինչո՞ւ ուզեցի տեսնել զանիկա մեռած:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Անթաղ մարմիններէն ոգիներ
կ'ելլեն շուրս: Պատրաստ է ձօնը:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Յորչափ տեւէ արարողութիւնը
պիտի հսկեմ: (Յետոյ կը մօտենայ Սիմոն Մ ա-

1. Ներսիսի մայրը՝ զոր սպաննել տուաւ:

գիւն, և ցած ձայնով կ'ըսէ անոր)։ Գէպ ի Հոսմ
մէջ զանիկա՝ զրգոնէ յանդգնութիւնը անոր մէջ,
եթէ ան վախնայ, կորսուած ենք: (կը դառնայ)
Ապրեալն ձաւրոնն վրայ և կը սպասէ մղոնա-
ցոյց սիւնիկն քով):

ՆԵՐՈՆ (Ժաած փոսին վրայ, կը սկսի ինչպէս
մեկը որ կ'արտասանէ արտեստոյ՝ պատրաս-
տուած բառեր) Ո՛վ երկիր, ո՛վ Բարի Աստուա-
ծուհի, իմ առաջին Մայրս, դուն սր քու վեր-
քերուդ շրթունքներով կը մատուցանես անս-
խորժ որդիներուն ծաղիկ ու ցարեն, քու խոր-
հուրդներուդ մէջ ընդունէ ուրիշ մայր մըն ալ:
(սափորը փոսին կը մօտեցընէ) Այս անթաղ
մոխրները ժողվեցի աղետաւոր ծովեղերքէ մը:
Հոս բերի զանոնք՝ ուր Հոսմ իր դամբանները
կը տարածէ. նուիրական եղաւ միշտ ննջեցե-
լոց հայրենիք պարգեւելը:

Մայր իմ չունեցար դուն մեծապանծ շիրիմներ՝
Գոմիտիանոսական սափորներով բեռնաւոր: Քու
հապճեպ խորոյկիդ վրան յամպար չվառեցաւ,
չերգեց բանաստեղծ, չչացաւ կին, և քու մեծ
անունդ չկոչուեցաւ, ո՛վ Գերմանիկոսի դուստր,
երկնց կայսերական: Եղիլէ՛ թշուառ: Ես իսկ
կայր գեշեր մը կ'ընտրեմ՝ դաղտագողի, քեզի
համար աղօթելու և քեզի անծանօթ թաղում
մ'ընելու: (կը ծերայրի) Ահաւասիկ, կը ծնրա-
դրեմ, գետին կը խոնարհիմ, մեղայ կը գոչեմ:
Եթէ ննջեցեալներուն աչքը կը թափանցէ մեր
հոգիներուն մէջ, նայէ, մայր, ներքին սար-
սափս: Վերջինն եմ ես քու եղբրական դար-
մէդ. բաղքը իմ մէջս կը խառցընէ բոլոր իր

զօրութիւնները և զանոնք կը սպառէ: Հին Աստուածը վրան կը յարձակի: Գործս՝ ճակատազրին գործն է: (խրոխտարար ուղղուելով) Ո՛հ, լաւ կ'ըսէր այն աղաղակը. ես Արեւսէսն եմ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Եւ քու Տաւրիսդ Հոսմն է:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (ձաւրեկ) Լռեցէք. մարդ կու գայ:

Կ'անցնի սուսերամարտներու խումբ մը՝ որուն կ'առաջնորդէ անոնց մարդիչը և կը ճանչցուի երկայն գաւազանէն զոր կը սեղմէ. քովէն գերի մը կը քայլէ կանթեղ մը ձեռքը: Լուռեմամբ դէպ ի հոսմ կ'երթան:

Գիշերային երգերը դադրած են. հատ մը միայն կը մնայ ամենատխոր.

« Լուսինն և եօթը աստղներ
Կը մըտնեն մարը ծովն ի վար,
Անձկալի ժամն ահա կ'անցնի
Եւ կ'արտասուեմ ես միայնիկ »:

Գերեզմանակամ աղաղակները միշտ դէպ ի Պովիլի կողմը կ'ուղղուին:

Տխուր ձայն մը կը ծանոցանէ.

« Երկինքն է աստղը մուկին
Բացադիտակ և ատրաշէկ »:

Ուրիշ մը կը պատասխանէ. « Վայ Հոս-

մայ », և երրորդ մը աւելի սպառնալից. « Տուր մեզի Բրիտանիկոսը »:

Ներոն՝ մուծիմ մէջ՝ մտիկ կ'ընէ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. (Կարկասելով մոխրի սափորը Ներոնին) Պիտի թաղուէ սափորը: Ա՛ն: Կը Վախնաս:

ՆԵՐՈՆ. Ոչ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ, (Ապպեան ձաւրեկ) Շուտ:

ՆԵՐՈՆ. Օգնէ ինձի: (Սիւնն Մոգ կ'օգնէ անոր սափորը փոսին մէջ իջեցընելու):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Հոն:

ՆԵՐՈՆ. Աւելի խոր: Իեռ աւելի խոր:

Սիւնն Մոգ սափորը ծակիմ մէջ կը հրէ, յետոյ, բահով՝ հողով կը ծածկէ զայն մինչեւ որ փոսը կը լեցուի:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Լճեցաւ:

ՆԵՐՈՆ. Լճեցաւ: Պահէ բահը:

Սիւնն Մոգ կ'երթայ բահը պահելու աւերակներուն մէջ, յետոյ կը դառնայ. խնկամանէն կ'առնէ խումկի քանի մը կտորներ, զանոնք խունկի սեղանին վրայ կը ցանէ, սրակիչը սա-

փողին մէջ կը վերստէ, կ'առնէ գետնէն սեւ քօղը
և կը տարածէ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ծածկուէ սեւ քօղով: (Ներսէսի
գրչիսն ու դեմքը կը ծածկէ քօղով, մինչև
կոշորքը) Ծռէ գլուխդ սուրբ սրսկուսին տակ:

ՆԵՐՈՆ (տխուր ինքնաշարժ մերկայի մը պէս
կը կատարէ Սիւնն Մոգի հրաւանները և ողբա-
կան ձայնով մը կը պաղատի) Օգնէ, օգնէ հո-
գիւս:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Սրսկիչով գաղտնի նշաններ գծե-
լով օդին մէջ) Կ'ազատեմ զքեզ: Երկրպագէ:
Ամէն պատասխանէ:

ՆԵՐՈՆ (բոլորովին գետնատարած, ձախտը
հողին դպցրնելով, կը կրկնէ) Ամէն:

Լուսինը կը պրծի ամենախիտ ամպերէն. իր
լոյսը կ'երեւի քօղի մը տակէն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ո՛ւր ելիր: (Կ'օգնէ անոր գրչիսն
ու կոշորքը վերցրնելու, բայց դեռ ծռակի վրայ
կը բողոք):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Այս այն ժամն է՝ սրուն մէջ
կ'իջնեն դեւերը լուսնային գաւառէն: Եկատէն
կը նուազի: Թափէ նուէրդ՝ քանի որ դեռ չէ
ծածկուած:

Լուսինն աւելի կը պղտորի: Միտն Մոգ կը
փութայ տալու Ներոնի՝ հեղուկին թասը:

ՆԵՐՈՆ. Արիւն է:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Արիւն է. ցանէ փոսին վրայ.
բայց թափելու ատենդ՝ դարձուր դէմքդ:

ՆԵՐՈՆ. Իրաւացի է: Մեռնելու ատենը անի-
ծեց զես: Կը վախնամ:

Լուսինը նորէն կը ծածկուի ամպերու մէջ:
Ներոն կը վարանի արիւնը փոսին վրայ թափելու:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Թափէ. սիրա ըրէ:

ՆԵՐՈՆ

կը ծռէ թասը, կը շրջէ գլուխը և կը տեսնէ,
գիմքը ծածկող քօղին մէջէն, կը տեսնէ իր ե-
տեւը, միծ շիրմին և դամբանին միջեւ, ուրուա-
կանի կերպարանք մը գետնադամբանէն ելած,
որ կը բարձրացնէ բոցավառ ջամ մը, և վիզը
պլուտած է օձերով ինչպէս երինեմաներէն մէկը:
Ջայն տեսնելով զարհուրած ոտքի վրայ կը ցատ-
կէ և կը վազէ պատասխարուելու շիրմին քով՝
ծիչ մը արծակելով:

ՍՊԻՆՈՒՄ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ո՛հ:

Վայրկեան մը զարմանալէ յետոյ կ'երթայ
Տեսիլքին ոտքը կ'իյնայ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (որ շատ է աղաղակները, դաշտ կը վազէ, կը տեսնէ այն էքիլենեայի կերպարանքը և կ'աղաղակէ) Ուրիչ՝ ելաւ: (կը մօտենայ Ներոնի և կը ջանայ քաշել տանիչ զանիկա ոտքիչ տեղ, ըսելով) Եկուր: (քայց Ներոն կը դիմադրէ անոր՝ իբրեւ ձգուած, կախարդանքի մը, դեպ ի այն դավբանական կերպարանքը որ իրեն կը նայի):

ՆԵՐՈՆ. Երինեայն զիս իրեն կը ձգէ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Եկուր: (և կը հրէ զանիկա, քոյր կ'իյնայ: Հագիչ քէ Ներոնի դեմքը կը յայտնուի):

ԵՐԻՆՆԵԱՅՆ. (բազուկը անոր կ'ոտղղէ և անէ. դասատու աղաղակով մը կ'անուշանէ զանիկա) Ներոն:

Ներոն Տիգեղինոսի հետ դէպ ի Ալբանոյի կողմը կը վախչի:

Երինեայն քայլ մը կ'ընէ անոր ետեւէն երթալու համար, քայց Միտոն Մոզի մարմինը՝ որ իր ոտքն ինկած էր դամբարանի և աւերակներուն միջև, կը վազէ անոր դիմաց ամէն փոքրայ, և ան կը մնայ ինչպէս քարագած, երկնցուցած բազուկով, զարհուրելի կերպով տփզոյն և լայնարաց աչքերով, ո՛րնք կը նային անբխիթ այն շիրմին վրայ՝ ուրկէ անհետացաւ Ներոն:

Դաշտը դեռ մուծի մէջ է, միայն Երինեային շահը կը ցնցովէ լլստի բոլորակ մը:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (միշտ ծռնկի վրայ), գլխակոր, կը դիտէ ծածուկ, աչքերը վար դարձրնելով, քէ արդեօք դաշտն ոչ ձաւբան անայի մնացած են. և ապահովուելով սուրբի կ'ելլէ, կը բռնէ բազուկէն այն պատկերը՝ արձանացած ոչաբարձ բնորոշիւնով. և կ'ըսէ անոր, հանդարտաբար) Բռնուեցար:

ԵՐԻՆՆԵԱՅՆ (ԱՍՏԵՐԻԱ), (յարթորէն) Ով որ մահը կը սիրէ, կընայ զպէլ էնծի:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (քողով Աստերիայի բազուկը քայց ջանալով միշտ արգիւելոն անոր ձաւբան) Մի՛ յուսար լի է կը վախամ: Վիզիդ պլլուած օձերը կամ մեռած են կամ մահամերձ:

ԱՍՏԵՐԻԱ (ջանը գերեզմանին կը կռնցընէ, կը մօտեցընէ ձեռքը իր օձեղէն վզնոցին և սպառնալիքի դանդաղ շարժումով մը կը պատասխանէ) Կընայի կորսնցընել կախարդանքը՝ որ զանոնք կը թմրեցընէ և վրադ նետել:

Սիմոն Մոզ ջահը կ'առնէ և կը վերցըմէ՝ զայն՝ լուսաւորելու համար Աստերիայի բոլոր անձը։ Աստերիան հազար է եղիպտական կալասիրիսի¹ տեսակ մը, մութ գոյներով։ Բազումները մերկ են, ամենասեւ մազերը ցրուած՝ քազմաթիւ մուրը հիւսուածքներով։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Տարօրինակ և յանդուգն կին, զփոխապէս գեղեցիկ, այս ջահին նշոյլով կը թուիս դուն Մեդուսան կամ Սփինքը, Եւմե- Նեայն կամ զեւ։ Ո՞վ ես, է՞նչ կ'աւզես։ Ինչ- զօրութիւն կը մղէ զքեզ։ Ինչո՞ւ համար կը հա- լածես Ներոնը։

ԱՍՏԵՐԻԱ. Իմ Աստուածս է և կը պաշտեմ զանիկա։ Խաւարկուու զիշերուան մէջ, երբ դամբանական երկրին որջերուն մէջ կը թափա- ռեմ՝ վերաւոր էք գայլի նման՝ սունալով իմ ցաւս զինքը կը կոչեմ։ Ինքը անգութ շրջ- տակն է՝ որ աշխամուղջը ուրուականներով կը լեցընէ, որ կը հարուածէ անարգ և զինով ու- միկը վեհագոյն խարազանով։ Մեծ Աւազու- տէն, ուր կոհակները կը հաջեն Կիւրենեան զարմիս գերեզմանին զէմ, ես հէք թիթեանիկս, եկայ իր փայլակնացայտ և աղետաւոր փառաց

1. Վիզին վրայ կոնկուսող զգեստ մը, որ մինչեւ գարշապարները կ'էջնէ, զոհագործող- ներու յատուկ, զոր կը գործածէին Փիւնիկե- ցիք և Եգիպտացիք։

բոցին։ Իմ Աստուածս է. էր զէմքը բարկու- թեան աստղ մըն է։ Ուր որ կը ճառագայթէ՝ կ'աւերէ... Գողի մը տակ արդ կ'երեւայ ինձի տեսանելի... Յետոյ... աներեւութացաւ հմն... (յակնարածակաւ մղուումով մը կը նետառի Ներոնի հետքերուն վրայ, քայց)

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. (Ուժգին կերպով բռնելով զակի- կա) Կեցեր, թէ սչ Աստուածդ կը փախչի քեզմէ։

ԱՍՏԵՐԻԱ. (ցաւագին կերպով կռուրտելով Սի- մոն Մոգի ձեռքերուն մէջ) Կ'ուզեմ ետեւէն երթալ... գթութիւն։ Սոսկումը կը ձգէ զիս ինչպէս սիրահար մը... և կ'ապրեմ յափշտա- կութեան մէջ բուռն երազներու... արցունքով գինովցած. (յետոյ արձակուելով Սիմոն Մոգի ձեռքերէն, ակնխապէս քայկանալով, կը շա- րունակէ) Եղսւկ, և իմ բիւրուս ճառագայ- թովը կը զեւթեմ՝ օձերը... Պսիլլէ¹ մըն եմ և կ'երգեմ... և երգերը կը կարեն կ'անցնին զի- շերային սիւքերը և օձերը կը սուլեն սափոր- ներուն շուրջը... Երայ՝ ցնորք. միձաւանջ... Կ'այլակերպին օձ և երգ և հիզրան կը քստմընի և ձայնը կը սողոսկի և ահա օձը ինձ կը փաթթուի և կը պատէ ծոցս և կը սեղմէ կուրծքս և կը լըզէ... և կը հնչէ և կը հօհայ...

1. Պսիլլեայք եղիպտական ժողովուրդներ էին, որոնք գիտէին անվնաս մնալ օձերու թոյ- նէն, զոր և ծծելով խայթուողները կը բժշկէին։ Psille կը նշանակէ և ձպտան։

Ներոն

2

1090-79

և ոչորտապտոյտ պինդ պարսյրին զրկախառնու մին մէջ կը զգամ տակաւին այն Աստուածորդի զիս կը շարչարէ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Եւ ասկէ առաջ հանդիպեցաւ անոր:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Անքսուրի լեռնազաշտակին վրայ, վեց զիշեր մը կայ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Եւ անիկա քու երեսդ նայեցաւ:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ո՛հ, ի՛նչպէս սեւեռած ինծի կը նայէր: Բայց եր նժոյգը զարհուրած զանիկա հեռուն տարաւ, փախչելով, լուսնի լուսովը: Բայց դուն ո՞վ ես որ կը գրգռես թշուառ հագիներուն զիւրազիւտ գաղտնիքը և զիւրապատրաստ արցունքը: (հետաշոր գոռոշմ մը կը շտափ ինչպէս որոտոռմի կաւ գարնառած քրկոռչներոշ):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Այնպիսի մէկը՝ որ կրնայ վերըստին բարձրացընել երազիդ խորտակուած թռիչքը:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Դ՞ու՛ն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Այ՛ո՛: Մարդ չիմանայ ո՞վ ըլլաւէ, և ո՛չ ալ իմ բոսածս:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Երբեք:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Կիւրեղիի սարսափելի գունդը կը մօտենայ մունչելով բարկացայտ երգը և արիւ-

նելով Ապպեան. չտեսնուինք: (Կ'առնէ ինկաւանը) Պահելու է այս խնկամանը:

ԱՍՏԵՐԻԱ. (կը ցուցնէ Սիւնն Մոգի այն տեղը՝ ուրկէ դռնըս ելաւ) Հ՞ո՛ն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ո՛ւր: (Աստերիան կ'առնէ ջահը և կ'առաջնորդէ Սիւնն Մոգը երկու դարձուներուն միջև՝ ուր աւերակները կը ծածկէն ծակ մը՝ ուրկէ կ'իջնըշի գեղունադարձանի մը մէջ):

ԱՍՏԵՐԻԱ. Նայէ: Մօտեցի՛ր: Ծածուկ ստուեր կրկրեայ որջ մը կայ քրիստոնէից դամբաններով լի, որ կը բացուի այն՝ մեհեաններուն ետեւը:

Այս վերջին խօսքերն ըսելով կ'ակնարկէ շերիմէն ամղիմ տեղ մը: Սիւնն Մոգ գետին կը ղնէ խնկամանը գետնադամբանին բացուածքին քով, յետոյ կ'երթայ առնելու խումկի սեղանը, սեւ քօղը և սափորը՝ որում մէջ կը ղնէ թասը և սրսկիչը և կը դառնայ հոն ուրկէ կ'իջնուի գետնադամբանին բացուածքէն վար կը ձգէ բերածները, բաց ի խնկամանէն և քօղէն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Տուր ինծի ջահը: (Աստերիան ջահը կու տայ Սիւնն Մոգի որ ստորերկրեսյին մէջ իջնելու հետ է):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Վաղ էրիկուն՝ հոս պիտի ըլլաս: (Կ'իջնէ երկու աստիճան և կը կենայ)

Մածկէ այն օձերը: (Կ'րսէ և կոչ տայ սէշ քողը Աստերիայի, գոր կ'առնէ կր հատրոչրէ և աւնոյ կր պատէ վիզն ոչ կոչո՞րքը):

(Սիւնն Մոգ, խնկարանուով և ջանով իջած է գիտնադարսնիսն մէջ միևնէշ մէջքը: Նորէն կանգ կ'առնէ շտեռն հասար Աստերիայի) Բայց մտածէ հակատազրին զոր կը հրաւերես վրադ: Նայէ՛. քսւ Աստուածդ մարդստըշը պզուանքներ ունի:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Մէրը՝ որ չի սպաններ սէր չէ՛: (և կը տարածուի մտասկայ դարսնիսն վրայ), հոն պատկած կը մնայ: Սիւնն Մոգ անկերտոյր կ'ըլլայ ստորերկրեայիսն մէջ):

Հեռատը ըմբիւնը՝ որ լսուած էր քիչ մ'առաջ, մտացած է. ակնթարթէ ակնթարթ կ'առնի, կ'ըլլայ շտաչիւն մը թմբուկներու, ծնծղաներու, լսու կամ մեծագոյն ձայներու, խառնածայն ղողանջ մը սողադակներու. Էլէլէ՛ու, Էլէլէ՛ու. վագող ամբոխի մը աղմուկը: Դիւահարած իրենց աստուածարեալ մոլեգնութեամբ՝ Աստուածներուն Մեծ Մօր՝ Բուրսերը կը հասնին վագելով և բախելով պղծծէ մեծ սկասառակներ, ճօճելով շոճիլ ճիւղեր և խարազաններ: Ամենէն արեւի մոլեռամուկները, դաշոյմով գիմուած, կը ցտեն կուրծքերնին և քագուկնին:

1. Կիւրեղէի:

Քրմապետը խոյր ի զուլս, կու զայ հոլովելով օղիւն մէջ երկայրի տապար մը. իր քովէն վագողը՝ ծովային կոնքի մը մէջէն՝ կը ձգէ ձայն մը երկայն և խուժաղուժ, ուրիշ մը կատաղաբար կը փչէ դափնեսրինգի (elymos) մը մէջ: Իրենց երկայն մագերը խառնուած լսոյրերում, ժապաւէններում՝ կը վէտովէտին իրենց ցատկած աստեղն ըմթացքին հովէն:

Էլէլէ՛ու, Էլէլէ՛ու
Թըմբուկն հընչէ
Թող մուկեն,
Սրինգը հարնչէ
Ձէնքն արիւնէ,
Երգն աղմուկէ,

Էլէլէ՛ու:

Աթեսի՛ սիրոյն, մըրըկէ երգն յուզիչ հոգւոց
(և հոգմոց)

Աթեսի՛ սիրոյն, շարգուփշուր եղած Փրօբիւ...
(գեան ծաղկին...)

Էլէլէ՛ու, Էլէլէ՛ու

(Կ'անցնին Ապոլեան ձարեէն մրկի նևան, և իրենց շառաչը կը մարի հեռանալով դէպ ի Հարուայ կողմը):

Կը սկսին սփռուիլ արշալոյսիմ առաջին աղօտ
 մշոյնները: Երկինքը կը պարզուի: Հիւսիսային և
 Արեւելեան ամպերը կը փարատին: Սարինայի,
 Դիվոլիի և Ալքանոյի լեռները վճիտ կերպով կը
 գծաւորուին հորիզոնին վրայ. ժամում խոր ան-
 դրբութիւնը կը տարածուի հոտովէական դաշ-
 տավայրին վրայ:

Սպիտակ պատմութեանով կին մը կու գայ հոռ-
 մայ կողմէն, կանգ կ'առնէ նոր դամբանին առ-
 ջեւ, կը հանէ փոքրիկ շիշ մը և կը դատար-
 կէ գայն դամբանական կամթեղին մէջ, ա-
 դօտ լոյսը կը կենդանանայ և կ'արծարծի:

Այն կինը ծածկած է գուլիւ կնգուղով (ca-
 lyptra) մը, որ կը ծածկէ նաեւ դէմքէն մաս
 մը, և կը պատէ ամօր ուսերը. զգեստին մէկ
 ծայրին մէջ ծաղիկներ ունի. Ծուռը կը դնէ,
 գուլիւ կը խոնարհեցնէ դամբանին վրայ, ձեռ-
 քերը կը միացնէ, և, խոր լռութեան մէջ որ
 գնբը կը շրջապատէ, կ'աղօթէ այսպէս.

Հայր մեր որ երկինքն ես, օրհնեալ ըլլայ
 քու անունդ: Քու թագաւորութիւնդ դայ քու
 բարեպաշտ ժողովուրդիդ վրան: Կատարուի

կամքդ երկրի վրայ, ինչպէս անմահ Երկինքին
 մէջ: Մեր ամենօրեայ հացը տուր՝ մեզի... Ըրէ
 որ տեսնեմ զայն՝ որ զիս կը լքանէ... Փրկէ
 մեզ չարէն:

ԱՍՏԵՐԻՍ (որ կը պառկի նոյն դամբանին վր-
 րայ ոչր միշտ աղօթեց, տկար ճայնով մը հա-
 ռաչանքի մը պէս). Ո՛վ քաղցը աղօթք:

ՍՊԻՏԱԿ ՊԱՏՄՈՒՃԱՆՈՎ ԿԻՆԸ (ՌՈՒՐՈՒՄ) (ոտը
 կ'երչէ, կը նայի այն կողմը ոչրկէ հասաչը կոչ
 գայ և կ'ըսէ). Ո՛վ հոգի որ կը հառաչես, ելիւ
 և յուսա:

ԱՍՏԵՐԻՍ, (երչելով յամօրեան) Ո՛վ աստուա-
 ծային խօսքեր:

ՌՈՒՐՈՒՄ (մօտենայով Աստերիայի բազիւ-
 տարած և անոր ծաղիկներ ընծայելով) Յանէ
 ինձի հետ վարդեր ու մանիշակներ Սաւրբերուն
 երկրին վրայ:

ԱՍՏԵՐԻՍ. Տուր բարեպաշտիկ նուէրը... (և
 կ'առնէ, երազական յափշտակոչած շարժումնե-
 րով, ծաղիկները և կը ախէ գանուը դամբա-
 նին վրայ, Ռուբրիայի հետ, և լորս կողմի հո-
 դակոչտերուն վրայ. բայց երբ վերջին ծաղ-
 կին կը հասնի, կը վարանի, կանգ կ'առնէ,
 ներքին մողանի մը դէմ վայրկեան մը կը կռռի,
 յետոյ կ'ըսէ) Ոչ... ոչ... քու աղօթքիդ զիւ-
 թութեան պէտք է փախիմ: Ես ուրիշ Աս-
 տուած մը կը փնտռեմ: (և կը փախչի մոլեգնա-
 բար դէպ ի Հուն: Ռուբրիա կը դառնայ տա-
 պանին առջեւ՝ աղօթելու):

ՓԱՆՈՒԻԷԼ, (յոզգոռաժ ձայնով) Կու՛ւլա՛ս: Ինչո՛ւ:

ՌՈՒՅՐԻՍ, Սըտիս մէջ մեղք մը ունիմ:

ՓԱՆՈՒԻԷԼ, Դո՛ւն:

ՌՈՒՅՐԻՍ, Փանուէլ, զքեզ ալ պիտի չտեսնե՞ք. երբեք:

ՓԱՆՈՒԻԷԼ, Հայրենական Սրեւելքը զիս իրենի կը կանչէ, կը կանչէ զիս ծովը:

ՌՈՒՅՐԻՍ, Կը կանչէ զքեզ ինձի հետ սիրելի ամբողջը՝ զոր դուն կը լքանես: Կեցիք զքեզ սիրողին հետ:

ՓԱՆՈՒԻԷԼ, Կը հետեւիմ իմ աստղիս՝ դէպ ի անծանօթ նաւահանգիստներ: (Անբարբ անոր աչքերոռն մէջ նայելով) Խոստովանէ մեղքը:

ՌՈՒՅՐԻՍ, Պիտի կարենամ ներել ինձի եթէ ամբողջ մեղքս ըսեմ:

Միմչընո Փամուէլ պատասխանելով վրայ է, կը նշմարէ որ ստորերկրեային բացուածքը կը լուսաւորուի և մարդ մը գետնազամբանէն դուրս կ'ելլէ յամբօրէն:

ՓԱՆՈՒԻԷԼ (ցած ձայնով, Ռոշրիայի, տեղը ցոռցնելով) Դարանակալ մը: Մեր մեռելներուն մէջ մարդ մը կայ:

Ճամբորդ մը կ'անցնի Ասպետան ճամբէն Ռուբրիայի քովէն, կը տեսնէ զանի, կանգ կ'առնէ, կը նայի անոր որ սուզուած է իր աղօթքին մէջ: Գերծուած մագերը, պղնձի դէմքին զիծերը, կարծ վերաբրիւմ զոր կը կրէ իր երկայն պատմութեան իրայ, նաւավարական լայնեզր մակերանական գլխարկը (causia), կախուած ուսերուն ետեւը, անոր արեւելեան նաւավարի մը կերպարանքը կու տան:

ՌՈՒՅՐԻՍ (կը վերցրնէ գոռիւր, կը դարձրնէ դեմքը, կը տեսնէ զանիկա և անուր կոչ տայ) Փանուէլ:

ՓԱՆՈՒԻԷԼ, Ոսք մի ելլեր: Մեր հրաժեշտի ողջոյնը թող այն աղօթքն ըլլայ որ կը բարձրանայ առ Տէր՝ արշալոյսի շառայլներուն մէջէն: (Ռոշրիայ ևորէն կը սկսի աղօթել աւելի չերևեալներու համար: Յորչափ կը տեւէ մտառարկան աղօթքը Փանուէլ կը շարունակէ անոր նայիլ սեռեալ):

ՌՈՒՅՐԻՍ (երկար լռութենէ յետոյ, արտասուալից աչքերը դեպ ի երկինք դարձրացրնելով) Քու վրայ յուսայի:

Քանի մը քայլ կ'ընէ դաշտին մէջ՝ դէմքէն
ճանջնալու համար զանկիկա: Սիւնն Մոզը եր-
կրին մակեբեռոյթին հասած է ամբողջ կուրծքով,
ջանը կը մարէ, կը նետէ աւերակներուն մէջ
մինչեւ Փանուէլ ճամբէն Ռուրըրիայի կը դառնայ:

ՓԱՆՈՒԷԼ. (Սեբաստացի Սիմոն է):

ՌՈՒԲՐԻՍ. (բոլորովին զարհոռած և ցած ձայ-
նով) Մեծ Թշնամին:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Մերիններուն վաղէ, գնա, պատմէ
որ գերեզմանները լրտեսուած են:

ՌՈՒԲՐԻՍ. (կայելով անոր տագնապայից) Եւ
դուն:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Վասն չի վերահաս վտանգ կայ,
ես եղբայրներուն հետ կը մնամ: (Ռոշրիսն
կը բողի դեմքը և կը սկսի արագոտրեանք դէպ
ի Հատնայ կողմը երբայ):

Լոյսը, դեռ անգոր և սուանց ճառագայթի, տա-
կա առ տակա կը սլարգէ հեռաւոր առարկա-
ները, դաշտավայրին խորը ցլորացան շէնքերը,
տեպուլեան և մարկեան շուրերուն կրկին ջըր-
մուղներուն կամարները, Լատինական ճամբուն
գերեզմանական յիշատակարաններէն քանի մը
կատարներ:

Թիստ հեռուէն, գուցէ ութերորդ մղոնացոյ-
ցէն, կը լսուին՝ արշալոյսին յոտակ լուսեան
մէջ փողերու քանի մը կոչումներուն ձայները:
Սիւնն Մոզ, առանց իմանալու թէ տեսնուած
է, մտիկ կ'ընէ քիչ մը, կը դիմէ դէպ ի շիրիմը,
կ'ելլէ միջեւ անոր ծայրը և ուշադրութեամբ
կը մայի դէպ ի այն կողմը ուրկէ կու գտն ծայ-
ները:

ՓԱՆՈՒԷԼ. (որ դիտած է Սիւնն Մոզի անկե
մէկ քայլը, առաջ երբայով դաշտին մէջ, կը
կանչէ զանկ) Սիմոն:

ՍԻՄՈՆ ՍՈՒԳ. (շիրիմէն, դառնալով) Դուն ես:
Փառք քու Աստուծայդ այս դամբաններուն բար-
ձունքէն: Եկուր և տես: (Փանուէլ կը վարանի
զարնացած, յետոյ ինքն ալ կ'ելլէ շիրիմի վրայ:
Հետադար փողերը կը շարունակեն հնչել):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ամբոխներու մեծ ամպ մը յառաջ կու գայ: Կը հնչեն յաղթական շեփորներ: Մայրասպանն է, կու գայ՝ իր միմասներու և Եւմենեաներու արքայասուամբով՝ յարձակելու Եղեանագործ երկրին վրայ: Քեզի համար, քեզի համար լուսանշոյլ ժամ մը կը ժամանէ: Տուր ինձի այն հաւատքը զոր կը շնչես և այն Շնորհը՝ որ միայն քու ձեռքէդ հպուժով կը վառէ և բռնեմք այս ժամը: (Յետոյ, լայն շարժուածով մը որ բոյոբ հորիզոնը կ'ընդգրկէ) Տես ի՞մ երազս, ինչպէս ընդարձակ կը տարածուի նորածագ արշալոյսին մէջէն:

Մտածէ. Թագաւորութիւնները, ժողովուրդները, փառքերը, պատկները, Թագաւորական գաւազանները, Ֆաղթութիւնները, Հոռոմայ և Ներոնի բոլոր հառադայթները ուրիշ բան չեն ըայց եթէ օրհասական և պղտոր լոյսեր ի՞մ երազիս հանդէպ, քեզի հանդէպ: Եօթը բլուրներուն վրայ Մեհեան մը (ս'վ Տեսիլք), բարձր Մեհեան մը որ նուաճէ, յաղթէ Գունտին, և դուն սեղանին վրայ, Թագաւոր-Մարգարէ: Բոլոր այն խունկը՝ զոր եթերը կը ձծէ կը շարժեցընէ, անսպառ ամպ, քու ստքերուդ առջեւ:

Նայէ հոն վարը. Մօլեզին գահավէժ անդունդ մը՝ յորդահեղեղ արիւնով կ'ընկղմէ Կեսարու սահեղէն տապանակը, անկրատ ուսմիկը ակտերու մէջ թաւալընոր՝ կը ծափահարէ Հոռոմը որ կ'երգէ և կը տատանի: Ամէնքը կը դողան. Կեսարը, ամբօլը, գունդերը: Մուլեց արդէն անել փողոցներուն մէջ յունական ապստամբը: Կ'իյնան մեռելները Կրկեսին մէջ, ողջերը եւրեկողմանոցին (trieliniam) մէջ և Աս-

տուածները երկինքին մէջ: Հետո՛ այն տիղմի և ծիրանիի գերիններուն վրայ տարածէ քու ձեռքերդ, ինձի ծախէ մոզութիւնդ. այն ատեն Աշխարհ երկու Գերբնական մարդեր պիտի տեսնէ. ծախէ՛ քու հրաշալիքներդ, սսկի կու տամ քեզի:

ՓԱՆՈՒԻԼ (կ'իջնէ շիրիմէն և զարնորեղի կերպով կը պոռայ) Նզովք քու վրադ: Անէճք: Կորսուի՛ սսկին հետդ, Սատանայի՛ Մեսիայ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ի զուր կը նետես բարկութեանդ շանթերը արհամարհանքիս դէմ, խեղճ աւետարանիչ յաւիտենական Թագաւորութեան մը առանց սսկիի և առանց զօրքերու:

ՓԱՆՈՒԻԼ. Վայ քեզի. վայ. ամենէն աւելի զօրաւոր նզովքը կը նետեմ հիմա վրադ և երկինքը կը լսէ ինձի. (սաստիկ ուժգնորեակբ) Ես զքեզ կը խլեմ իսրայէլէն...

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Մեր երկուքին մէջ մահու չափ պատերազմ կայ:

Փառուէլ Ապպեան ճամբան կը դառնայ և կ'երթայ դէպ ի հոռոմ: Սիմոն Մոգ կ'իջնէ շիրիմէն և կը ձեռամայ դէպ ի Ալբանոյի կողմը:

ՆԵՐՈՆ (միշտ դեպ ի դասըսանիս կողմը նայե-
լով, տխուր կերպով) Հոռոմայ և իմ միջև կը
ստնկուէր:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ: Դարձուր մատանին. կորսուէին
ձախորդ չարագուշակութիւնները:

Ըսելով այս խօսքերը՝ կը դարձընէ իր մէկ
մատամբիս ակնակապի՞նը ձեռքին ներսի կողմը,
Ներոն անոր օրինակին կը հետեւի:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Եւ արդ ի՞նչ կը նայիս:

ՆԵՐՈՆ (յառելով մոռնացոյց դարին վրայ)
Այն քարին քով կանգ առաւ Տիբերիոս՝ վախ-
նալով Հոռոմայ Համար:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Կը սխալիս, ան դարձաւ եօթ-
ներորդ մղանացոյցին քով և անցար զայն:

ՆԵՐՈՆ (անհանգիստ ակնարկները կը դար-
ձընէ հոն ոչոք թաղած է ստիորը, և կը գոչէ
սարսափած) Փոսին եղերքը կը սեանուէի:

Տիգեղիմոս կ'երթայ կը կոխկուտէ հողակոշ-
տերը՝ թաղումին հետքերը կորսնցնելու համար:
Ներոն ետեւէն կ'երթայ:

Հոովմայ կողմէն կը լսուին հեռաւոր աղա-
ղակներ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (Ներոնի ձեռքէն բանելով) Եր-
թանք:

Ներոն և Տիգեղիմոս կը դառնան դաշտային
ճամբէ մը և կանգ կ'առնեն շիրմին քով: Նե-
րոնի վերարկուն՝ բոլորովին պատուտած՝ տեսնել
կու տայ սքանչելի համակ մետաքսէ (oloserica)
պատմուճան մը՝ ներկուած ոսկեպսակ յակըմ-
թեայ ծիրանիով: Ներոն ձախ ձեռքը ունի ա-
պարանջան մը օձի կաշիով՝ կոճկուած պալա-
րածեւ գոհարներով: Տիգեղիմոսի նման փայթ-
թած է վիզին մետաքսեայ թաշկինակ (focale)
մը, կուրծքին վրայ մանեակ մը սայթէ՝ խառն
բազմաթիւ բժժամքներու հետ. մէջքէն կախուած
ունի լայն ծուածեւ գմբուխտ մը ագուցուած մար-
գարտեայ շղթայի մը:

ՆԵՐՈՆ. Մէկը կայ մեր ետեւը:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Ոչ: Թափորը կեցած է Պերսիոսի
դաշտերուն երկայնքը:

Ներոն երկչոտ կերպով կը նայի այն դամբա-
նին՝ ուրկէ զուրս կ'ելլէր Աստորիամ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Ուրե՛նն: Աներեւոյթ եղաւ:

ՆԵՐՈՆ (գատուելով Տիգրեղինուհե և մեծ յուզումով) Կ'ուզեմ փախչիլ...

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ. Փախչի՛լ. ո՞ւր:

ՆԵՐՈՆ. Չեմ գիտեր: Երգիչը մեր ալ գողթէ կը գանէ հայրենիք մը, և Արուեստն է միայն փառքը:

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ. Եւ ի՞նչ բանէ կը վախնաս: Ծեքակոյտը կը հաւատայ քու դեսպանիչ. կը հաւատայ որ Ագրիպպինան քու մահը մեքենայելու ատեն բռնուած ըլլայ) և յետոյ ինքզինքն սպաննած:

ՆԵՐՈՆ. Սուտին հաւատալ կը ձեւացընեն:

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ. Եւ անոնց վատութենէն կ'օգտուիր:

ՆԵՐՈՆ. Եթէ անցնիմ պարիսպներէն որո՞ւ պիտի դիմեմ: Ծերակոյտին թէ ժողովուրդին:

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ (որ քանի մը վայրկեակ ի վերականջ կը դնէ մտեցող աղաղակներուն, կը վազէ դէպ ի շիրմիս վրան, կը նայի դէպ ի Հոռո և կը պատահականէ) Թէ ծերակոյտը և թէ ժողովուրդը քեզի համար կը վազեն քաղաքէն:

ՆԵՐՈՆ (գարհոնքած և յանկարծակիս բարկոտեալք) Ի՞նչ շանթ է այն որ հասցուց Հոռո մայ մէջ վերադարձիս աղաղակը:

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ (խիզախ կերպով շիրմեակն) Ե՛ս:

ՆԵՐՈՆ (սաստիկ բարկոտեալք և սպանալիքով) Չուսուական. և կը բռնանամ տարակոյտներուն վրան:

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ. Այ՛ն: Ձքեզ փրկելու համար: Նայէ: (Կը քակէ վիզին կարմիր մետաքսեայ բաշկիկակը և շարժելով զայն օդին մէջ կը յանդրէ): Բազմաւթիւնը այս նշանով կը քալէ:

Միմչոյեա Տիգրեղինոս կը շարժէ թաշկիմակը, կը լսուի՝ ոչ հեռուն՝ հիմելը եղծերավողերու կոչումիմ, ինչպէս թէ չուող բամակի մը համար: Հոռոմայ կողմէն աղաղակները կը բազմանան:

ՆԵՐՈՆ. Ամէն կողմէ վրաս կը յարձակին: (Սարսափահար՝ կ'երթայ կը կծկրտի մեծ շիրմիս և աւերակներուն միջեռ):

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ, (միշտ շիրմեակն) Մօտեցի՛ր:

ՆԵՐՈՆ. Աղաղակները կը մօտենան . . . և հնչելները:

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ (դէպ ի Ալքանոյ նայելէ յետոյ, դառնալով Ներունիս) Ահաւասիկ Մաւրիտանացի սուրհանդակները: Նայէ:

ՆԵՐՈՆ. Ով որ զիս տեսնէ զիս կը սպաննէ... (միշտ կծկրտելով կը ժածկի դեմքը իր դարձականակ սպանուածանով):

Երեք յառաջընթաց Մաւրիտիանացիներ՝ ծիաւոր՝ Ապպեան ճամբէն կ'անցնին քառատուփ, փայլակնացայտ՝ ապարամջաններով և զարդադրամո՛րիով:

Իրենց անցնելէն քիչ յետոյ՝ աղաղակները հռոմայ կողմէն աւելի ազակալի կ'ըլլան:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (կ'իջնէ շիրիւնէն և մօտեկայով Ներոնի՝ կը ծանուցանէ) Ահա ապիկ գունդերը: (յետոյ յոչզուռնայից շէշտով մը) Եթէ դանդաշէս կորսուած ես... (բայց Ներոն իր երկրէն չուտ քրտոքեակ միջ սոչզուռած կը մնայ՝ դաւբաններուն միջեւ, և ծածկուած):

Տիգեղինոս իր զգեստին կմզուղը վար կ'իջնցընէ աչքերուն վրայ և կը մօտենայ ճամբուն՝ բաժնելով իր ուշադրութիւնը մերթ բազմութեան վրայ և մերթ Ներոնի:

Ցառաջ կու գան Պրետորեանները, ունենալով իրենց առջեւը դրօշակներ, հարիւրապետ մը և չորս Խննապետներ իրենց հնչում պղծէ փողերով: Գունդը կը յառաջէ կուռ և սեղմ, բայց մեծ շիրմին առջեւ հասնելով, Պրետորեանները վայրկեան մը ետ կը մղուին բախումէն հռոմէն վազող ամբոխներուն. յետոյ իրենց կարգին զամոնք ետ մղելով կ'անցնին, բաց ի քիչերէն, ուրոնք կը մնան մեծ շիրմին քով՝ ամբոխին թումբ մ'ըլլալու համար:

Կը յաջորդէ ընդարձակ կառք մը քաշուած չորս ձիերէ, շքեղապէս զարդարուած, ուր զի-

գուած իրարու վրայ՝ կ'երգեն ու ծաղիկներ կը մետեն՝ բազմաթիւ Ամրուբաներ՝ գլուխնին ասորակամ խոյրեր դրած: Կառքին ետեւէն կու գայ ընդարձակ պատգարակ մը՝ Եթովպացի վեց պատգարակակիրներէ վերցուած: Չու՛ն՝ նորէն ալ՝ գիլուելով՝ կանգ կ'առնէ: Այն պտեն կառքին և պատգարակին շուրջը կը դիզուին՝ աղմկայոյզ շատ մը երիտասարդներ՝ որոնք բազմութեան հետ են. պատրիկներ, կառավարներ, ազատագրեալներ. հագած են բազմազուռի պայծառ զգեստներ. և կը կրեն գրեթէ ամէնքը թեսաղակամ զլխարկներ՝ կզակիմ տակը պրկուած: Կառավարները հագած են կանաչ պատմուճանը պրասինեան՝² կուսակցութեան:

Պատգարակէն՝ մինչ կեցած է դեռ՝ բազմութիւնը, կ'իջնեն հինգ օրիորդներ Կատիսցի (Gaditane) և կը սկսին պարել Ապպեան ճամբուն վրայ՝ երիտասարդներուն միջեւ՝ որոնք զիրենք կը շրջապատեն, յարմարընելով իրենց ոտքերն ու շարժումները երգին եղանակիմ՝ զոր

1. Ambubaje, ասորերէն բառ որ սրիկզով երգող կը նշանակէ:

2. Հռոմայ կրկէսին և Կ. պալտոյ մէջ կառավարներու չորս կուսակցութիւններէն մէկը այդ անունով (prasina, պրասինեան, պրասի դոյնով) կոչուած է՝ կանաչ պատմուճան դործածելուն համար: Կառավարներն և իրենց կուսակիցք ալ կոչուած են Պրասինեանք կամ Պրասեանք:

սկսած են արդէն երգել Ամբուբաները և որ
այսպէս կը կրկնուի

.

Ուրախութիւն.

Ձըւարթ Աստուածը կը կանչէ

Բըլրան վըրայ, բըլրան վըրայ.

Ծաղկէ ամպեր զեփիւռին հետ թըռչի՛ն թող,
Թող եթերին մէջ հաճանչէ ծիածան

Դառնայ՝ Պողոն և իրեն հետ

Ամբողջ բանակ մը պարելով:

Ուրախութիւն.

Ձըւարթ Աստուածը կը կանչէ,

Բըլրան վըրայ, բըլրան վըրայ:

.

Բազմութիւնը ճամբայ կ'ելլէ, Կատիսեցիք
կ'անցնին պարելով, Ամբուբաները երգելով և
լրեմց երգը կը կորսուի հռոմայ ամբոխներուն
աղմուկին մէջ: Կը լսուին ձայները ժողովուրդին
որ դեռ հասած չէ մեծ շիրիմը, և կը զամա-
զանուին բառերը. «**Անմեղ է, անմեղ է: Ողջ
լեր Ներոն, Ապողոն, Ուլմբայաղթ, Աւգոս-
տոս**»: Խուռն բազմութիւն մը Ծափահարողնե-
րու՝ հռոմէն եկած՝ որոնց մէջ կան մասն Աս-
պետներ և Մոսկականներ, կը յարձակին Ասպ-
պեամ ճամբուն միւս կողմի դաշտերուն վրայ և
կը դիզուին դամբաններուն միջեւ՝ փոխանակե-
լով իրենց ուսումնասիրուած յաղթական աղա-
ղակները՝ ժողովուրդին և զուռներուն հետ:

**ԾԱՓԱՋԱՐՈՂՆԵՐԸ. Կրկէսին Աստուածը կը
դառնայ. Աստուածը Ողէտնի:**

**ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ (պրետորեաններուն խառնրէն
արգիլուած մեծ շիրմին սահմանին մեջ) Անմեղ
է: Ուրախութիւն:**

**ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ (ՈՒՐԻԵ ԶԱՅՆԵՐ). Բըլրան վըրայ,
բըլրան վըրայ:**

**ԾԱՓԱՋԱՐՈՂՆԵՐԸ. Ողջ լեր Ներոն, քու զուարթ
աստղը կը նշողէ մեզի:**

**ԳՈՒՆԴԵՐԸ ՈՐ Կ'ԱՆՅՅԻՆ. Ողջ լեր Ներոն: Ողջ
լեր Ներոն:**

Բազմութիւնը կը յառաջէ հակառակ ծփում-
ներու միջեւ:

Անցած են արդէն օգնական զօրաց զուռնե-
րը՝ բարբարոսական մեծ վարտիքներով և կ'անց-
նին դեռ Ռետեաններն ու Գալլիացիները, ա-
նոնք ձգած են վերէն վար տառատուկ-քղամիլը
(sagochlamys) որ ազատ կը թողու բազուկ-
ները և կը ծածկէ թիկունքն ու կուրծքը, ա-
սոնք՝ Արեսիանեան պարզ քղամիլը ուժով գոյ-
ներով, որ կը բացուի դրամազարդ զրահներուն
վրայ: Մագերոնին՝ արխաններկ, դէմքերնին գեր-
ծուած՝ բաց ի վերին շրթունքէն: Ռակեղէն մա-
նեակը (torquis) կը փայլատակէ շատ կուրծ-
քերու վրայ, նշանակ պատուի, ուրիշներ զայն

վիզերնում շուրջը կը կրեմ, և ոմանք բազուկներ-
նուն պլլած: Այն մանեկաւոր (torqata) գում-
դին կարգերուն միջեւ կը շըջագային շատ մը
Սմբոբբաներ կամ կ'երթամ զուարթութեամբ
ըմկերացած զինուորներուն:

ԾԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ. Ճամբայ, համբայ գունդե-
րուն:

ՈՒՐԻՇ ԶՅՅՆԵՐ. Բացուեցէք: Ճամբայ գուն-
դերուն:

և առաջ կ'ամցնին Գերմանական Պահապաններէն
երեք տամեակներ. խրոխտ և երկմագոյն աչքեր,
խարտիշահներ, բարձրահասակ, փայլակնազէն.
կը յառաջեն իրենց Տամապետներուն ետեւէն
ըմտիր կարգաւորութեամբ:

ԾԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ. Ողջ լեր կեսար:

ՅՈՂՈՎՈՒՐԳԸ. Ողջ լեր:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԳԻՈՂԻՍԵԱՆ ԱՐՈՒՆՍԱՒՈՐ-
ՆԵՐՈՒ (որ կը սկսի երեւնալ). Ողջ լեր կեսար:

ԾԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ. Աւգոստոս, Աւգոստոս:

Աղաղակներ «Աւգոստոս», և «Ողջ լեր կե-
սար», կը տարածուին ամէն կողմէ:

ԳԵՐՄԱՆԱՅԻՆԵՐԸ (առաջին Տամապետին ախ-
նարկին կը բարձրացընեն վահակները, կը դար-
ձընեն զանոնք գոգաւոր կոյճը, բերաններուն
կը մտեցընեն, և այդ կերպով յառաջ կը բե-
րեն զարհուրելի ձևէիւն մը՝ պոսացած ատեն-
նիկ) Ողջոյն Զեզար:

ՆԵՐՈՆ (որ շարժած է իր պահուարած տե-
ղէն, շեշտով այն ձիւերը, ապշած կը գուէ). Ողջ
է այն մունչոյր:

ՏԵԳԵՂԻՆՈՍ (որ հետոս է անկէ թիչ միջոցով).
Գծուերգակ գերմաններն են:

ՆԵՐՈՆ. Հաւատարիմ գունդ:

ՏԵԳԵՂԻՆՈՍ. Շարժէ:

ՆԵՐՈՆ. Թո՛ղ զիս:

Տիգեղինոս կը մտնեայ զունդերուն: Ներոն
կը մնայ դամբաններուն միջեւ, ծածկուած, ուն-
կըմորեկով Ապպեան ճամբում աղաղակները:

Աւգոստոսն բազմաթիւ Ապպեաներ, ամէն-
քը երիտասարդ, կը հասնին վազելով արքայա-
խումբիմ բռնած ուղղութեամբ, և իրենց բուռն
թափով կը խառնակեն վերջին տամեակը Գեր-
մանական Պահանորդներուն:

ԱՌԱՋՄԱԹԻ ԶՅՅՆԵՐ. Ճամբայ գունդերուն:

ԱՌԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ • Ճամբայ Աւգոստեաններուն :

և կարգաւ կը շարուին մէկ զծի վրայ Ապպեան նամբում ծախ նակատին վրայ դամբաններուն համդէպ՝ Ծափահարող խումբերուն ներքեւ : Հագած են ծիրանազարդ պատմունամ (angusticlavio) և գրեթէ ամէնքը պատմունանին վրայ գեղաշուք լակերմայ (lacerna) մը կը կրեն : Ոսկի մատանին կը փայլի իրենց մատներում վրայ :

Նոյն միջոցին՝ կառք մը յառաջ կու գայ՝ քաշուած չորս զերիմերու ձեռքերով, որուն մէջ դիզուած են թատերական կարասիներ : Ղիմակներ, գաւազաններ, պսակներ, տէգեր, կօշիկներ, կիթառներ, տաւիղներ, աթոռներ և խորան մը Բակրոսի և քղամիղներ և քօղեր : Կառքին ետեւն ու շուրջը կը քայլեն

ԴԻՈՆԻՍԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍԱՌՈՐՆԵՐԸ :

Հագած են իրենց թատերական զգեստները : Ոմանք կը կրեն դէմքերնուն վրայ ողբերգական ղիմակը, ուրիշներ կատակերգական : Կը ձօձեն տերեւապատ միզակներ, դաշտյներ, լախտեր, կիթառներ, սրինգներ : Իսկ անղիմակները՝ ծածկած են զլուկնին զորը թաղիքէ փոքրիկ գլխարկով մը՝ նման Հերմեսի լայնեզր գլխարկին (pètasos) : Ասոնց մէջն է Բագմագունի (Centunculus) միմուը, զլսէն մինչեւ ոտքը հագած սպրկիկ

մարմնոյն կպած զգեստ մը, կազմուած հարիւրաւոր փոքրիկ ամէն գոյնէ քառակուսի կտորներով : Աւելի երկտասարդները հագած են Բակքոսեաններուն հման, իզակամ արծակ մագերով և ուսերնում վրայ այծենիկներով :

Կը սկսին երգել :

ԳԻՆՈՎ ՄԻՄԱԼԼՈՆՆԸ՝ արդէն փըչեց փողը Բակքոսական

բայց կը խափանուին հետաքրքրութեան մը խառնաշփոթ արմուկէն՝ որ կը տարածուի բազմութեան, Աւգոստեաններուն և ծափահարող կարգերուն մէջ :

ԱՌԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ • Լուսթիւն :

ԾԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ • Լսեցէք :

ՆԵՐՈՆ (դէս ծածկուած դաւթաններուն միջեւ, Տիգեղիկնոսի՝ որ իրեն կը մօտենայ, կանաց ձայնով բայց ազդու կերպով) Տիգեղիկնոս, մաթիկ ըրէ • Իմ աղղերս կ'երգեն :

ՏԻԳԵՂԻԿՆՈՍ • Եւիտնի 2 երգն է :

1. Գրմուհի Բակքոսի :
2. Մականուն Բակքոսի :

ԱԻԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ. Լսեցէք Դիոնիսեաններուն
երգը:

ԾԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ. Լսեցէք:

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՉԱՅՆԵՐ. Լսեցէք, Լսեցէք:

ԳԻՌՆԻՍԵԱՆՆԵՐԸ. Պարը նուիրական է:

Բազմութիւնը կանգ կ'առնէ, ամէնքը կը դառ-
նան Դիոնիսեան Սըրուստաւորներուն՝ որոնք կը
վերսկսին երգը:

Ներոն՝ դամբամներուն միջև, մտիկ կ'ընէ ա-
նոնց ոգեւորուած:

Գիւնով Միմալլոնը վըչեց արդէն փողը Բակ-
քոսեան:

Չըքնալ ցուլն արդէն դանակին ներքեւ է շըղ-
թայակապ:

Լուծ մը ծաղկազարդ քաւթարը կ'ընկճէ, աշ-
խոյժ Մենատեանը¹

Գոչեն «Եւիոն», կըրկնեն «Եւիոն»՝ արձա-
գանդքն հեռուն:

Ուստիվը, ԺՈՂՈՎՈՒՐԻԿԸ, ԱԻԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ, ԾԱ-
ՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ, ԳՈՒՆԻԿԵՐԸ (կը ծափահարեն, կը
գոչեն և կ'երգեն) Եւիոն, Եւիոն, Եւիոն,
Եւիոն:

1. Բակքոսեանք:

ԳԻՌՆԻՍԵԱՆՆԵՐԸ. Ողջ էր ներոն:

ՆԵՐՈՆ (միևջրեա անկերջ ծափահարոչիւն-
նէրը կը շարունակուի) Ապպեան ձաւթուն վրայ)
Կը ծափահարեն իմ տողերս:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Վազէ շէպ է յաղթանակ: Երեւ-
ցիւր Ռամկին:

Հիմայ. սպասէ:

Բազմութիւնը ճամբայ կ'ելլէ: Դիոնիսեաննե-
րուն կը յաջորդէ խումբ մը՝ արտորուած Ղեզեո-
նաւորներու՝ որոնք կ'ընկերեն անոնց, և կը կրեն
ակամջններուն վրայ փոքրիկ ոսկեղէն շըջանակ-
ներ և թաշկինակը իրենց վիզին շուրջը. ոմանք
բռնած են կիթառ, ուրիշներ սաղարթապատ
նիզակներ և կը քալեն տարուբերուելով և խառ-
նափնդոր շարժումներով:

Ռամիկը կը յարծակիլ ճամբուն միւս կողմի
դաշտերուն վրայ:

ԾԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ. Կու գայ ան:

ՈՒՍՄԻՎԸ. Կու գայ ան. կու գայ ան: Հոն է:

ԱԻԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ. Յունական Ամազոնը առաջ
կու գայ:

ՈՒՍՄԻՎԸ. Մ'տ է արդէն: Ուրախուիլն:

Կ'անցնիմ փաղանգատըներու ութը խմբեր : Առաջինները կը կրեն իրենց ուսերուն վրայ մեքենայ մը՝ որուն վրայ կը բարձրանայ յունական պղնձէ արծան մը, որ Ամազոն մը կը ներկայացընէ . երկրորդները կը կրեն մեծագին առարկաներ . Կորնթական պղինձներ, յալսնապակեայ թասեր, ոսկեղէն անօթներ, բաժակներ և սափորներ և հայելիներ և կողովներ և ճրագարաններ : Անոնց կը յաջորդէ խառնիճազանն ամբոխ մը հայերու, Եթովպացիներու, հնդիկներու, Յոյներու և Եգիպտացիներու :

Կը լսուին փողի հնչիւններ՝ որոնք կը ծանուցանեն աւագափողի (classicum) նշանով՝ Կայսեր անձը, որուն կը յաջորդէ մեծագոյ աղաղակը ամբոխին :

ՌԱՄԻԿԸ . Կը հասնի ան, կը հասնի ան, հսն է :

ԱԿՊՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ . Ողջ լեր :

ԱՄԷՆԲԸ . Ողջ լեր Կեսար :

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (միևնդեռ աղաղակները կը շարունակեն, վագելով դեպ ի Ներոն). Գահաւորակը (exaphorum) կը մօտենայ, ծափահարող ժաշովուրդը զբեղ հսն կը կարծէ, լսէ աղաղակները : Իննապետը (eneatore) զբեղ կը ծանուցանէ :

ՆԵՐՈՆ . Տիգեղինոս, պիտի ստանաս պատմաւճանը ծիրանի ծայրերով . առաջնորդ Պրետոս .

բեաններու : (Տիգեղինոս կը ծռի Ներոնի ապրէ և կը համբռնի անոր ձեռքն ու կռծրը) :

ՆԵՐՈՆ . Եւ արդ զբէ :

Տիգեղինոս կը համէ գօտիէն իր փորըիկ մտմապատ տախտակները, կ'առնէ կաղամարէն (graphiarum) գրիչ մը և զայն կախուսծ կը բռնէ մոմին վրայ՝ նման անոր սր թեւադուրու կը սպասէ :

Անդին Ապպեամ ճամբուն և դիմացի դաշտերուն վրայ յաղթանակի աղաղակները կը շատնամ՝ որչափ կը մօտենայ Ներոնի պատգարակը :

ԱԿՊՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ . Ողջ լեր Ներոն :

ԵԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ . Բարձրեալ, Յանդսէն :

ՌԱՄԻԿԸ . Գեղեցիկ :

ԱԿՊՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ . Ներսար իր անկողինէն կը տեղափոխես :

ԵԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ . Կը ճեղքես պարանոցը :

ԱԿՊՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ . Կը նորոգես երկիրն ու ծով :

ԵԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ . Չափող դունտին :

ՓՈՂՈՎՈՐԳԸ . Յաղթող պարթեւական աշխարհին :

ՌԱՄԻԿԸ. Կայսր:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԳԸ. Երկնային կառավար:

ԱԻԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ. Ապոլոն:

ՌԱՄԻԿԸ. Երգէ, երգէ:

ԱԻԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ. Երգէ, երկնային ձայն: Երանի Հոսմայ որ քեզ կ'սնկնդրէ:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԳԸ. Ռոսկիոս¹ յարութիւն առած:

ՅԱՓԱՀԱՐՈՂՆԵՐԸ. Նոր Տուրպիսն²:

ԱԻԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ. Երգէ սիրոյ երգ մը որ երբեք չսուած չըլլայ երկրի վրայ:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԳԸ. Երգէ:

ՌԱՄԻԿԸ. Վրանը բաց:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԳԸ. Երգէ, երգէ:

Մաէնը կը խուժեն դէպ ի պատգարավը որ կը յառաջէ դամոկարովեամբ. նուիրակները որ անոնց արջեւէն կու գամ, դափմնալսակ խուրձերով, ետ կը մղեն ամբիսը:

1. Նշանաւոր դերասան Հոովմայեցի:

2. Կատակերգակ դերասան Հոովմայեցի:

Գահաւորակը փղոսկրէ և ոսկիէ է, զոր կը պլակէ՝ զոհարներու ակնախտիղ կատար մը, և կը վիակէ ծիրամի-յակնթեայ՝ ոսկեղրուագ վրամ մը. զմրուխտներն ու մարգարիտները զիրար կը փոխանակեն երկայն վերջաւորներում թեւերում մէջ: Կը բնուի վեց ճիւղաճիւղ գերիներէ, որոնք հագուած են սպիտակ կտաւ. իրենց մերկ բազուկներում վրայ կը ցոլան ապարանջանները: Ստիական երիտասարդներու պսակ մը, ուսերնուն վրայ անձրեւող մագերով, կը շրջապատէ զայն. հագած են սպիտակ մետաքսէ պատմունճաններ՝ արծաթեայ ծաղիկներով դրուած գետն և երկերկու ձեռքերով յաղթական պսակներ կը կրեն: Պատգարակին կը յաջորդէ պրետորեաններու խումբ մը ձիաւոր՝ որուն կը զօրավարէ Բիւռոս:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԳԸ. Բայ վրանը:

ԱԻԳՈՍՏԵԱՆՆԵՐԸ. Երգէ:

ՌԱՄԻԿԸ. Բայ վրանը: (և մինչ ամբոխը կը շարունակէ կրկնելու միեւնոյն աղաղակը)

ՆԵՐՈՆ (կը քելարքէ Տիգեղիկոսի հետեւեալ անունները) Սենեկա. Սիլվա:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Բիւռոս:

ՆԵՐՈՆ. (կը հաստատէ գլխով և կը յարէ). Պղաւտոս, Տրասէաս. այն էր գրաքննիչի ճա-

կատը կը զայրացնէ զիս, հինգ ուրուականներ շատ աւելի քէջ դաժան պիտի ըլլան՝ քան Ազբեպպինայի միակ ուրուականը: Ահա, կը վերածնիմ ազատ և հզօր: Երթանք (եւ ետանդնոտ կերպով դիպի Ապպեան ձարբան երբայուն կ'ըլլայ), և կ'իմանայ որ կ'անցնի այն հողակոշտերուն վրայէն՝ որունց տակը քաղոջած է սախորը, և ետեւ ետեւ կ'երբայ):

ՆԵՐՈՆ. Ո՛հ, ուրկէ կ'անցնիմ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Վազէ չիտակ դէպ ի նպատակը: (և կը մոյկ գանի դիպի ի ծախահարող արկոխը, յետոյ կը վազէ Ապպեան ձարբան և Լոշիրակներուն կը հրանայէ). Կեցէք:

Նուիրակները ճանչնալով Տիգեղինոսը կը հնազանդին և անոնց հետ կանգ կ'առնէ պատգարակը միւս հետեւորդներուն հետ:

Հոռմէն հասնող խումբերը սոյն վայրկեանիմ կ'արշաւեն դաշտը և կը վազեն դէպ ի գահաւորակը և կը շարունակեն գոչել. « Բաց վրանք »:

Ծերակոյտի անդամները՝ ծիրանի զարդով (la ciclavio) և կարմիր գուլպաներով՝ զարդարուած վղոսկրէ մանիկներով, կը կրեն պատմութեան ծոցին մէջ ծողիկներ և քաղմերանգ ժապաւէտներ: Ժողովուրդը գլուխը զգեստներով կիներու և մանուկներու հետ մէկամբ կու գայ շարժելով դրասանգներ: Ուսմկական տրերունները, որոնք կը ծանուցուին երկու մունետիկներէ, անոնք ալ ձեռքերն իմ պրակներ ունին:

Բազմութեան փողարմերը և իննապետները կ'ելնեն շիրիմներու և զերծվամներու վրայ. հոն, բարձրէն, կը կրկնեն իրենց յաղթական հրնչիւնները:

Արեւը կը ծագի:

Տիգեղինոս կը ճեղքէ ամրոխը որ զինքը ներոնէն կը բաժնէ:

ԳԵՐԻ ՄԸ (քաղնոքեան մէքէն, աշակերտ կան խօսքերը կ'արտասանէ, որոնք կը խրատեն յաղթականը). Բախար ետեւէն:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (որ Ներոնը գահաւորակին քով տարած պիտի ըլլայ, կը պատասխանէ ցոչնչելով Հնունը). Ո՛հ, բախար առջեւէն: (և կը կորգէ Ներոնի ուսերէն դարձանակաւ պատմութեանը):

ՆԵՐՈՆ (յակերեայ պատմութեան մէջ՝ արեւուն առաջին ձառագայքներէն շողողուն, բարձր և սեգ ձայնով). Ձեր աչքերուն առջեւն ահա Ներոնը:

Ուրախութեան աղաղակ մը կը խոժէ ամբողջէն: Ռամկավար տրիբունները կը վազեն անոր ձեռքն ու կուրծքը համբուրելու:

ԱՄԲՈՒԸ. Կենդանարար արեգակ:

ՄԱՓԱՋԱՐՈՂՆԵՐԸ. Կենդանարար Հոռմ:

ՍԻՆՏԵԳԸ • ՈՂՂ ԼԵՐ ՆԵՐՈՆ:

Ասիական Երիտասարդները կը բանան պատ-
գարակին վարագոյրները, մինչդեռ Ներոնի շուր-
ջը կ'անծրեւեն ծաղիկներ և ժապաւէտներ և ար-
մաւեմի տերեւներ և պսակներ՝ յաղթական
աղաղակներու և հնչիւններու միջեւ:

ՎԵՐԳ ԽՈՍՏՈՒՄ ԱՐԱՐՈՒՅԻՄ:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒՅՄ

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳԻ ՄԵՀԵԱՆԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՍԻՄՈՆ ՍՈՓԻ ՄԵՀԵԱՆԸ

Մենեան մըն է ստորեկրեայ • եթէ ըստ երկայնութեան մայուի՝ երկու մասի բաժնուած կ'երեւայ • Ընդարծակ վարագոյր մը, պարզուած երկու կամարակալ սիւներու վիջեւ՝ որոնք յեցած են խտորնակի կամարի մը ռաբրուն, կը բաժնէ սրբարանը՝ որ վերապահուած է քուրմերուն և իրենց խորհրդակատարութեանց՝ աղօթարանէն՝ ուր կ'աղօթեն հաւատացեալները:

ՍՐՐԱՐԱՆԸ

Մէջ տեղը սրբարանին (որ մայրողիմ աջ կողմը կ'ըլնայ), ասիական գորգերով ծածկուած ընդարծակ սամոզուիի մը ծայրը՝ կը գտնուի խորանը, դէսլ ի աղօթարանը դարծած • պորփխրեան խորանարդ մըն է, որուն վրայ կ'ելլըցուի ուրիշ չորս աստիճաններով: Խորանին վրայ, պղնձէ եռոտանիի մը և արծաթեայ **Խորհրդաւոր կողովի** մը միջեւ, կը վառուի խունկի սնդանը:

Սանդուխին կողերը զարդարուած են քաղմագունի վզուկրեայ արծաճներով, որոնց վիջեւ կայ **Եռադիմի Եկատէ** մը՝ որ իր վեց ձեռ-

քերով՝ վեց վառուած ջահեր կը բռնէ և ինքնաշարժ կուռք մը շարժում յօղուածներով : Ծածուկ փորքիկ դուռ մը՝ ծակրած սեղպին զանգուածին վրայ կը հաղորդէ բոլոր այս շինուածքին ներքինին հետ :

Բաժանարար կամարին ուսէն և ըստ երկայնութեան տարածուած պատէն ձեւացած անկիւնին մէջ կը շողջողայ մետաղեայ մարդաչափ հայելի մը . հայելիիմ քով կախուած է պղնձէ վաճառ մը և երկաթակու լախտ մը :

Մթագոյն մարմարներ կը պատեն սրբարանին որսերը : Հոս ու հոն՝ մարմարներում վրայ, կը շողջողան ոսկեղէն թիթեղներ՝ ուր կը կարգացուին, դրոշմուած յունական տառերով, Միմոն Մոգի ստորոգելները . ³Η δύναμις τοῦ Θεοῦ μεγάλη. Δόγος τοῦ Θεοῦ¹ . Ըստ երկայն տարածուած պատին վրայ կամ ուրիշ մետաղեայ թիթեղներ, իրարու կցուած և իւրաքանչիւրը ամուռ մը ունենալով վրան, կը նկարագրեն **Նւններու**² ձեւաբանութիւնը . ոսկեզօծ կրկին

1. **Մեծ զօրութիւն Աստուծոյ . Բան Աստուծոյ :**

2. **Այսինքն՝ Յաշխուսեաններու : Գնոստիկեան պղանգաւորները այլեւայլ Յաւելպեաններ կը դնէին, և ըստ իրենց՝ Գրիստոս ալ Յաշխուսեան մըն էր . — Ծանօթ է արդէն պատմութեան, որ Սիւնն Մոգ, Դոսիթիոս, և ուրիշներ, առաքելական ժամանակներու զլիսաւոր Գնոստիկեաններն էին :**

շրջակատ մը կը բարձրանայ գետնէն և ծառածեւ պարուրուելով կը կապէ զանոնք բոլոր, տարածուելով լուսացնցուղ ճիւղատրումներով մարմարներուն նսեմ՝ յատակին վրայ : Մի և նոյն պատին վրայ կայ ցած դուռ մը որ կը բացուի այրին վրայ, որ է մեհնանին ամենէն աւելի գաղտնի մասը : Այս դրան և բարձրաքանդակ հայելիին միջև, կայ սեւակուճէ (basalte) ճիւղալային գլուխ մը՝ փեռելուած կոկորդով : Շինուածքին ետեւը՝ որուն վրայ կեցած է խորանը, զետեղուած է սեղան մը, որուն վրայ դրուած են պաշտամունքին առարկաները . տապանակներ, կոնքեր, անթառամ ծաղիկէ (heliochryson) պսակներ, բաժակներ, զալարածայր ցուպեր հաւամայլց, բուրվառներ և խնկաման մը : Սեղանին ոտքը՝ քարէ կոճի (zoccio) մը վրայ դրուած է բաժակ մը լի զիմիով և փոքր բաժակ մը (simpulum) զինի համեւու համար, և մետաղեայ անօթ մը (colum nivarium), որ ձիւն կը պարուսակէ :

Արծաններէն վերցուած բազմաթիւ կախուած կանթեղներ՝ լոյսի հեղեղ մը կը սփռեն սրբաբանին մէջ : Արծաթեայ կրակարան մը կը վառի սամդուկիմ ոտքը :

ԱՂՕԱՐԱՆԸ

Մեհնանին մուտքը՝ սրբարանին դիմացն է : Մուտքին աջակողմը՝ կողմակի կամարին ուսին երկայնքը, պղնձէ մեծ կուռք մը կը տեսնուի :

ուղղանկիւնային խառնիսի մը վրայ բարձրացած, նստած փառաւոր նստարանի մը (bisellio) վրայ: Պարանոցը խճողուած է մանեակներով, և մարմնոյն վրայ կը կրէ պատուական մետաքսէ խկական զգեստներ. ծունկերուն վրայ կախուած են բազմաթիւ ուխտական հուէրներ (աչքեր, ձեռքեր, սիրտեր արծաթէ, ոսկիէ և կաւէ), և խառնիսին վրայ դրուած է պղնձէ կոնք մը՝ սահմանուած հաւատացելոց դրամներն ընդունելու:

Աղօթարանին մէջ տեղը կը վառին անթիւ մոմեր տնկուած մեծ ճրագարանի մը վրայ:

Մեհեանին սեմին վրայ քարէ տաշտ մը կայ ստուար ու կարճ սիւնի մը վրայ, որուն մէջ օրհնած շուր կայ. բարեպաշտները, մտնելու ատենին, հոն կը խոթեն իրենց ձեռքերը: Ուրիշ սիւն մը, որուն վրայ կը պլուի պղնձէ օձ մը, կեցած է սեմին միւս կողմին վրայ:

Մուտքէն դուրս կը նշմարուի ցոլքը ջահի մը, որ կը լուսաւորէ ստորերկրեայ ճամբան:

Կողմնակի պատին մէջ տեղը կանգնած է Նեղոնի ոսկեղէն մեծ արձանը. ասոր և սրբարանին միջեւ փակ դուռ մը կայ:

Աղօթարանը լի է ամէն աստիճանէ և ամէն կրկրէ մարդերով. տիկիւններ՝ զարդարուած շքեղ զգեստներով, կրելով գլուխին պատուական **խոյրիկներ** (mitella) կամ ուրիշ պերճաշուք զարդեր, գերիներ՝ անթափ պատմութեամբ, և ասոնց մէջ, ոմանք կը կրեն ձակատնուն վրայ՝ գերեհալուծ:

ներուն (fugitivarius) սպիները. մէկ քանի ազատագրեալներ՝ շքեղաշուք լակերնայով (lacer-na), կը ծածկեն արուեստական պիսակներու տակ՝ դէմքերնուն սպիները. պերճապայծառ ասպետներ և կառավարներ ամէն կուսակցութեանէ: Մուտքին կուշար՝ կուռքերու վաճառական մը և ուխտական մկարներ ծախող մը՝ կը ծախեն իրենց վաճառքները: Մեհեանին պահապանը կեցած է նուէրներուն քով:

Յանկարծակի վարագոյրը կը բացուի և կը յայտնուի սրբարանը հաւատացելոց աչքին: Ամէնքը կը ծնրադրեն: Միտն Մոզ, արծաթեայ պատմութեամբով և խոյրով և կուրծքին վրայ անկախիղ գոհարներով կեցած է խորանին աստիճաններուն վրայ, և ձեռքերուն մէջ՝ որոնք ծածկուած են թանկագին դիպակով, կը բռնէ բարձրացուցած ոսկի սկի մը: Ամենափայլուն ճառագայթ մը կ'իջնէ մեհեանին կամարէն և կը լուսաւորէ Սքանչեկագործին (Taumaturgo) րուր անձը: Երկու քահանաներ՝ որ աւելի վարով կեցած են, կը բռնեն՝ սկիին տակը՝ ոսկեղէն կոնք մը: Ուրիշ ութ քահանաներ՝ բազմագունի արձաններուն միջեւ կեցած են միւս ստախճաններուն վրայ, և այնպիսի անշարժութեամբ՝ որ կը շփոթուին արձաններուն հետ: Չորս հովահար բռնողներ՝ իրենց ճերմակ փետուրէ հովահարները կը բարձրացնեն Մոզին ետեւէն. երկու **զոհակատարներ** (hierodulus) կը բռնեն՝ գլուխներէն վեր բարձրացուցած բազուկներով՝

երկու ոսկեղէն սափորներ որոնցմէ կը շոգիանան ծխող խումիկեր: Ուրիշ մը կը բարձրացընէ պղնձէ անօթ մը, որուն վրայ կը վառի կապուտակ բոց մը, ուրիշ մը կը բռնէ կուրծքին առջեւ բաց տիպտիկոն (diptychus¹) մը, որուն մէջ գծուած են խորհրդաւոր նշաններ:

Ստալիճաններուն ոտքը կարգաւ կեցած են քանի մը երիտասարդներ մեծ տաւիղներով, կիթառներով և ծնծղաներով: Կամարակալ սիւններուն կռթնած են երկու պահապաններ, և կամարին մէջ տեղը Գորբիաս (երիտասարդ աշակերտ Սիմոն Մոզի) և Դոսիթէոս, ծեր քահանայ, զարձած են դէպ ի ամբոխը:

Աղօթարանին մէջ շերմեռանդները կը նային. անձկալից սպասումի նշաններով, շողշողուն սկիւն վրայ:

Ցամկարծակի արիւմի լայն ալիք մը կը պոռթկայ փրփրալով սկիւն, և կ'լլմայ տակի կոնքին մէջ: Մի և նոյն ատենի կ'ելլէ վառող կրակաբանէն ծուխի իփտ սիւն մը, որ պատելով սրբաբանը, կը ծածկէ Սիմոն Մոզը հաւատացեալներուն աչքէն: Վարագոյրը կը գոցուի. Դոսիթէոս և Գորբիաս վարագոյրէն դուրս կը մնան, աղօթարանին սեմին վրայ:

1. Տախտակներ՝ որոնց վրայ կը գրէին Հոսովմայեցիք բղեռալներուն և զլխաւոր ատենակալներուն անունները:

ԴՈՍԻԹԵՈՍ. Խորհուրդը կատարուեցաւ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՀԱՒԱՏԱՑՅԵԱԼՆԵՐ (ոտք ելլելով անկարգօրէն) Մըրէկ մը պատեց զանիկա:

ՔԱՆԻ ՄԸ ԶԱՅՆԵՐ. Ո՛հ, սքանչելիք, Հրա՛ջք, Հրա՛ջք, Երկէ՛նք թաւ:

ԴՈՍԻԹԵՈՍ. Նուէրները կուռքին տուէք:

Բազմաթիւ հաւատացեալներ կ'ըլլեան դրամները պղնձէ կոնքին մէջ նետելու: Ծնծղալի մը հարուածիմ՝ լուծիւնը կը վերահաստատուի:

ԳՈՐԲԻԱՍ (աղօրարանին սեւեւէ՛ վարդապետական երգի մը յատկացուած ձայնի թեկրեկոշունեղով). Ուժգին հանգոյց մը հոգին մարմնոյն կը կապէ: Մահահանցուններ, տուէք հոգին՝ հոգոյն բարին, և զգայարանքին՝ զգայարանքին բարին: (Ամէնքը կը ծերարդեն):

ԳՈՐԲԻԱՍ ԵՒ ԴՈՍԻԹԵՈՍ (կը սկսին, ապառնելով, հետեւեալ երգը).

Առաջին սկիզբն (Proarche), Բիւթոն¹, Սիգէհ, Բան, Մարդ, Կեանք, Միտք, Եկեղեցի, բարձրեալ Ոգրօսօ. կ'երկրպագենք քեզի: (և կը մրտնեն սրբարանը):

1. Բիւթոն, Սիգէհ, Ոգրոսօ՝ անուններ են վաղեմատենեան Յաւիտեաններու:

ՀԱՒԱՏԱՑՑԵԱԼՆԵՐԸ (շարունակելով Գորքիսահեկ
և Գոսիթիոսիկե առաջարկուած երգը, ջերմեռան
դռքեանը)։

— Խորափեա Անդունդ, անգննելի ծագումն
առաջին Էսկներու և անհուն ծով Էսթեանց,
կ'երկրպագենք քեզի։

— Հանդիպումնք Յաւիտեանց (Sizigie) Ոգե-
ներ, բաղբջներ, կերպարանքներ, Պատկերներ,
գործութիւններ վերհամբարձեալք աստուածային
Լըսթեան մէջ (Pléroma) կը պաղատենք ձեզի։

— Յաւիտեանք և դուք որ օրէնք կը դնէք
չողչողուն մուրակներուն երկինքին մէջ՝ ուր
կ'ընդունին հոգիներն իրենց շարժումը, կ'աղա-
չենք ձեզի։

— Քեզմով կ'աղօթենք որ կը հեծես և կ'ա-
րեւնես յաւիտենական ստուերին մէջ, թա-
փառկոս Պրունիկոս, քեզմով կ'աղօթենք։

— Ի քեզ կը յուսանք, Սիմոն, Աստուածային
Մեթիթարիչ՝ որ իջար յերկիր երկնային Հոգ-
ւով, ի քեզ կը յուսանք։

— Կը հաւատանք քեզի, քու խորհուրդիդ,
արեւներանդ Սիւրին՝ որ ձեռքիդ մէջ կ'եռայ և
կը բոսորանայ. կը հաւատանք քեզի։

— Երկինքի անհուն էջին վրայ, որ կը դառ-
նայ, դուն քու մտածումը կայծակներով կը
գրես. կը հաւատանք քեզի։

— Քանդակուած Աստուածին պղինձը կամ
փղոսկրը քեզմով կը բալէ, կը մարգարէանայ
և կը բաբախէ։ Կը հաւատանք քեզի։

— Քու հօր նշաններուդ և արիւնի մկրտու-
թեան և բոցին և քու սոկեղէն մեհեանիդ։ Գու
կ'ապրես յաւեժարար և կը թաղաւորես և կը
ճեղքես վերին եթերը՝ որ կը բոցավառի քու
պայծառութեանդ շուրջը։

— Առաջին սկիզբն իրաց, Բիւթոն, Սիզեհ, Բան,
Մարդ, Կեանք, Միտք, Եկեղեցի, բարձրեալ
Ոգրոսս, կ'երկրպագենք քեզի։

Այն վայրկեմէն՝ որ սրբարանին վարագոյրը
գոցուեցաւ, Քուրմերը համեմով իրենց զգեստ-
ները՝ դրած են խորանին ետեւը կամ սեղա-
նին վրայ, և հաւաքուած են գիմիլին Բաժակին
շուրջը, լեցնենով թասերը։ Սիմոն Մոզը իջած
է սեղանէն, դրած է վերարկուն ու խոյրը ար-
ձանի մը մերքմախարիսիսի վրայ, և է գորշ
մետաքսեայ պատմուճամով՝ գոհարազարդ կուրծ-
քով և գլակով։ Գորքիսս, հազիւ սրբարանէն
մերս մտած, կը միանայ միւսներուն՝ սեղանին
շուրջը և կը փութայ զուարթութեամբ թնայ մը
զկնիով լեցնելու։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Գորքիսսին՝ միևնչեռ հաշտու-
ցեալները կը շարունակեկ երգել իրենց աղոթ-
ար աղօթարանին մէջ)։ Լսէ ինչպէս հաւատա-
րիմ հօսը խորհրդաւոր խօսքերը դէպ ի եր-
կինք կը բառաչէ։

ԳՈՐԿԻՍՍ (քար ձեռքը և գոշարք նայուածքով
մը մտեկնայով Սիւնն Մոզին)։ Տես ինչպէս սուե-
րական կոչունքը կը շողայ։ Գիւնին բաղմոցին
վրայ թափեր է։ Ձիւնը կը մեղմէ փաղերնեան
հոյզը. կ'ուզեմ համտեսել աստուածային բա-
ժակը։ Բայց կոյս շրթունքը պարտի նախ ա-
ռաջին սրսկումը ընել նպաստաւոր Աստուածի
մը... (Բարեպաշտիկ գոհ որ գետինը կը թրջէ)
(Կը ծռէ մեղմով քասին շորունքը դէպ ի գետին
ծաղրակակն քարեպարտքեան մը շարժանը)

ոչ ձեռնդրով, և կը բաժնի բանի մը կարիք գիւնի, և կը յարի): Յետոյ, սրով հետեւ բաժակը ծանր է տակաւին, հաւահաւը կը խմէ սեղանին ետեւը: (կը պարպէ բոլոր գիւնին մէկ շունչով):

Աղօթարանին մէջ կը շարունակեն սաղմոսել: Սրբարանին մէջ, Գործիասի շուրջը՝ քուրմերը ուժով ուժով կը խօսին: Գործիաս ուրիշ թաս մըն ալ կը պարպէ: Կը խնդրան:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Լ՛ուռ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Հողին կ'ուրախանայ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ (Գործիասին՝ որ քիչ մը կ'երեքայ). Շիտակ կեցիք:

ՈՒՐԻՇ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ. Լ՛ուռ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. (Նորին կը խմէ): Զուարթ ենք խմենք:

ԱՄԷՆՔԸ (ցած ձայնով Գործիասին). Լ՛ուռ կեցիք:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Գետ երգը կը լսուի: (Գործիաս կը վազէ դիտելու վարագործին մէջին):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Գործիասին). Ի՞նչ կը փորձես:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Կը լրտեսեմ:

Քանի մը հաւատացեալներ, աղօթարանին

մէջ, կուռքին ծուռկերուն վրայ ուխտական նուէրներ կը կախեն, ուրիշներ դրամներ կը դնեն նուէրներու պնակին մէջ՝ գոր կը պտըտցընէ մեծնապանը: Ծերունի մը, զլիւն միւսն ուսերը կը գուղով ծածկուած, գերիլի մը օգնութեամբ կ'ելլէ կուռքին խարխիւն վրայ:

ԳՈՐԲԻԱՍ (միշտ շրտեւելով), Սխնե Մոգին: Նայէ: Անոնք ուխտական նուէրներ կը կախեն: Ոսկիի և արծաթի հնչիւններ կը լսուին:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Առասպելներու կը սպասեն. ծախսենք ատոնց առասպելներ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Արձանին քով. Աստուածին սուրբ խարխիւնն վրայ ձերունի մը կը խօսի:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ի՞նչ կ'ուզէ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Կուռքին ականջն ի վարը կը խօսի:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ո՛հ, սրճան անմիտ է մարդուն հաւատքը: Երկիւղ և յոյս և Մեհեանը կը հրամայէ: Մերն է վախցողը, մերն է յուսացողը: Ամէնքը կ'ուղղեն իրենց գէմքը, հոգին ու երգը հրաշքին՝ որ զիրենք կը նուաճէ: Աղօթեցէք, ապուշներ: Աղօթեցէք: Մինչդեռ, խարդախ վիճակներ թելադրելով պատգամին՝ հաւահաւին կը ձեռնարկ խորանին ետեւը:

Աղօթարանին մէջ սաղմոսը կը շարունակէ: Գործիաս թողով իր լրտեսի վայրը կու գայ սն

դանին քով, կը լեցընէ ուրիշ թուս մըն ալ, և պասկ մը կը կապէ գլուխը:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Պսակենք մազերնիս անթառամով, և աձէն արշալոյս նոր Աստուած մը թող աւետէ Հոսմ: Այո՛, հաւահամները միշտ ժպտուն պէտք են ըլլալ: (Այսպէս ըսելով, ոտքիէն միկնէ գըրոշխը կը դիտէ Սիւնն Մոգը):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ծաղրածութեան պատրաստ անմիտ ըզեղ: ...

ԳՈՐԲԻԱՍ. (Նորիէ խնկելով). Լսէ հաւատարիմ հօտը ինչպէս կը մայէ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Մի՛ խմեր:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Հրամայուած պաշտօնը կը կատարեմ:

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ (չոչապատելով զանիկա՝ քսար աննկոշ համար). Լ՛սւո կեցիր:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Դադրեցընելու է յիմարը:

ԳՈՐԲԻԱՍ (վերցրնելով քեշերը՝ քսար միշտնէրոշ ձեռքիէն ազատելոշ համար). Ի՞մ իրաւունքս է այս: (Թասը գետիկ կ'իյնայ):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Մեհեանէն մեղի մտիկ կ'ընեն:

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐԸ. Լ՛սւո:

Սաղմոսը կը դադրի աղօթարանին մէջ, սրբաբանին մէջ ալ կը դառնայ խաղաղութիւնը:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Գորքիսային). Ալ չեն երգեր: Իսուս հանէ այդ մարդիկը՝ Ներոնը հասնելէն առաջ: (Երկոշ մեհենապաններոշ). Թող մարուն ջահերն ու սկաւառակները, և վառուի ծծըմբային կերոնը: (Ոչոյի մեհենապանի մը ցոշքրնելով վերարկուն և խոյրը) Պահէ այն զարկերը:

ԳՈՐԲԻԱՍ (աղօթարանիէն սեւիկ վրայիկ՝ դեպ ի արևոյի դարձած) Գացէք, եղբայրներ, և սեմէն անցնելու ատենիկ ծռեցէք. կայսրութեան Ոգիին:

Հաւատացեալները կ'ելլեն, կը ծոխն Ներոնի արծաթիմ առջեւ. ոմանք կ'ելլան կուռքիմ ոտքը կը պագնեն, ուրիշներ կը խոնարհեն գլուխն զոնմէ օծով սիւնին առջեւ և ամէնքը դուրս կ'ելլեն:

Երբոր աղօթարանը կը պարպուի, Գորքիսա՛ Ներոնի արծաթիմ քովընտի դուռը կէս մը կը բանայ, և կը սկսի՝ գլուխը դուրս հանելով դռնէն՝ լրտեսել:

Անդին մեհենապանները Սիմոն Մոգի հրամանները կը կատարեն. կը մարեն լոյսերը, կը վառեն կերոն մը որ կանայ լոյս մը կը սփռէ և կը դնեն զայն աստիճանին ոտքը:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ, (Գոսիքեոսին). Գ՛ւ, Գոսիթէոս, ինծմէ առաջ այրին մէջ մտիւ ուր կը խօսի մահասարսուռ պատգամը, ամպարիշտին սոսկուամը: (Երկոշ Գահասնաներոշ) Սեղանին վրայ, հա-

ուգայթարձակ աստղը, հատուածակողմը (prisma) թող շողշողայ. (կիրառաւորներուն և ժնեդայաւորներուն) Գո՛ւք ալ ստորերկրեայէն՝ արթնցուցէք Մեհեանին ծածուկ արձագանգները:

Գոսիթէոս և բոլոր ասոնք դուրս կ'ելլեն այրիմ ստորին դռնէն:

ԳՈՏՐԻԱՍ, (սրբարանը վագերով). Ներոնը կը հասնի:

ՄԻՄՈՆ ՄՈԳ. Գուն հո՛ւ պահու՛ւրէ: (Կ'երչի Գորբիասի հետ միևկէ խորանը, կը բանայ ծածուկ դռար և կը ցոռցնէ Գորբիասի պանուրտեղիք տեղը, յետոյ առաջ կը տանի). Եթէ պըղինձին գոչուը հնչէ, շարժէ այն կախաղանը (pegma) և բոլոր խորանը թող սուգուի եր գեբեղմանին մէջ:

Գորբիաս թաքստոցը կը մտնէ: Միմոն Մոգ գաղտնի դուռը կը գոցէ Գորբիասի վրայ, յետոյ նորէն կ'իջնէ և այրիմ դռնէն դուրս կ'ելլէ: Անմիջապէս յետոյ կը դառնայ Աստերիայիմ ձեռքէն բռնած:

Աղօթարանը բոլորովին մութի մէջ մնացած է: Սրբարանը աղօտ կերպով լուսաւորուած է կերոնին կապոյս լոյսով և վառող կրակարամիմ ցոլացումներով:

Միմոն Մոգը Աստերիամ սրբարանը կը տանի, Մեհեանին միւս կողմէն Ներոնի արձանին քովընտի մեծ դուռը կը բացուի, և կը տեսնուի Ներոնը Տերպնոսի հետ՝ չորս շահակիրոններու միջև, և ետեւում՝ Տիգեղիմոսը քամի մը Պրետորեաններու հետ և տասնապետ մը Գերման Պահապաններուն:

Ներոն կ'անցնի աղօթարանին սեմէն՝ Տերպնոսի հետ՝ առաջնորդուած ծառայէ մը՝ որ լոյս կ'ընէ իրենց և աչքով կ'ընէ միւսներում՝ որ չըզան ետեւէն: Դուռը կը գոցուի: Տերպնոս ըլլանած է մէկ ձեռքին մէջ թաս մը, և միայն մէջ փոքրիկ ոսկեղէն ամօթ մը, և աջ ուսէն դէպ ի ձախ կուշտը՝ կիթառ մը, կախուած սուրի կամարի մը ցանկէն:

Ներոն հագած է մթագոյն պատմուճան մը՝ ծիրամագարդ վերջաւորներով և մետաքսեայ բանկոն մը՝ մութ արիւններանգ մարգարտահիւս ոսկեհուռ ծայրերով: Ականակուռ կամարէն քիչ մը վարով կապուած է մեծ զմրուխտը զոր միշտ հետը կը կրէ: Ուրիշ ցածանաւուխտ զմրուխտներու վզնոց մը կ'իջնէ մինչև կուրծքը ուրիշ քառա-

մանեակի մը հետ՝ որմէ կախուած է շառագուն քար մը (calceophonos) նպաստաւոր բժժամքը ողբերգակններու: Կոկորդը պաշտպանուած է ծիրանի-տուտակ թաշկինակով մը:

Կ'երթայ կը տեղաւորուի աղօթարանին մէջ-տեղը, դարձած դէպ ի փակ վարագոյրը սրբա-րանին:

Տերպնոս կը լեցընէ թասը և ամոր կը կար-կառէ: Ներոն կը խմէ, յետոյ թաշկինակը կը քակէ վիզէն և Տերպնոսի կը յամծնէ: Տերպ-նոս կուռքին պատուանդանին վրայ կը դնէ ձեռ-քին մէջ ունեցած լրբերը, յետոյ կը համէ կի-թառը ճանկէն՝ մինչդեռ Ներոն երգելու պատ-րաստուողի մը դիրքը կ'առնէ:

Միտոն Մոզը տարած է Աստերիան սամուռ-խիմ ոտքը: Աստերիայիմ զգեստները մոյճ են՝ ինչ որ էին Ապպեան ճամբուն վրայ, օծեղէն վզնո-ցով:

(ՍՐԱՍՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Աստերիայի). Դուռն պէտք ես այն խորանին վրայ ելլել:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Պարուրուած եմ քու խորհուրդ-նեբուող մէջ, քեզի կը հետեւիմ և կը զոզամ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ներոն քեզի հոս պիտի երկըր-պագէ: Լսէ իրեն: Ան արդէն քեզի կը պաղա-տի:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ո՛վ իմ գերագոյն երանցս:

(ԱՂՕԹԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ՆԵՐՈՆ (ընկերակցաբեաւոր Տերպնոսի կիբա-ռին, կ'երգէ). Աշխատուր մը կը սպասէ և կ'ա-ղօթէ որ սուրբ քօշը բացուի իրեն առջեւ:

(ՍՐԱՍՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ո՛հ երանչս... Բայց ինչո՞ւ համար շուռն այս մահկանացու անդամները կ'ուզես խո-րանին վրայ բարձրացընել:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (առտիճաններէն վեր ելլելով և դժկամակոյ Աստերիան թանի հետը քաշելով միևեւ խորանը). Մի տնտնար: Բարձրացի՛ր ե-րազիդ, ելի՛ր:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Գթու՛թիւն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ելի՛ր հետս, ելի՛ր հետս:

(ԱՂՕԹԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ՆԵՐՈՆ. Հաշտուելով թող ներէ վերջապէս Ռամեսիան երկրի վրայ և Աստերիան ժպտի երկինքը:

(ՍՐԱՍՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ան՛նչս տուաւ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. (Կառնաց). Ան զքեզ կը կարծէ այն
աստուածունհին, որ կը թագաւորէ գեղերուան
և սարսափներուն վրայ: Ուրեմն զգոյշ: Եթէ նշան
մ'իսկ տաս մահկանացու ըլլալուդ, եթէ հե-
ռացընես ոտքդ այս խորանէն և այն հառա-
գայթէն՝ որ զքեզ կ'աստուածացընէ, ամէն բան
կը փչի:

ԱՍՏԵՐԻՍ. Զիս տանջանքի՛ կը դատապարտես:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Պահուրտած այրէս ամէն բան
պիտի տեսնեմ ու լսեմ: Դուն, իմ գերուհիս,
արթնցուր անոր մէջ յոյսը կամ երկեղը, և
քեզի գերի պիտի ըլլայ ան՝ որուն գերի է աշ-
խարհ:

Սիմոն Մոզը կ'իջծէ: Աստերիան մնացած է
սեղանին վրայ, Սիմոն Մոզի խօսքերէն նուա-
ճուած, կը թըմերով խորանին, անշարժ:

Սիմոն Մոգ վարագոյրը քիչ մը բանալով՝ Ա-
ղօթարանը կ'անցնի: Ներոնի մէկ ակնարկիմ՝
Տերպոսն ու ծառան մտած տեղերմէն գուրս
կ'ելեն: Կերոնին և վառող կրակարանին լոյսէն
զատ ուրիշ լոյս չի մնար. խումկի սեղանին բոց
ալ մարպօ է:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Ներոնին). Ներուած է քեզի անց-
նիչ ծածուկ սեմէն:

Ներոն կը հասնի մինչեւ սրբարանին սեմը և
մտնելու կ'ըլլայ. բայց Սիմոն Մոգ կը կեցըմէ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Կը սխալիս: Աջ ոտքով: (Ներոն
կը սրբագրէ քայլը): Ծոէ: Անցիւր: (Ներոն սրբ-
րարանը կը մտնէ): Աչքերդ վա՛ր առ: Հանէ
խաւարչտին վերարկուն:

Ներոն, գլխակոր, Սիմոն Մոզի բոլոր պատուէր-
ները կը կատարէ:

Սիմոն Մոգ՝ բռնելով անոր թեւէմ՝ կը տանի
մոզական հայելիին դիմացը: Սրբարանին աղօտ
լոյսը չի հասնիր մինչեւ Աստերիան լուսաւորե-
լու:

ՄԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ահաւաստիկ մոզական հայելին՝
որուն մէջ անհուն Անդունըը կը բեկբեկէ իր
աստղային լոյսը: Սրութեամբ սեւեռած ակնար-
կը միայն կրնայ զանազանել հոգեկան փաղան-
գը: Պիտի տեսնես զայն հոս եթէ աչքերդ ու-
շադիր ըլլան, ծիրանիի և էլեկտրոնի փայլա-
կի մը մէջ: (Յետոյ, ցոռցնելով հայելիին քով
կահոռած վահանն ու երկարեայ շախտը, կը
շաշելոռ): Եւ եթէ ոգի մը քեզ ահաբեկէ, զարկ
այն պղինձը և ոգին աներեւոյթ պիտի ըլլայ:
(Ար բողոռ Ներունը՝ առանձին՝ մոզական հայե-
լիին հանդէպ, և այլիև դանեկ դռքս կ'ելլի):

Լուսացնող ճառագայթ մը կ'իջնէ Մեհեա-
նիմ կամարէն և կը լուսաւորէ Աստերիան, ո-
րուն ղէմքը կ'անդրադառնայ հայելիմ սէջ:

ՆՆՐՈՆ. Ո՛հ, անհետացիր... (զարհոռած,
կ'առնէ երկարէ շախտը և զարնելոռ կ'ըլլայ վա-
հանիև, րայց յանկարծակի կանգ կ'առնէ): Ոչ...
ոչ: Կրկնեբեւոյթին պատրանքն ետ: Բայց լաւ կը
տեսնեմ զքեզ: (Զմրոշխոր աչքիև կը մտնեղ-
նէ): Կ'ուզեմ հետազօտել: Ինչպէս սեւեռած
ինծի կը նայի: Տարօրինակ դաղտնիք: Հայելիի
մէջ երեւցած ղէմք կը թուի: (Ար մտնելայ,
աստիկ ճետարքրոռքեաւր, հայելիիև և անոր
կը դայլի. կը ձգէ զմրոշխոր): Ո՛հ, ինչ տօգու-
նութիւն իր դէմքին վրայ... Իմինիս վրայ: Տե-
նեմք: (Ար դառնայ և կը տեսնէ Աստերիան
սեղանիև վրայ): Եղուկ ինձ... Ահա ողջ Աստուա-
ծուհին: Աստերիա: (Սարսափած կը փախչի հա-
յելիիև անկեան հանդիպակաց անկիւնը՝ և աչ-
քերը կը ծածկէ ձեռքերով): Խաղաղութիւն:
Զիս մի կուրացըներ: (Աջ ձեռքը շրքոռնիև կը
տանի ի նշան երկրպագոռքեան, և առանց հա-
մարմակելոռ աչքերը վեր բարձրացնել, անորոռ-
իիև ոտքը կը մտնելայ և առաջիև աստիճանը
կը հանրոռքէ): Կ'երկրպագեմ քեզի: Կը համ-
բուրեմ քու խորանդ, տօգոյն Աստուածուհի,
ահաւոր պաշտպան մեռելոց: Օր մը դուն Տաւ-

րիսի մէջ խաղաղութիւն խոստացար մայրապապնի մը, միեւնոյն շնորհքը կը հայցեմ: Որեւտէսի պէս ես ալ առանց պատճառի չէ որ մայրս սպաննեցի: Ազատէ զիս իր ուրուականէն:

ԱՍՏԵՐԻՍ (միշտ աւելարժ, սեւեռելոյ աւտորիայ), երազակիսն նուաղիտ շեշտոյ մը). Ելիւր և յուսա:

ՆԵՐՈՆ (վերցնելոյ գրոշխն ու ալքերը քիւ քիւ միկնէ Աստերիսն). Ո՛հ, ինչպէս խօսքդ կու գայ կը թափառի սրտիս քով: Արձագանդ առեղ պղինձի մը նման՝ պատասխան կու տայ սիրար:

Կ'ելլէ յամբօրէն, և նայելով Աստերիայի վրայ, զմրուխտներուն քառամանեակը կը համէ վիզէն. մինչդեռ ինքը ասոր հետ է, Աստերիսն ալ միեւնոյն դանդաղութեամբ և ներոնի վրայ սեւեռուն աչքերով կը համէ վիզէն պլլուած օծերը և կը ձգէ իր քովի խորհրդաւոր կողովին (Cista mystica) մէջ:

ՆԵՐՈՆ, Դուն քու ծոցէդ կը քահեա կենդանի գրահը, ես կ'ելլեմ և կը նետեմ ընծան քու սաքերուդ առջեւ: (Կը նետէ զմիրխտեայ մանեակը խորանիսն ետոտակիսն վրայ, ոչր կը հասնի Աստերիայի ձեռքը): Որքան քեզի կը նայիմ, այնքան ինձի աղետաւոր խորհրդաւոր և գեղեցիկ կ'երեւաս քու լուսեղէն ամպիդ մէջ: Եւ զքեզ շփոթեցի իմ գարշ ցնորքներուս հետ:

Արդ կը ճանչնամ քու աստուածութիւնդ: Այն գիշերէն ի վեր՝ որ ինձի երեւցար դամբաններուն միջեւ, ես քեզի հետ կ'ապրիմ, քեզի հետ կը կրեմ, կ'երազեմ և կը զառանցեմ: Պինդ հանգոյցներով կապուեցանք միասին աղեքներով ու սրտով, և դուն կը կրծես իմ սրտիս մէջ, դէմքիս վրայ քու սփռուածութիւնդ ունիմ, աւար եմ քեզի. անհնարին տաղնապներու մէջ կը ձգես զիս: Աստուածուհիդ իմ, ինչո՞ւ համար կը կապես զիս այսպէս հիւանդ, ինչո՞ւ: (միշտ աւելի տաքնայով). Գուցէ սիրոյ անհուն ցնորք մըն է այն՝ որ մեր մէջը կը գոչէ՝ ո՞վ սփռոյն մղձաւանջ և կը սիրէ զքեզ Մայրասպանը և ան է քու երջանկութիւնդ... Արիւնին գեղեցիկ կարմիրը զքեզ կը դիւթէ: Տուր ինձի քու խածուածքդ, կը սպասեմ յափշտակուած և ես կ'ընծայեմ շրթունքս: (Յետոյ ուշադրաբիշն դնելով Աստերիայի շարժումներուն կը յաշեղոշ). Ահաւասիկ, Աստուածուհին կը ծոխ. կ'առնէ մանեակը: Եւ կը գոհարազարդէ կուրծքը: Չքնաղազեղ կապոյտ զմրուխտներուն միջեւ:... Ո՛հ, իջիւր, իջիւր, հրաշալի հիմէններ երազողին վրայ: Ինչպէս փրթելով երկինքէն կ'իյնայ աստղ մը, իջիւր դէպի ինձ. Սեղեմէ, Եկատէ, Աստերիս, թափառուտ լուսնական Եուն: Մոգական հազարանուն Աստուածուհի, իջիւր. անոնց ամէն մէկը սիրոյ անուն մը պիտի ըլլայ:

Բայց դուն անշարժ կեցեր ես, Աստուածուհի խոր լուսթեանց, նման այն աստղին՝ որմէ կը գաղթես դուն դիւթական ժամերուն մէջ: Ոչ... քու սրտիդ մէջ... մարդկային արիւն չի բաբախեր, այլ Երկնաւորաց արիւնին ցուրտ շե-

ճուշդը: Նայէ՛, ես... զգայաղերկ, սէր շնչելով,
հաս կը տարածուիմ...

սեղանին աստիճաններուն վրայ կը փռուի՝ միշտ
Աստերիային վրայ սեւեռած աչքերով և բազուկ-
ները դէպ ի ամ կտրկառելով: Աստերիան ամ-
շարժ կը մնայ իր տեղը՝ ծուած գլխով, ինչպէս
թէ յափշտակութենէն քարացած:

ՆԵՐՈՆ. Ո՛հ, վայ, Անմահ մըն ես դուն: Կ'ու-
ղէի որ կին ըլլայիր՝ հեհեռուն համբոյրի խը-
րոխտ սարսափելններուն մէջ: Ո՛հ, չանիծեմ քու
Աստուածութիւնը... Արդէն սրբապգծութիւնը
բերի Վեստային վրայ՝ երբ սեղանին ոտքը բռնի
կապեցի Ռուբրիան՝ նուիրական կոյսը...

Աստերիան կարծի ցիւ մը կ'արծակէ, Ներոն
ոտք ելած է և առաջ կը տանի:

Բայց սեիր մը աւելի նոր և շատ աւելի մեծ
պիտի գործեմ:

Կը նետուի, երեք կամ չորս աստիճաններ ցատ-
կելով, Աստերիան բռնելու հոռմար: Կը դողան-
ջէ սարսափելի շտապիւն մը ինչպէս թէ զար-
հուրելի կերպով զարմուած պղիճի մը, և կը
լսուի լայնասիւնեկ բերանէն ձիւաղիմ՝ որ դուրս
ցցուած է աշրիմ պատէն,

ՊԱՏԳԱՄԻՆ ԶԱՅՆԸ. Ներոն-Որեստէս:

Միեւնոյն ատեն՝ Աստերիան լուսաւորող ճա-
ռագայթը մարած է: Սրբարամը մուծի մէջ կը
խորատուզուի:

ՆԵՐՈՆ. Աստերիայ՝ ճառագայթէ՛ դեռ, ճառա-
գայթէ՛ դեռ:

ՊԱՏԳԱՄԻՆ ԶԱՅՆԸ. Ներոն-Որեստէս:

Ներոն շանթահարուածի պէս նորէն կ'լլնայ
աստիճաններուն վրայ: Աստերիա, յամրորէն,
կ'իջնէ քանի մը աստիճան, կը մտնեայ Ներոնի,
ծոռելով քիչ քիչ, անոր քովը կը կծկըտի, կէս
նստած կէս ըմկողմամած. երկու մարմիններն ի-
րարու կը դպչին: Իրենց զէմբերը կը ցուցցընեն՝
խաւարիմ մէջ՝ կերոնիմ կապոյտ լոյսը, և կրա-
կարանիմ ցուքը:

ԱՍՏԵՐԻԱ (Խորեռ երագելով կը մրմնջէ այս
բաները). (Կոյր մարմինը ստեղծմին մէջ կը դա-
հավիժի... հոգին յափշտակութեան բարձր
կատարին վրայ կը թափառի... կը շտապէն
կեանքին թելերը... Գունտը կը մըրկէ... երկին-
քը լրաս կը յարձակի... եթերը կը շաչէ):

ՆԵՐՈՆ (յամրորէն Աստերիայի մրմնջած բա-
ներուն միջեռ). Կ'անցնի տենդային պղտոր
ժամ մը... երազ մը... կը զգամ... կոյր
օդին մէջ... արբշխ երեւոյթներու յատակը՝
դանդաղ սեւ մղձաւանջը: Շնչող հոգինն-

ըստ նման կը ճօճայ կերտնը: Խորանին երկայն-
քը թափառկոտ շողիւններ կը թռչին... աղի-
տաւոր զօղանջ մը կ'ոռնայ սրբարանին մէջ...
Օղբ կը թխպէ և կը հալէ սրտառւմը: Բայց բուռն
կը ջնջես ապիրատ սոսկումը, Աստերիա, բուռն
հաւատարիմ պահապան ես:

ՊԱՏԳԱՄԻՆ ԶԱՅՆԸ. Ներսն, Փախիբ:

ՆԵՐՈՆ (առանց սարսափելոյ, Աստերիայի,
յափշտակուած և դանդաղորեակ). Ի զուր պատ-
գամը կը մոնչէ վրաս, չեմ վախնար: Տես որ
հեղբօրէն կը պառկիմ ողբոսպառ քու ոտքերուդ
տակը... Ո՛հ, տուր ինձի համբոյրը... համ-
բոյրը քաղցր... յամբ... որ կը մեռնի ե-
րազով և կ'երջանկացընէ հոգին... և կ'արթըն-
ցընէ զբայութիւնը... Ո՛հ, Սէր...

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ո՛հ, սէր (կը համբոյրուի):

ՊԱՏԳԱՄԻՆ ԶԱՅՆԸ (միշտ աւելի որտուագոյ).
Փախիբ, Ներսն:

ՆԵՐՈՆ (նտրի ելլելով, զարհուրելի կերպով
Աստերիայի). Անպիտան դու: կի՛ն ես: (Աստե-
րիան կը նոշաղի սեղանին աստիճաններուն
վրայ):

ՊԱՏԳԱՄԻՆ ԶԱՅՆԸ. Փախիբ, Ներսն: (Ներսն
ըրեսի պէս, ոչապրոտրեաւը կը նայի այրի
կողմը):

ՆԵՐՈՆ. Լրտեսուած եմ, հոն:

ՊԱՏԳԱՄԻՆ ԶԱՅՆԸ. Փախիբ:

ՆԵՐՈՆ (իջնելով աստիճաններէն և դարձած
դէպ ի այրը): Մռնչէ, Սիմոն. և քու կ'սիրդդ
թող կլլէ սեղանին բոցը: (Կ'առնէ կերտը և կը
վազէ՝ գայլն բոցին կողմէն Պատգամին րեթա-
նին մէջ խորելոյն համար ուժգին կերպով):

ԶԱՅՆ ՄԸ ԱՅՐԻՆ. Օղնութիւն:

ՆԵՐՈՆ (ժիծաղելով). Բռնուեցաւ:

Պատիմ ետեւը, մեծ սալաքարի (Phengites)
մը մէջէն՝ որ կը շիտթուէր միւս մարմարներուն
հետ, կը թափանցէ մեծ լոյս մը:

ՆԵՐՈՆ. Բոցը կը թափանցէ: Նենգաւոր փա-
կարանը փլչէ:

Կ'առնէ երկաթեայ լախար և բուռն հարու-
ծով մը կը խորտակէ քարը որ կ'իջնայ կտոր
կտոր եղած: Պատիմ սեղորածքին մէջէն կը
տեսնէ Դոսիթէոսը, մուսղած այրին յատակին
վրան, մօրուքն ու զգեստները բոցերու մէջ:

ՆԵՐՈՆ. Ո՛վ կայ հոն: Դոսիթէոսն է որ կը
վառի: (և աղօթարան կը վազէ կանչելով). Պրե-
տորեաններ:

Կը մտնեն անմիջապէս Տիգրիմոս, Պրետոր-

եանները, Գերման Պահապաններուն տասնապետը, Տերպնոս և ծառաները շահերով:

ՆԵՐՈՆ (պատուելով արքայանին վարագոյրները և պռապով՝ զոտարք խատաղոտքեանք մը): Ծիծաղեցէք: Ահա: Նայեցէք: Մեհեանին քօղը պատուեցաւ: Ահա ապիկ խորհուրդը մեծ Բանին Աստուծոյ: Ա՛, Ա՛ ծիծաղեցէք. Սիմոնը չփախչի, հոն պահուրտած է ան:

Կը ցուցնէ այլը: Ամենքը այլը կը զիմեմ, որը դռնէն, որը պատին ճեղքուածքէն: Գոսլիթէն սի մարտինը ուրիշ տեղ կը փոխադրուի: Տերպնոս հայելիին քով շահ մը դրած է: Ներոն միայն է սրբարանին մէջ և ձեռքի լախտովը կը շարունակէ իր կոտորածը: Կը յարծակի նախ և առաջ ինքնաշարժ կուտքին վրայ:

ՆԵՐՈՆ. Մահ Աստուածներուն: Տեսնենք: Տեսնենք ինչ զուրս կ'ելլէ ասկէ (և յախտի հարուածով մը գոշար կը բացընէ և գետին կը գոշրէ: Ինկած ստեղծ կոտորք կը շարժէ խախտուած քեշերը, կը խորտակուի և դռար կ'ելլեն անկէ ներքին մերենայոտքիաները):

ՆԵՐՈՆ. Կապեր և փոքրիկ անիւներ: Տեսաւ րանական մեքենաներ: Խաղը կը զուարթանայ:

Նոյն ատեն Գորլիաս ելած է իր թաքստոցէն, և կէս քուն և դանդաղուն, կը զիտէ մեծ ապշուլթեամբ, սամուկին բարձուներէն՝ ուր ուր ճեղ-

քը բացուած է, սրբարանին աւերումը, մինչդեռ Ներոն ուրիշ արծան մըն ալ գետին կը տապալէ:

ԳՈՐԻԱՍ. Է՛հ, Աստուածները զինովքեր են:

ՆԵՐՈՆ. Ուրկէ՞ զուրս կ'ելլէ ասի:

ԳՈՐԻԱՍ. Այս սեղանէն, ինչպէս լերան ծաղրական մուկը:

ՆԵՐՈՆ. Գինով բարեկամ, ինձի շատ հաճելի ես. քեզ իմ թատրոնիս մէջ դերասան կ'ընդունիմ: (Գորքիաս կը ծռի և կ'իջնէ գայր ի գայրի):

Ա.ՂԱ.ՂԱԿԵՐ ԱՅՐԷՆ. Գե՛տը, գե՛տը:

Խառնաշփոթ կերպով կը մտնեն Պրետորեանները, Տերպնոս, Գերման Պահապանները իրենց Տասնապետով բերելով Սլոնո Մոզը՝ ձեռքերը կապ:

ՆԵՐՈՆ (Սիւնն Մոզի՛ն ծաղրելով) Ո՛վ Մեծ Զօրութիւն Աստուծոյ: (Տասնապետին) Թողա՛ զատ արձակուի. ասոնց կապուելը փառք կը համարուի: (Սիւնն Մոզի՛ն) Ո՛վ Միւլթարիէ: Լսեցի արդէն քու վրայօք՝ որ թռչելով քէպ ի երկինք կը վերանաս: Ուրեմն, ո՛հ, ո՛հ, կրկէսին մէջ պիտի թռչիս զուսն Լուկարեան օրերուն մէջ:

Ներոն

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ, (կապերեն արձակուրած). Այս՝
միայն թէ այն օրը Գրեհատնէից արիւնը թա-
փուի:

ՆԵՐՈՆ. Ինչ որ կ'ուզես, միայն թէ թուչիս դուն:
(Տասնապետին՝ ցոցնելոյ Աստերիան որ գտած
է ինքզինքը). Տասնապետ. սո՛՛ս օձերուն սէրը,
խաբեբայ երիննեայն, օձարանին մէջ:

Տասնապետը և երկու Պահապանները կը բռնեն
Աստերիան:

ԱՍՏԵՐԻԱ (կռռչոյնով տագնապայից). Ի զուր
դե՛ս կը դատապարտես: (և միևնոյն րոշար կը
քաշեն զինքը մեհեանէն՝ կը կրկնէ յոռահատ
շեշտով մը). Պիտի չմեռնիմ, պիտի չմեռնիմ:

ՆԵՐՈՆ. Կը տեսնե՞ք: (Կ'առնէ Տերպնոսի
ձեռքէն կիրաւը, կ'ելլէ սեղանին վրայ ու կը
գոչէ). Արդ՝ որ Աստուածներն յաղթուեցան,
սուէք ինձի կէթաւը, սուէք խորանը: (Գոր-
բիաս կ'առնէ սեղանէն դափնիէ պսակ մը և
անոր կոշտայ): Ներոն կը պսակոշի):

Գորբիաս, Տիգեղիմոս, Պրեսորեանները կը
շարունակ խորանին առջեւ:

ՆԵՐՈՆ. Լսեցէք:

ՏԻԳԵՂԵՆՈՍ (միշտ ներքունի). Լսեցէք:

ՆԵՐՈՆ. Ես՝ կ'երգեմ. (կը պատրաստոշի Մո-
սաներոշ վարիչ Ապոդոնին ևնան, և կը սկսի
ևսխերգանքը):

ՎԵՐՂ ԵՐԿՐՈՐԳ ԱՐԱՐՈՒԱԾԻՆ:

Հայաստանի Գրադարանի
 համարձակագրով հաստատված
 է հետևյալ կերպով:

1. Հայաստանի Գրադարանի
 համարձակագրով հաստատված
 է հետևյալ կերպով:

2. Հայաստանի Գրադարանի
 համարձակագրով հաստատված
 է հետևյալ կերպով:

3. Հայաստանի Գրադարանի
 համարձակագրով հաստատված
 է հետևյալ կերպով:

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԵՐՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾ

Պ Ա Ր Տ Է Զ Ը

Հայաստանի Գրադարանի
 համարձակագրով հաստատված
 է հետևյալ կերպով:

ԵՐՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾ

Պ Ա Ր Տ Է Զ Ը

Պարտէզը՝ ուր կը հաւաքուին Քրիստոնեաները, հռոմայ արուարձանին մէջ, լուսաւորուած է արեւամուտի վերջին նշոյլներով: Չախ կողմը խարխուլ տուն մը կայ՝ մեծոյն սարփինայով մը, զոր վեր կը բռնեն չորս սիւններ: Աջակողմը՝ գիւղական աղբիւր մը կայ, որուն քարէ եզերքին վրայ դրուած է մեծ քաժակ մը և սափոր մը: Քիչ մը անդին՝ անհարթ փայտէ մտարան մը: Աղբիւրին ետեւն ու շուրջը, ծաղկափիթիթ հողակոշտերը փոքրիկ բլրակ մը կը ձեւացընեն: Խորը՝ ձիթաստան մը կը տարածուի: Մարիլիմային տակ երկու սեղաններ կան, որոնցմէ մին լուսնային կիսարոտրակի մը ձեւն ունի և կը կրէ սակաւապէտ ըմթրիքի մը մնացորդները: Վիւսը նման է անոնց՝ զոր կը գործածեն պսակագործները՝ դրասանգներ հիւսելու համար, և լի է ծաղիկներով և սերեւներով: Այս սեղանին շուրջը նստած են բազմաթիւ կիներ և քանի մը տղաքներ: Միւս կողմը՝ քանի մը Քրիստոնեաներ կը շրջապատեն Փամուէլը որ կոթընած է աղբիւրին հզերքին: Ամուշակ խաղաղութեամ մը սիւքը սփռուած է այս խոժարն ամբոյսին և պարտէզին վրայ:

ՓԱՆՈՒԻԼ (պատմութիւն մը շարունակողի դիրքով)։ Եւ տեսնելով ժողովուրդը պատրաստ լսելու, լեռը ելաւ, օրհնեց զանոնք և ըսաւ. — Երանի՛ հեզոց, վասն զի անոնք պիտի ըլլան երկրի թագաւորները։

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԿՐԵՐԸ (կը կրկնեն ցած ձայնով)։ Երանի՛ հեզոց։

ՓԱՆՈՒԻԼ։ Երանի՛ անոնց որ կու լան, վասն զի պիտի զուարթանան։

ԿՐԵՐԸ։ Երանի՛ անոնց որ կու լան։

ՓԱՆՈՒԻԼ։ Երանի՛ անոնց որ վափաքներու մէջ կ'ապրին, վասն զի Տէրը պիտի լսէ անոնց։

ՄԱՐԿԻՍՅԵՐԸ։ Երանի՛։

ՓԱՆՈՒԻԼ։ Երանի՛ անոնց որ սուրբ սիրտ ունին, վասն զի պիտի տեսնեն զԱստուած։

ԱՄԷՆՔԸ։ Երանի՛։

ՓԱՆՈՒԻԼ։ Եւ երանի՛ հաւատացեալ հոգիներուն մէջէն, ամէն տառապեալներուն, աղքատներուն, հարստահարեալներուն, վասն զի անոնց համար է երկինքի թագաւորութիւնը։

ԱՄԷՆՔԸ։ Երանի՛։

Ռուբրիան կամ թեղ մը ձեռքը կ'ելլէ խարխուլ տունէն. կը հետեւի իրեն՝ քամի մը կիներ և

տղաքներ՝ կրելով իրենց ծոցին մէջ ծաղիկներ և կը դնեն զամոռը սեղանին վրայ միաներուն քով։ Բոլոր կիները կը հաւաքուին ծաղիկներուն շուրջը։ Քամի մը մարդիկ կիներուն քով կ'երթան, ուրիշներ տունը կը մտնեն, և ուրիշներ կը ցրուին պարտեզին մէջ։ Փանուէլ՝ սարփիմայիմ սրններէն մէկուն կռթըմած, Ռուբրիայիմ կը նայի։ Կը սկսիմ տարածուիլ զիշերուամ առաջիմ ստուերները։

ՌՈՒՅՐԻԱ։ Արթուն կենանք։ Իրիկուն է։ Կանթեղը կը վառի։ Խաղաղութեամբ անոր շուրջը հաւաքուինք։ Տէրը կու գայ, բայց ոչ ոք զիտէ երբ։ Երանի՛ անոնց՝ զորս արթուն պիտի գտնէ։ Կը հսկէ իմաստուն կոյսը, իր լապտերը կենդանի կը պահէ. կը հեղու անոր մէջ դիւրաթառամ ձիթենիին սրսկումը։ Կը հսկէ, Տէրը կու գայ։ Զուարթ պիտի ըլլայ ան երբ հարսանիքին ժամը գայ։ (Կը դնէ յապտերը ծաղիկներու սեղանին վրայ)։

Միւս կոյսը՝ հեշտ հանգստին տեղի տալով կը քնանայ։ Կը ննջէ յիմար կոյսը, և իր լապտերը կը մարի։ Կը ննջէ. փեսան կու գայ։ Տխուր պիտի ըլլայ երբ հարսանիքին ժամը գայ։ Կու գայ Տէրը, և ոչ ոք զիտէ երբ։ Երանի՛ անոնց զորս արթուն պիտի գտնէ։ (Կը խաւնոյ կիներուն և տղաքներուն՝ դրասանգներ հիշատար և անոնց հետ երգ մը երգելու)։

ՌՈՒՅՐԻԱ, **ԿՐԵՐԸ**, **ՏՂԱՔՅԵՐԸ** (փոփոխակի)։

— Ինձի կիպրոսները (ligustro), զեղի դափնիները։

— Փրաջան մատները կ'որոնեն ծաղիկներ, որուն մէջ:

— Ելլեն դուրս բաղեղի հիւսուած ողկոյզներ,

— Պսակներ և ապարօշներ, դրասանգներ և փունջեր:

— Քեզի վիօրնան (viburno) և անթառամը:

— Կը դառնայ երգը, փոխելով շրջանը:

— Քեզի յակինթը, որ գեղեցիկ ննջեցեալի մ'արիւնն՝ ինչ տերեւներուն մէջ կը ժողվէ:

— Ո՛հ, լիաբուռն տուէք վարդերը, արթուն դուք հարսեր, փեսան կու գայ:

— Մերկացուցէք բլրակները, հովիտներն ու պարտեզները: Ծաղիկներ ողջերուն վրայ, ծաղիկներ մեռելներուն վրայ:

— Ծաղիկներ սիրոյ բարեպաշտիկ զառանցանքին:

— Ծաղիկներ վիշտին:

— Ծաղիկներ մարտիրոսութեան:

— Ծաղիկներ վայրի, ճերմակ ու կարմիր:

— Ո՛հ, տուէք շուշաններ լի լի ձեռքերով:

— Պարկեշտ գաղտնիք մը սիրոյ կապէ զմեզ:

— Ով որ զուարթ է երգէ, ով որ տխուր է արտասուէ:

— Զուարթ է ով որ կը հաւատայ հաստաւ տուն սրտով՝ հշմարիտ Աստուծոյն:

— Սէր: — Հաւատք: — Սէր, Սէր — Յոյս:

ՏԿԱՐ ԶՍՅՆ ՄԸ (խորհէն). Խաղաղութիւն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐ (ցած ձայնով). Երկինքը պատասխան կու տայ:

ԱՄԷՆՔԸ (ժռելով և ձեռքերնիւ մխացրնելով). Երկրպագէ՛ք:

Զիթաստանիմ ծառերուն մէջ կը տեսնուի սեւ կերպարանք մը որ կը մօտեմայ դանդաղորէն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ԿԻՆԵՐ. Յն՛րք մը: (Եւ կը փախչի լեւաճեղքը՝ բաց ի փակուողէն և Ռոշրիայէն):

Ռուբրիա աչք կ'ընէ Փանուէլի, որ կը փութայ
բաժակը լեցընելու աղբիւրէն, և անոր կը կառ-
կառէ:

ԱՍՏԵՐԻԱ (Ժպտելոյ Ռոշրիայի և հանելոյ
ժոցէն ծաղիկ մը) • Աս՝ քու մէկ ծաղիկդ է:

ՌՈՒՐՐԻԱ • Խմէ: (Բաժակը անոր շրթներուն
կը մտնեցրնէ: Աստերիա անյագարար կը խոհ):
Ծարաւէդ կ'այրէիւր կը հիւժէիւ:

Երբ Աստերիան կը վերցընէ ձեռքերը բա-
ժակը բռնելու համար, կը տեսնուի իր վիրա-
ւոր և արիւմոտ թեւերը:

Արիւն կը հոսես...

ԱՍՏԵՐԻԱ • (Կոշտ մը խմելէ յետոյ) • Ո՛հ, ա-
ռուակներուն զով հիւժել: (Ժպտելոյ բոշարար
Ռոշրիայի և յետոյ Փանուէլի) • Օրհնեալ
եղիւր... և դո՛ւն ալ... որ կը զթագ հիւանդ
կ'ողջ մը վրայ... (Ռոշրիայի) • Դուն չես
գիտեր... կու գամ անդէ մը՝ ուրկէ երբեք
ողջ չ'ելլըցուիւր... քեզ փրկելու համար: Քեզի
համար հիւրաներու գրկախառնումէն ինքզինքս
քակեցի... (ցոզընելոյ վերքերը) • Ահա ասիկ
անոնց համարները: Աէք օգներ ինձի: (Միշտ
աւելի յոչոռած բառերով և յանկարծակի բոր-
բորելով) Օդտուէ այս փախտտական վայրկեան-
ներէն, օգնէ դուն քեզի, փախիւր: (Ելլելոյ)
Փախէք ամէնքնիդ • ձեր հեաքերուն վրայ է
Սիմոն Մոզը:

Քրիստոնեաները փախցընող սեւ կերպարանքը՝
Աստերիան է: Առաջ կու գայ ոգեսպառ և ցա-
ւազին անծի մը պէս: Ձիթաստամի՞ն եզերքը
հասնելով, կը կոթընի ծառի մը կոճղիմ, և կը
նայի դէպ ի խարխուլ տղան: Զգեստները պա-
տըրտած են և ալ չի կրեր օծերը վիզին շուրջը-
կը մրմռայ, հեծելով, կցկտուր բառեր:

ԱՍՏԵՐԻԱ • Խաղաղութեան վրայ... կը խօսի
անոնց... վշտահար մը... անգուլթներ...
և անոնք կը փախչին:

ՌՈՒՐՐԻԱ (կը շահ տկար ողբերը, կը վազէ Աս-
տերիայի, նեցուշ կ'ըլլայ անոր գրասիրարար
և կ'առաջնորդէ զինքը նստեղոշ աղբիւրիկէ քով,
և կ'ըսէ) • Քոյր, ինչ ունիս. ինչու կը հե-
ծես... Ըսէ ինձի վիշտդ: Ո՛հ, ինչպէս կը
դողաս:

ԱՍՏԵՐԻԱ (կը տեսնէ Ռոշրիայի դէմքը որ
շոշաւորուած է շայտերէն): Անուշակ Նազու-
վրուհի: Այո... դուն անիկա ես՝ որ իմ ցաւս
թեթեւցուցիր Ապպեան համբուն վրայ, աղօ-
թելով, որ մը արշալոյսի անդորրութեան մէջ...
Նստ փնտռեցի դքեզ... Ծարաւ եմ...

ՌՈՒԲՐԻՍ. Սոսկո՛ւմ:

ԱՍՏԵՐԻՍ. Փախուստէ զատ ուրիշ ամէն յոյս՝
ջնջէ: Ահաւոր է ան: Լաւ լսեցի սպառնալիքը.
ան քրիստոնեայ արիւն կ'ուզէ:

ՌՈՒԲՐԻՍ (Փակոշէյի՛ն՝ զարհոռա՛ծ). Քուկդ:
(Աստերիան արդէն հետացած է օխրատուանի՛ն
կողմէն):

ՌՈՒԲՐԻՍ (Աստերիայի). Կեցի՛ր:

ԱՍՏԵՐԻՍ (յանկարծակիան ուժգնորենա՛մբ մը
և ինչպէս մղոռած անընկձեյի բնեռքե՛նէ մը)
Ի՞մ դեւս՝ նորէն բարբա՛րած կը փախցընէ զիս:
(Խորը՝ ծաներուն մէջ աներեւոյթ կ'ըլլայ):

Ռուբրիս կը մտնենայ Փանուէի՛ն՝ որ մնացած
է աղբիւրի՛ն քով և իրեն կը մայի, անշարժ.
Վայրկեան մը տազնապալից կերպով լուռ կե-
նայէ յետոյ.

ՌՈՒԲՐԻՍ. Փանուէ՛լ... Փանուէ՛լ... Խօսէ...
արթնցի՛ր: Փրկէ ինքընքդ կ'աղաչեմ: Դեռ կը
յապաղես: Եկո՛ւր, փախչի՛նք: Թող նաւին թե-
թեւ առաջակողմը ճեղքէ ծովը և տայ առա-
գասաները հովերուն: Թուչանքի անսպառ ճամ-
բայ մը կը բացուի մեր առջեւը, վազէ դէպ է
կեանք, զուարթու՛թեամբ լի ամէն երկինքնե-
րուն համար, իմ եռանդեանս համար որ քեզ
կը դրդէ և կը պաղատի քեզի: Դարձի՛ր քու
զուարթ ափունքներդ Յորդանանու, ուր սէր կը
դէպ քու ժողովուրդդ: Եկո՛ւր, եկու՛ր. զար-
հուրած հողին արեւ կը փնտռէ, սէր կը փնտռէ:
Եկու՛ր. Աստուած է որ կ'արթնցնէ իմ մէջս
այս թեւաւոր բարեպաշտիկ ըզձանքը...:

ՓԱՆՈՒԵԼ (անշարժ՝ յանդով անոր վրայ).
Խօստովանէ մեղքդ: (Լառքե՛նէ մը յետոյ).
Ա՛լ չես խօսի՛ր: Թեւաւոր ըզձանքը կը մեռ-
նի լո՛կ զայն յիշեցնելուս: Օր մ'ըսիր ինձի.
Սրտիս մէջ մեղք մ'ունիմ:

ՌՈՒՅՐԻՍ. (ընդհատելով զանիկա) Եւ արդ կը յիշես զայն:

ՓԱՆՈՒԻԼ. Միշտ և միշտ՝ միտիս մէջ մխուրտ է այն վիշտը: Խոստովանէ:

ՌՈՒՅՐԻՍ. Ոչ: Նախ փախչինք... յետոյ կ'ըսեմ... Ինչպէս պիտի կարենայիր հարցաբնեղ այս տագնապալից հոգին որ քեզ պատասխանէր: Փախչինք:

ՓԱՆՈՒԻԼ. Երջանիկ և ամբիծ կ'ուզեմ զքեզ իմ քովս:

ՌՈՒՅՐԻՍ. Երանիկ և ամբիծ պիտի ըլլամ հետդ հեռու Հոռոմէն: Սատանան հոն է... աղջամուղջին մէջ, քու մահդ կ'ուզէ...

ՓԱՆՈՒԻԼ. Լաւ, կը խօսիմ քեզի ինչպէս ելլայր մը որ կը մեռնի: Բան մը չեմ գիտեր քու վրայօք, ամենեւին, և ոչ իսկ անունդ: Երբոր զքեզ նոր հաւատքին մէջ ընդունեցայ, չհարցուցի զայն քեզի, քեզ ֆոյր կանչեցի:

Լսէ ինձի. ամէն իրիկուն, երբ կ'աղօթեմք, գաղտ մեզ կը թողուս կ'երթաս. փախստական հեռքերդ ո՛ւր կը տանիս դուն, ո՛ւր, և ինչո՞ւ կը ծածկես. գուցէ այն ատեն մեղքիդ կը վազես: Խօսէ, խօսէ: Հաւանէ վերջապէս (այնչափ աղաչեցի քեզի) արտասուելի մոլորութիւնդ թողու: Արցունքին խորը անուշակ յափշտակութիւն մը կայ, խօսէ և մէկտեղ լանք: Բայ սիրտդ:

ՌՈՒՅՐԻՍ. (աղերասանքի ցառագին ակնշուքեանք մը). Եթէ ինքզինքդ չփրկես, աւաղ, ո՞վ պիտի մեր հոգին զուարթացընէ ներողութիւնով: Ո՞վ պիտի բեկանէ հացը մեր սեղանին վրայ, ո՞վ պիտի տայ մեզի աղօթքն ու երգը:

(Բռնելով քաղցրոտքեանք ակնոր ձեռքին՝ որպէս թէ հրաշիրեղոտ զիկքը որ իրեն հետևի). Եկուր, պիտի դառնաս: Ողջունէ խաղաղիկ պարտէզը՝ ուր կ'աղօթեմք երբ արեւը կը մանէ: Սիրոյ մէջ ընկղմած սուրբ երազ մը, քաղցր երազ մը եղաւ:

Չայն մը կը լսուի ձիթաստամին թառուէն. մտրացկանի մը ցառագին և ծախտոյակ ողբը կը թուի, և կը գոչէ մոլթիմ մէջ. **Գթութիւն կոյրի մը:**

ՌՈՒՅՐԻՍ. (զարնշարժ). Սատանայ կայ հոս: (և աարիխնայիև տակը կը վագէ շապտերը մտրեղոտ, յետոյ շոտով աղիւտը կը դառնայ՝ փառնեղիկն քով):

Պարտէզը սուզուած է խիտ թերաստուերի մը մէջ:

Խորը կ'ըմբռնմարուին Միմոն Մոգ և Գորրիաս՝ ցնցոտիներու մէջ: Միմոն Մոգ ծածկած է զլուսը զվառնոցի (calautica) մը մէջ, որուն արծակ ծայրերը կը ծածկեն բոլոր երեսը: Կանգ կ'առնեն հոն՝ ուր ծառերը կը լմնան:

ԳՈՅՐԻԱՍ • Գթուժիւն կոյրի մը՝ որ պարգեւը կը հայցէ Քրիստոսնէական շնորհին (charisma):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (ցած ձայնով Գորքիասիւն) • (Ձգու- շուժեամբ քալէ, ուշադրութեամբ լրտեսէ • բռնէ ձեռքէս):

ԳՈՅՐԻԱՍ (կը բռնէ Սիւնն Մոգի ձեռքէն և կը պատասխանէ ցած ձայնով): Մէկը չի լսեր ինձի, ժամանակն ուշ է: Հոս ի գուր կը սպասենք:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ • Վերսկսէ ողբը):

ԳՈՅՐԻԱՍ • Ո՛հ, գթուժիւն կոյրի մը:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (միշտ ցած ձայնով) • (Սրբ առաջ անցիր կամաց կամաց հետս քալելով):

ԳՈՅՐԻԱՍ (կը մտնենան խարխոշ տան: Գորքիաս աչքերը շորջը կը դարձնէ): Կը նշմարեմ մարդկային երկու կերպարանքներ՝ զոցուած թուխ վերարկուի մէջ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ • Գաղտնի ձայներու շշուկ մը կը լսեմ: Սկսէ ողբը):

ԳՈՅՐԻԱՍ • Գթուժիւն կոյրի մը:

ՌՈՒԲԵՐԻԱ (ցած ձայնով և մեծ տազնայով Փանոշեղիս որ չի շարժիր) • (Մտիկ մի ըներ ա-

նոր • այն զագիր մուրացիանը ապիրատ դաւ մը կը ծածկէ, մտիկ մի ըներ: Սրտիս խորէն պատուելով դուրս կը հանեմ իմ աղաչանքս և չես սեղեր ինքզինքդ փրկել):

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (արագոչքեանը Գորքիասիւն և ցած ձայնով) • (Եթէ ան ճանչնայ զիս, եթէ ան ինձի դիմադրէ, մէկ ակնարկիս բռնուած է պրետորեաններէն, և դու կ'անցնիս պարիսպներէն և կը վազես իմ Մեհեանս լուր տալու և մեքենայելու, մերիններուն հետ, հրքեհին դաւաւկցութիւնը: Եթէ հոս օգնութիւն չգտնեմ, վերջին յուսահատ յանդգնութիւնը այն է: Երբ կը աննես որ դէմքս կը մերկանամ՝ դնա):

ՓՅՆՈՒԷԼ (միշտ աղբիւրիկն քով՝ սեռեռելով Ռոշրիայի աչքերուն մէջ) • (Կը շշուժ):

ՌՈՒԲԵՐԻԱ (յոշահատարար, բայց ցած ձայնով) • Ոչ, ոչ, մչ: Կայծակը կը շաւաչէ: Ինձի կը նայիս և կը լռես: Ի՞նչ կը մտածես:

ՓՅՆՈՒԷԼ (դառնոչքեանը) • Ի՞նչ կը մտածեմ: Սերոյ մեղք մըն է:

ՌՈՒԲԵՐԻԱ • Անհուն սերոյ:

ՓՅՆՈՒԷԼ • Ահաւասիկ այս է մեծ տազնայիկն ժամը): (Կը մտնենայ, հանդարտ, Սիւնն Մոգիկն: Ռոշրիա աղբիւրիկն քով կը մնայ):

ՓՅՆՈՒԷԼ (բարձր ձայնով) • Ի՞նչ կ'ուզէ կոյրը:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Գորբիասիւն) • (Դ՛ւն խօսէ) :

ԳՈՐԲԻԱՍ (Փանոշեղիս) • Քրիստոնէական շնորհ
հին լոյսը :

ՓՅՆՈՒԻԼ (գարնորեղի կերպով) • Ամենեւին :
Մ՛գ Սիմոն, կոյր և կոյրերու Առաջնորդ :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (գարնորած՝ կը բանայ դեմքը և
կը նետուի Փանոշեղի ոտքերուն առջև) • Հոգի
իմ, փռուէ անոր սաքերսուն առջև :

Գորբիաս հեռացած է պարտէզէն : Ռուբրիա
տունը կը մտնէ, և քիչ վերջը՝ դուրս կ'ելլէ քանի
մը Քրիստոնեաներու հետ : Խորը ծառերուն մէջ
հարկւրապետ մը կը տեսնուի :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (միշտ Փանոշեղի ոտքը՝ կը շա-
րռնակի) • Գողնալ փորձեցի ինչ որ դուն ժխտե-
ցիր, արդ կ'ազաչեմ : Ա՛ռբանամ յանցանքս,
դուն միայն կրնաս զիս փրկել, մահը կը սպասէ
ինձի : Ներսն կը հրամայէ ինձի գործ մը որ գեր-
ելվերոյ է ամէն մարդկային արուեստէ, Նե-
րսնէն կարելի չէ փակչել : Աւր որ երթամ՝ Հա-
րեւրապետ մը զիս կը լրտեսէ : Բայց դու Մար-
գարէ Նոր Եւսնին, դուն քու Մոգութեանդ
սքանչելիքներով՝ դուն միայն կրնաս զիս փրկել :

ՓՅՆՈՒԻԼ • Երբեք :

Կը սխիւն երեւալ ծիթաստանէն երկու տաս-
նեակներ Գերման Պահապաններու լրենց Տաս-
նապետով և քանի մը պրետորեաններ՝ ընկե-
րացած շահակիրներու :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (կը քաշքէ ինքզինքը ծռակի վր-
բայ և հասնելով Փանոշեղի ոտքերուն և բռնե-
լով զանոնք) •

Նայէ: Գետին խոնարհած՝ կը պաղատիմ՝
 քեզի գետնամած՝ քեզի համար կը սողամ
 երկրի վրայ: Բայց պէտք ես զգալ որ յուսա-
 հատ խածուածք մը սաքերուէ կը բռնէ զքեզ
 և պիտի քաշէ տանի այն անդունդը՝ ուր ես
 կը դարձնեմ: Իշխանութիւն տրուած է ինձի ա-
 ըրիւնիդ վրան. ատելութեանս ծայրագոյն ան-
 հունութիւնը զգաս պիտի դուն՝ եթէ տակաւին
 ժխտես Հրաշքին պարզեւը: Կը սպասեմ անոր՝
 երկրպագող մարդու մը պէս, կ'երկնցընեմ
 զուլան Օրհնութեան: Նայէ: Քիչ տանէն պիտի
 տեսնես շղթաներդ, քու նախատալից մահովդ
 խաղ պիտի ձեւացընէ Ներոն թատերական
 կուսանոցին վրայ. Նայէ: Եթէ Աստուած մը
 չգտնէ քեզի, սոսկալի փորձեր կը սպասեն քեզի
 տանջանքներու և նախատինքներու: Օ՛ն, տա-
 րածէ ձեռքդ ճակատիս վրայ, օ՛ն, իջնէ իմ մէջս
 Հոգին և ճառագայթէ և վառէ: (Ճակատը հողի
 կը դպցընէ Փանոշի ռոպերոշէ քով): Աղօթէ:
 աղօթէ վրաս:

ՓԱՆՈՒԷԼ (մեկ ոտքը վերցընելով իրրեւ քի
 ակնոր վրայ կոխելոշ հարար). Օ՛ն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (յանկարծակի ռոքի ելլելով և
 ցոցնելով Փանոշի Պրեռորեանները). Նայէ:
 (Պրեռորեաններուն՝ ցոցնելով Փանոշիը).
 Ահաւասիկ, բռնեցէք:

ԲԻՍՈՆԵԱՆԵՐԸ (կը նետոշին Սիւնն Մոգի
 վրայ պռայտով). Մահ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (օգնորքիւն խնդրելով պահապան-
 ներէն). Այ:

ԲԻՍՈՆԵԱՆԵՐԸ (միևնրեա զանկիս կը բռնէն).
 Մահ Սիւնին:

ՓԱՆՈՒԷԼ (Մէջ մտնելով, հանդարտ շարժու-
 մով մը, յարձակուելէ կ'ազատէ Սիւնն Մոգը,
 յետոյ կ'ըսէ Բիսոններունը).

Մի հակառակ կենաք չարին: Տէրը տուաւ
 անոր օրինակը: Տէրը ձեռի հետ ըլլայ: Թող ոչ
 ոք պատճառը չփնտռէ՝ եթէ կ'ուզէ Աստուած
 որ ամպարեշտ մը հղօր ըլլայ՝ յետոյ զանկիս
 խորտակելու համար:

(Սիւնն Մոգ կը հեռանայ: Փանոշը աշելի
 քաղցրոշքեանը կը շարունակէ).

Ապրեցէք խաղաղութեան և սիրոյ քաղցր
 ներդաշնակութեան մէջ, բայց ըլլայ ձեռքերնիդ
 զգուանքներու: Ըլլայ ձեր շրթանքներուն վրայ
 համբոյրն ու Ողջոյնը և զուարթութիւնը: Եր-
 կրի իրիկունն ենք, անստոյգ ժամանան մը մէջ,
 մի դադրիք աղօթելէ: Գուցէ վաղը զո՛ն մ'ըլ-
 լամ տարածուած սեղանին վրայ: Լրացաւ օրը
 ձեր եղբօրն համար և իր բեռը կը մերկաբայ,
 քալեցէք զուք կենաց նորոգութեան և օրհնու-
 թեան լիութեանը մէջ: Երբ իրիկունը գայ, յի-
 շատակներու տխուր զմայլումով մը՝ միացու-
 ցէք իմ անունս ալ յայտարարէ: Սերեցի զձեզ ձեր
 սիրան ստացած օրէս չեմ գիտեր ինչ անագո-
 րոյն ժամ մը կը սպասէ ինձի... Բայց գիտեմ
 որ ալ պիտի չտեսնէք իմ երեսս...:

ԲԻՍՈՆԵԱՆԵՐԸ (կիներ և այրեր նեծեծելով).
 Փանուէլ, Փանուէլ:

ՓԱՆՈՒԻԼ (կր մօտենայ աղբիւրին եզերքին , յետոյ կը յաշէրոշ)։ Եւ արդ, եղբայրներ , կը շարժեմ այս քարին՝ ինչպէս սեղանի մը , և կ'օրհնեմ զձեզ :

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆՆԵՐԸ (Ժերարթած Փանոսէի շարժողին տակ)։ Ամէն :

ՓԱՆՈՒԻԼ, կը յուզուի եթերը : Հրեշտակներու թափէք կը բարձրէ մեր վերեւ : (քարէ պաշտ և յափշտակոշած անխոյրոշ մը երկայն շտրեմէն յետոյ, քարձր ձայնով)։ Վեր բարձրացուցէք սրտերնիդ :

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆՆԵՐԸ (ցնծոշքեամբ) Ամէն :

ՓԱՆՈՒԻԼ (Քրիստոնէաներուն անբոխին մէջ կը մտնէ)։ Կ'ողջագոսերեմ զձեզ սուրբ համբոյժով մը : (կը հանրոշրէ քանի մը մարդեր ոչ կիներ) : Փառք Տիրոջ : Հետեւեցէք ինձ զուարթ երգ մը երգելով : (կը սխի երբայ յամբարայդ դեպ ի խորր՝ պահպաններուն անձնատոշր ըլլալոշ համար) :

ՌՈՒԲՐԻԱ (Փանոսէի առջեւ ելլելով, հեզօրէն և արտասուշագիւն)։ Այոպէս կը թողուս բերիս վրան հրաժեշտի հրատաշոր արցունքը :

ՓԱՆՈՒԻԼ, Կին զու, շրթունքներս մահկանացու կաւէ են :

Կ'անցնի, առանց համբուրելու զանիկա : Յն-

տոյ տեսնելով որ Ռուբրիան առանձին կը մնայ, հեռու իրեն հետեւող ամբոխէն, կը յաւելու :

Դուն միայն կը մնաս :

ՌՈՒԲՐԻԱ (հագիշ զգալի ձայնով մը)։ Այո :

ՓԱՆՈՒԻԼ (իրեն շնկերոշ Քրիստոնէաներուն քառնալով)։ Երգեցէք Աստուծոյ :

Կիները ժողված են ըլլոր ծաղիկները և կը ցանեն զանոնք Փանուէլի անցած տեղը երգելով և հեռանալով ծիթաստանին ծառերում մէջ :

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆ ԿՆՆԵՐԸ։ Ո՛հ տուէք վարդեր լի ձեռքերով, արթուն հարսեր, փեսան կու գայ : Մերկացուցէք բլբակները, հովիտներն ու պարտէզները, ծաղիկներ ողջերուն վրայ, ծաղիկներ սիրոյ բարեպաշտիկ ցնորքին : Մաղիկներ վիշտին, ծաղիկներ մարտիրոսութեան...

Ռուբրիան պարտէզին մէջ միայն մնացած է : Երգը հեռանալով կը նուաղի :

ՌՈՒԲՐԻԱ (Ալքով Փանոսէի քայլերը դիտելէն յետոյ)։ Այո, քեզ փրկելու համար : Բայց ի՞մ երազս խորտակուցաւ : (կը կարճնի աղբիւրին եզերքին)։ Հո՛ս դրաւ իր ձեռքը... (և կը հանրոշրէ քարը՝ այն տեղն ուր դրած է անիկա)։

Հաս համբոյրը և արցունքը: (Կ'երդէ: Ա-
կանջ կը դնէ քրիստոնէայ) երգին որ քանի կ'եր-
բայ կը կորսուի հետոն):

ՀԵՌՄԻՈՐ ԵՐԳԸ. Ո՛հ, տուէք շուշաններ լի լի
ձեռքերով. և վայրի ծաղիկներ ներմալ աւ կար-
միր:

ՌՈՒԲԵՐԻՍ. Քանցը երազ մը, սուրբ երազ մը
եղաւ: Հեռուն, հեռուն, մեռնող երգին մէջ կը
լսեմ զայն դեռ

ՀԵՌՄԻՈՐ ԵՐԳԸ. Զուարթ է ան որ կը մեռնի
ճշմարիտ Աստուծայն համար: Փրկուած է ան
որ կը հաւատայ: Սէր, Սէր, Սէր

ՌՈՒԲԵՐԻՍ. Կը լսեմ զայն դեռ և կ'երգէ.
Սէր, Սէր (բանալով վերջին օայներն հաս-
կրեալ). Կը լսեմ զայն դեռ (երկար շտաբէնէ
յետոյ, ցաւագին կերպով). Ալ չեմ լսեր
(և կ'իյնայ ծռնկերոն վրան):

Վերջ երբորդ արարւածին:

ԶՈՐՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԿՐԿԷՍԸ

ԶՈՐՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒՍԾ

Մ Ե Մ Ա Գ Ո Յ Ն Կ Ր Կ Է Ս Ը

Ա.Ռ.Ա.ՋԻՆ ՄԱՍ

Ա.Մ.ԲՈՅԸ

Կը տեսնուի ներքին մասը **Ամրոցին** (Oppidum)՝ իր երկու կեղրոնական մեծ կամարներուն միջև, որոցմէ աջակողմինը՝ կը խուժէ դէպ ի կոտւանոցը, և ձախակողմինը՝ որ է **Յաղթական դրան** (Porta pompae) կամարը, կը բացուի դէպ ի **Եղանց շուկան** (Forum Boarium)։

Ամրոցը, ինչպէս նաև բոլոր մնացած մասը, յաղթանդամ շէնքին, շինուած է՝ մասամբ փրկւորաքարով (tufo, tuf), և մասամբ փայտով։ Այս ահագին գաւթին մէջ է դուռը ներքնուղիին մը որ կ'երկարածօքի խորը՝ հետեւելով կրկէսին ճակատին մեղմ կոր գիծին. փակուած է՝ նայողին աջակողմը՝ բանտերուն պատովը, և ձախակողմի պատը՝ խճողուած է խամութեանը և պամբուկներով։ Միեւնոյն պատին մէջ՝ թեթեակի գոգաւոր՝ կը ծնարուին առաջին աստիճանները սանդուխի մը՝ որ կը բարձրանայ աւելի բարձր աստիճաններու (precinzione)։

Դէպ ի կրկէս խուժող կամարին քով՝ կը տեսնուի ձակատէն՝ վեր Պոտիոն (Podium) տանող սանդուղի մը առաջին աստիճանին որմածին մէջ մտնելը :

Հնդարծակ խորը մը (nicchia) կուշտն ունենալով Յաղթական դուռը, կը պարունակէ Տոմարական մշանաւոր անդրին՝ որ կը ներկայացընէ Զեթէսը և Ամփիոնը՝ որոնք Դիլիէն՝ կապելու հետ են կատղած ցուլի մը եղջիւրներուն :

Յորեկուան կենդանի լոյսը՝ արտաքին կամարէն Ամփոցին մէջ կը մտնէ . հանդիպակաց սեփին վրայ կը շողշողայ ցոլքը ծիրանի քօղերուն՝ որոնք պարզուած են Պոտիոնին վրայ՝ արեւէն պաշտպանուելու համար : Խաղերուն ազդը կայցուած է կամարակալ սիւններուն :

Խուռն ամբոյս մը կը խուժէ ամէն կողմէ : Ամենէն աւելի տաք եռուզեռը քառածի կառքի մը շուրջն է . հոն՝ Կրկէսին կուսակցութիւնները իրարու կը զարնուին՝ յաղթամակի և զայրութի աղաղակներ բարձրացընելով, շարժելով պատմուհաններ և զվարկներ և կանաչ ու կապոյտ

1. Դիլիէ, կէն Լեկոսի՝ Թեքէի թաշաւորին, երկայն ատեն տմարդութեամբ վարուելով Զեթէի և Ամփիոնի մօրը՝ Անտիոպէի հետ, վերջապէս երկու եղբարց ձեռքն ինկաւ, որոնք զինքը կատղած ցուլի մը պոչին կապեցին, և այն տանջանքին մէջ մեռաւ :

դրօշակի կտորներ : Շատերը սուրեր կը շողացընեն, ուրիշներ բոքնցով կը տպառնան հակառակորդներուն : Կառավարը՝ որ մրցումէն յաղթական կը դառնայ, կը կրէ **պրօսփեան** կուսակցութեան գոյները, սանձերը իր ետեւը կապած և ձիերը՝ դէպ ի ներքնուղիին ուղղութիւնը դարձուցած, կը բռնէ դաշոյն մը՝ յարծակողներէն պաշտպանելու համար ինքզինքը :

Երկու յեթովկացի ծառաներ՝ կը փոխադրեն պատգարակի մը վրայ՝ Կապոյտ կուսակցութեան վիրաւոր կառավարը, կը ճեղքեն ամբոյսը, և կը մտնեն ներս կամարակալ գաւթին մէջ :

Կապոյտներուն կատարութիւնը կը բորբոքի :

ԿԱՊՈՅՏՆԵՐԸ . Դ՛աւ :

ԿԱՆԱԶՆԵՐԸ . Յաղթութիւն :

ԿԱՊՈՅՏՆԵՐԸ . Մահ Սկորպուսի : Մահ :

ԿԱՆԱԶՆԵՐԸ . Սկորպուս : Փառք կրկէսին : Քիւլէ է մրցանակը : Յաղթութիւն :

ԿԱՊՈՅՏՆԵՐԸ . Դ՛աւ : (Քանի մը Հարիչրայետներ կը խարագակեն՝ ձեռքերնին ունեցած որբի բարոնակներով՝ ամենէն աւելի կատաղի կապոյտները և հարուածներուն հետ կը հրաւնայեն) :

ՉԱՐԻՈՐԱՊՅՏՆԵՐԸ . Ծափահարեցէք : Ծափահարեցէք :

Տիգրանոս (ալը վերակացու Պրետորեանն ըստ) եղրածիրանիով (toga praetexta), զվարաց, առջեւ ունենալով նուիրակներ, կ'ամցնի Ամրոցիմ մէջէն. իր անցած ատեն՝ աղմուկը կը զսպուի:

ՏԻԳՐԱՆՈՍ. Ծափահարեցէք ամէնքնիք Կայսրութեան գոյնին:

ԿԱՆԱԶՆԵՐԸ. Յաղթութիւն:

Նուիրակներն ու Տիգրանոս վեր կ'ենլեն Պատիւնի սամուրխէն:

Ամբողջ հայհոյելով կը հետեւի քառածի կառքիմ՝ ներքնուղիւն մէջ, կը հեռանայ և աներեւոյթ կ'ըլլայ:

Սիմոն Մոզ, որուն կը հետեւի հեռուէն իր Հարիւրապետը, կը համոզուի Գորքիասիմ՝ որ կռուանոցէն կու գայ:

ԳՈՐԿԻԱՍ. (Սիմոն Մոզին՝ կատակով). Կանաչները յաղթեցին, փրկուած է Հոռմը:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԶ (ցած ձայնով Գորքիասին). Ուրե՛ն:

ԳՈՐԿԻԱՍ (ցած ձայնով, Սիմոն Մոզի մօտեւնալով և յանկարծակի). Պատրաստ ենք: Հրձիգ

Չահը պիտի պայթի դէպ ի կելիսս, որուն լուսկի պիտի ըլլան Կրկէսին պանդակները:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԶ. Եւ ո՛վ պիտի ձգէ զայն:

ԳՈՐԿԻԱՍ. Աստերիան:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԶ. Աստերիան:

ԳՈՐԿԻԱՍ. Այո՛: Քաշեցի հանեցի զայն ողջ՝ օձերուն վիհէն և արդ քեզի օգտակար կ'ըլլայ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԶ. Կ'ատէ զես, զես պիտի մասնէ:

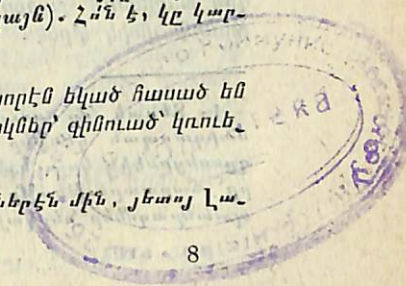
ԳՈՐԿԻԱՍ. Կը սիրէ Քրիստոսեանները. պիտի ուզէ զանոնք փրկել, և զքեզ ալ անոնց հետ կը փրկէ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԶ (շայտկեան մը մտածելի յետոյ). Գիտե՛ս խաղերուն կարգը:

ԳՈՐԿԻԱՍ (ցոշցնելով Յաղթական դրան կամարակառ սխեմերուն կիցոռած ազդը և յառաջելով կարդալու համար զայն). Հո՛ն է, կը կարգացուի:

Նոյն ատեն, զաւթիմ խորէն եկած հասած են ըստմաթիւ Մուսերամարտիկներ՝ զինուած՝ կռուե-

1. Հոռմայ ետիք ըլուրներէն մին, յետոյ Լատերան կ'ոչուած:

լու համար, և կամզ առած են պանդոկլին առ-
ջև խմելու համար, և արդ, պատմեչի ղիբքով,
զոյզ զոյզ, առջևնիմ ունեմալով չորս իննապետ-
մեր՝ փողերով և շեփորներով, զըօշակիր մը,
մարզիչ (lanista) մը, և ծառայ մը՝ որ սավոր
մ'ունի ձեռքը անունները քաշելու համար, ճամ-
բայ կ'ելլեն մտնելու համար Կրկէսը: Կը քալեն
նոյնպէս ցամեցաւոր սուսերամարտ (retiarus)
մը, պահապան (secutor) մը՝ մէկը՝ ոտքէն
զլուկը իր ցամեցին մէջ պարուրուած՝ կը բռնէ
երեքթամի մը, միւսը զինուած է սուրով և վա-
հանով: Իրենց կը հետեւին երկու սուսերամար-
տիկներ¹ (samnites), զաշոյնով և վահանակով,
և սաղաւարտը զոցուած ղիմակի մը պէս, և ձախ
սրունքը պաշտպանուած պղնձէ զամկապանով
(ocrea) մը: Թրակացի մը՝ պաշտպանուած սու-
րի լայն կապարանով մը, կարծ վահանով մը,
երկաթէ երկու տննապաններով և սաղաւարտով,
կոր սուր մը կը շողացնէ:

Մինչդեռ սուսերամարտիկները կը քակուին
իրենց կարգէն, Գորըիաս բարձր ձայնով կը կար-
գայ խաղերուն շարքը. Սիմոն Մոզ ուշադրու-
թեամբ մտիկ կ'ընէ:

1. Տեսակ մը սուսերամարտիկներ, որոնք
մարզասպան զէնքեր չէին գործածեր, այլ կը
զբօսեցընէին կոշտնքներու մէջ հրաւիրեալնե-
րը՝ ճարտարութեամբ և արագութեամբ կեղծ
պատերազմներ ներկայացընելով:

ԳՈՐԲԻՍ. « Բրենէստէի¹ սուսերամարտիկնե-
րը » — Կ'անցնին: — « Դիրկէի տանջանքը,
մնջկատակ՝ ցուլերով, որսական շուներով և ճըշ-
մարիտ մահով Գրիստոնեայ կ'եներու »:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. (ընդհատելով). Ինձի կը պարտին:

ԳՈՐԲԻՍ (ընթերցումը շարունակելով). « Լաւ-
է՞րոյ խաչի վրայ՝ պատըռուած արջերէն »:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Փանուէլն է: Շարունակէ:

ԳՈՐԲԻՍ (ընթերցումն աւարտելով). « Իկա-
րոսի թռչքը »: (Մադրակաւ մնաս բարովի շար-
ժուանով մը Սիւնն Մոզիւն). Քեզ տեսնեմ. (և կը
վազէ դէպ ի պանդոկ):

Սուսերամարտիկները Կրկէսը կը մտնեն՝ զո-
րոնք ծանուցած է փողերու հնչում մը, որուն
կը պատասխանէ ամբոխիմ աղաղակը:

Միմոն Մոզ՝ որուն կը հետեւի Հարիւրապետը՝
կը հեռանայ:

Կաղիսեցի օրիորդ մը կ'ելլէ պանդոկէն՝ քանի
մը իրեն դարպաս ընողներուն հետ և կը սկսի
պարել ամբոխիմ միջև՝ ներքնողիին տակը՝ իր
մէկ գողար ու թեթեւ պարը, մինչդեռ երիտա-
սարդ մը, կրկնասրիմզը (doppia tibia) ջըր-
թումքիմ՝ կ'ըմկերէ իրեն:

Անդին, Յաղթական ղռնէն, ամբոխը կը յորդէ

1. Հին քաղաք Իտալիոյ, Լատինի մէջ:

անդադար բաժնուելով խումբերու, զոյգերու և կ'անհետանայ այլ և այլ ուղղութիւններով: Ռամիլ ամբողջ, փոխազական զլիսարկ (pileus) և պնդմատր ունեցողները, խառնաշփոթ կերպով կ'ելլեն բարձրագոյն աստիճանները տամող սանդուխան ի վեր: Ասպետները՝ հագած իրենց ծիրանազարդ պատմուճանը, և դրած ոսկեղէն մատանին, իրենց մուտքի ճամբան կը փնտռեն՝ մերս մտնելով դէպ ի խորը: Ծերակոյտի անդամները ծիրանի զարդով, դատաւորները և ամենէն աւելի պերճաշուք արկիները կ'ելլեն Պոտիոնի սանդուխդ. ասոնցմէ ումեր կը հասնին պատգարակով՝ գերիներէ առաջնորդուած:

Միայն ծերերն են որ կը կրեն հռովմէական պարզ պատմուճանը, երիտասարդները կը ծածկեն զայն թեթեւ երփներփեան լակերմաներով, բայց շքեղութեան մորազոյն վարպետները կը գլեն զայն: Մետաքսը կը շոշողայ ամէն կողմէ, մաւս հլու սուածներ՝ զոյնզոյն և փոփոխ ցոլացումներով թեզաններու վրայ, և նկարակերտ յօրինուածներու արուեստին (Ars plumaria) շոպլութիւնները կը ճոխացընեն ոսկեղէն և արծաթեղէն ասեղնագործութիւններով՝ սոճմատրները, դադմատական պատմուճանները (dalmatica) և ուրայները: Զգեստներուն վրայ զիար կը փոխանակեն՝ թօշմալ վարդագոյնը, մոմագոյնը, երկնագոյնը, պայծառ քրքրագոյնը, միխրագոյնը, խաժը ամենէն աւելի թամկազին ծիրանիներուն հետ՝ ի բաց առեալ սուտակագոյնն ու յակնթա-

գոյնը որոմը արզիլուած են: Խարտեաշ Գերմանիոյ զխակները կը զարդարեն գլուխները հոովմայեցի տիկիներուն, ոսկիի, սաթի և մարգարիտներու պնտանքներով. մետաքսէ կամ փետուրներէ հովանոցիկները կը ծածանին ամբոխին վրայ: Մարդոց գլուխները ծածկուած են ընդհանրապէս՝ թեսաղական զլիսարկներով, որոնց լայն եզրերը կը պաշտպանեն արեւուն դէմ:

Բայց փողի կատարի հնչում մը կը լսուի Կրկէսէն, որուն կը յաջորդէ աւելի կատարի իրարանցում մը. ամէնքը կը փութան իրենց տեղը, Ամրոցը անապատ կը դառնայ: Կաղիսեցի օրիորդը կը շարունակէ իր պարը մերձունդիին խորը, երկու շքեղաշուք ձերբագատներու և Կառավարի մը միջեւ, կրկնասրիմզիմ ծայրովը:

ՆԵՐՈՆ (Ոչշաղիք կրկեսին աղաղակներուն և ընդլիջելով Տիգեղիկոսը) . Լուս կեցիլ :

Կրկէսին աղաղակները կը հասնին Ամրոցը զամազամ բարձրութիւններէ և հեռաւորութիւններէ, որոնց կը յաջորդեն բարձրաձայն ծիծաղներ և զօղանջներ, խառն շեփոքներու հնչումներուն :

ԿԵԿԵՍԻՆ ԱՂԱՂԱԿՆԵՐԸ . ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ Կ'ՈՒՂԵՆՔ :

ՇԱՏ ՄԸ ՀԵՌԱՒՈՐ ՁԱՅՆԵՐ . Սպաննէ, սպաննէ :

ՁԱՅՆ ՄԸ . ՄԵՆԻԼ ՀԻ ԴԵՒԵՐ :

ՇԱՏ ՄԸ ՄԵՐՁԱՒՈՐ ՁԱՅՆԵՐ . Վատասի՛րտ . կը վախնաս :

ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԱՂԱՂԱԿ ՄԸ . Կը բաւէ : Կը բաւէ : ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ Կ'ՈՒՂԵՆՔ : Բաւական է :

ՁԱՅՆ ՄԸ . Կեցցես :

ՈՒՐԻՇ ՁԱՅՆ ՄԸ . Լաւ հարուած :

ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԱՂԱՂԱԿ ՄԸ . Բաւական է :

ՇԱՏ ՄԸ ՁԱՅՆԵՐ . Մահ յանցամարտին :

ՁԱՅՆ ՄԸ . Մակէ անսր փորը :

Ներոն և Տիգեղիկոս կ'իջնեն Պոսիլոնի սամդուխէն և Կրկէսին կամարին քով կանգ կ'առնեն : Ներոն նկարակերտ պարեգօտով և ոսկեծիրամի պատմունձանով զլիւն մինչեւ ոտքը կը ցոլայ : Արտախորած է զլուխը ճառագայթարձակ պասակով մը, և մազերը՝ խարտեաշ վարսակալով մը խոպոպ մ'ըրած ճակատին վրայ, և ամենամեծ ճարտարութեամբ խաւ ի խաւ ձգուած են վիզին ետեւն ի վար : Կօշիկները ծածկուած են մարգարիտներով, և ունի փոքրիկ կամաչ սիւռոց մը՝ ազուցուած զօտիլին : Մատներուն միջեւ կը բռնէ իր զմրուխտը և շուրջը կը դարձընէ կարճատեսներու ամստոյգ նայուածքը :

ՆԵՐՈՆ . Ի՞նչ կ'ուզես ըսել :

ՏԻԳԵՂԻԿՈՍ (ցած ձայնով) . Դաւադրութիւն մը

ՆԵՐՈՆ . Ինձի՞ դէմ :

ՏԻԳԵՂԻԿՈՍ . Հոսմայ դէմ : Սիմոն Մոգի Բազանները, զանիկա մահուընէ ազատելու համար, դեռ չեւ չեւած աշտարակին վրայ՝ ուրկէ պիտի լանայ ան թուչելով, պիտի այրեն Գաղաքը

ՇԱՏ ՄԸ ՀԵՌԱԽՈՐ ԶԱՅՆԵՐ. Որկուսի՛ն¹, Որկուսի՛ն:

ՈՒՐԻՇ ԶԱՅՆԵՐ. Բաւակա՛ն է:

Կը յաջորդէ հանգիստի վայրկեամ մը, Տիգեղիմոս կ'օգտուի անկէ՛ իր պատմութիւնը առաջ տանելու համար:

ՏԻԳԵՂԻՄՈՍ. Քննեցի անոնց դաւադրութիւնը: Պրետորեանները մէկ ակնարկիս կը սպասեն՝ զանոնք ձերբակալելու համար: Հոռմը վտանգի մէջ է.....

ՆԵՐՈՆ (առաջոչքեհ աւելի խրոխտարար) Լուռ կեցեր: (Կը վերահսի աղմուկը կրկեսիկն անէնէն աւելի հեռաւոր կհտերեկն և կը մերձենայ փոքրակի մը պէս: Ներոն ակաւջ կը դնէ մօտենայով կամարիկն սեղիկն):

ԿՐԿԵՍԻՆ ԱՂԱՂԱԿՆԵՐԸ. Մերկարանը² (spoliarium):

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԶԱՅՆԵՐ ԾԻԾԱՂԵԼՈՎ. Ա՛հ, ա՛հ:

1. Դժս/աքին Աստուածը, դժս/աք և մահ:

2. Ամփիթատրոնին մէջ տեղ մը, ուր սպաննուած սուսերամարտիկները կը մերկացուին:

ԶԱՅՆ ՄԸ. Դրուսեան¹ սուրը:

ՈՒՐԻՇ ՄԸ. Խարազանը:

ԲԱՐԶՐԱԶԱՅՆ ԾԻԾԱՂԵՆԵՐ ԵՒ ՔՐՔԻՋՆԵՐ. Ա՛հ, Ա՛հ, Ա՛հ:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՂԱՂԱԿՆԵՐ. Ո՛չ, Ո՛չ, Ո՛չ, Ո՛չ: (Շեփոյի հնչում մը կը շաշի):

ՇԱՏ ՄԸ ԶԱՅՆԵՐ. Դերկէները:

ՄԵՐԶՍԻՈՐ ԶԱՅՆ ՄԸ. Լուռթիւն: Բղեշխները կը մանեն:

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԶԱՅՆԵՐ. Լուռթիւն:

Ազմուկը չի դադրիր, այլ անելի կը շատնայ: Ներոն միշտ անելի յուզուած՝ կը դիտէ, զմրուխտիմ մէջէն, ինչ որ կը պատահի կրկէսիմ մէջ: Պամդոկէն ելած են Գորդիաս, Տերպոնս և Ալիտուրոս միմտապետը՝ որ թատերակամ դիմակ մը ունի ձեռքը: Գաւիթիմ խորէն կը վազեն բազմաթիւ դիմակաւոր մնջկատակներ՝ հաստ չուանմեր ունենալով:

1. Drusus. Անուն հոռմայեցի ութ բղեշխներու, նշանաւոր տրիբունի մը, Տիգերիոս Կղաւղիոս Տերոնի և Լիւիլայի որդւոյն, Գերմանիկոսի և Ագրիպպինայի մէկ որդւոյն, և այլն, և այլն:

ԿՐԿԵՍԻՆ ԱՂԱՂԱԿՆԵՐԸ. ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ Կ՛ՈՒՂԵՆԸ:

ԸՆԳԶԱՆՈՒՐ ԱՂԱՂԱԿ. Բ՛ԱՆ Է, Բ՛ԱՆ Է, Բ՛ԱՆ Է:
ՑՈՒԼԵՐԸ, ԳՈՒԼԵՐԸ:

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԱՂԱՂԱԿՆԵՐ. ՄԵՆԵՆԵՐԸ ՄԵՐԿԱ-
ՐԱՆԸ:

ԱՄԵՆ ԿՈՂՄԵ. Բ՛ԱՆ Է: — ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ: — ՈՂ-
ԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ: — Բ՛ԱՆ Է:

ՔԱՆԻ ՄԸ ԶԱՅՆԵՐ. Թ՛ՈՂ ԳՅՈՎ Բ՛ԱՐՈՆԸ:

ԸՆԳԶԱՆՈՒՐ ԱՂԱՂԱԿ. ՈՐԿՈՒՄԻՆ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (Վ՛ՁԱՍԿԻՆ՝ ՆԵՐՈՆԻՆ՝ ՎԻՆԿՆԵՆ Ա-
ՊԱՊԱԿՆԵՐԸ ԿՐ ՇԱՐՈՆԱԿՈՆԻՆ). ԵՍ ԿՐ ՎԵՐԿԵՄ
ՀՈՒՄԸ:

ՆԵՐՈՆ (ՔԱՐԿՈՆՔԵԱՆ ԱՊՈՏԻՆՈՍՈՎ ՄՐ) ԼՈՒՔ:
ԶԷՍ ԼՍԵՐ ՍՐ ՈՒՄԻԿԸ ԿՐ ՄՈՆԷՆ: ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ
Կ՛ՈՒՂԵՆ: (և կր դասնայ գայրացած դեպ ի
նեղքնոչիև, Այխոտարուր նշմարելով, կր գուչե).
ԷՅ՝ շՈՒՄ, ԱՐԽՈՒՐՈՍ, Վ՛ՈՒԹԱԳՈՒՐ ՈՂԵՐԳՈՒ-
ԹԻՒՆԸ:

Այխոտարոս կ՛ելլէ վազելով և աներեւոյթ կ՛ըլ-
լայ:

ՆԵՐՈՆ (ՔԱՆԻ ՄՐ ԱՊԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՆ ՈՐ ՎՐԱՅ
ԿՐ ԿԱՆԻՆ). Դ՛ՈՒՐ ԵՍ ԿՐ ՇՈՒՐՈՍ Հ՛ԱՆԵՅԷՔ ԱՅՆ

ՍՈՒՆԵՐԱՄԱՐԹԻԿՆԵՐԸ: ՄԵՆԵՆԵՐԸ ՄԵՐԿԱՐԱՆԸ:
ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ ԺՈՂՈՎՈՐԳԻՆ ՍՈՒՆԷՔ: ՇՈՒՄ: (գործի
վրայ տեսարաններ կարգադրողի մը պէս՝ կր
հարցրնէ Գործիասին և Տերպնասին՝ մեծ ցատա-
ւնով). Պատրաստ են ցուլերը, չուանները, և
կիթերոնի տեսարանը, և սրտի շուները և ա-
ղեղնաւորները: (Կանկելով ուժգին ձայնով, ինչ-
պէս թէ բողոքի). Ամփոն և Զեթէս անձերը:

ԳՈՐԾԻՄ (ցոցնելով զանոնք յիտարով): Ա՛հա-
ւասիկ առջեւդ են:

Երկու անձերը կը ներկայաման. Զեթէս ունի
լախտ մը և չուամներ, Ամփոն կիթառ մը:

ՆԵՐՈՆ (Ամփոնին՝ կորցելով անոր դիմակը).
Վ՛ՍՐ ԳԵՄԱԿԸ, Վ՛ԱՂԷՍ: (կորցելով Զեթէսի դի-
մակը) Դիմակը վար, Կ՛նէսով: Թ՛ՈՂ յայտնի տես-
նուի երկու մեջկատակ պատրիկներու գէմքը:
Հասկա, չուս, տեսարանին վրայ: ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ,
ԴԻՐԿԷՆԵՐԸ: (և յոչոչաժ՝ կր վազվրդէ մեծա-
քայլ ամրոցիև մէջ):

Վեց ծառաներ Կրկէսին, ծպտեալ և զիմա-
կաւոր Հերմէսներու և Քարոններու մոտ՝ կը
փոխադրեն՝ երեք պատազրակներու վրայ, սպան-
նուած սուներամարտիկները, կը դառնան դէպ
ի ներքնուղիմ և անյայտ կ՛ըլլան:

Նոյն ատեն Ներոն Տիգրղիմոսը մէկ կողմ տա-
րած է:

ՆԵՐՈՆ (ցած ձայնով) Խորամանկ Ակրագան, ղաջի, և չեն գուշակեր որ ես գիտէի արդէն ամէն բան: Վայ եթէ փորձես ի դերեւ հանել հրդեհը՝ որ դիպուածն ինձի կ'ընծայէ: Վայ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (ոռուտը շարժելով) • Մեռնելէս վերջը... Թող փլչի աշխարհը:

ՆԵՐՈՆ • Ո՛չ, ողջութեանս, ողջութեանս, Թող փլչի: Թող զիս հանդիսատես ունենայ անհուն եւբը:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ • Եւ ետքը:

ՆԵՐՈՆ • Ետքը: Ինչ որ կը սպաննեմ՝ յարու-
թիւն կ'առնէ: Աշխարհը իմս է: Ներսնէն ա-
ռաջ ոչ ոք գիտէր՝ թէ թագաւոր մը որչափ
կրնայ համարձակիլ:

Գաւթին խորէն կը մտանայ դանդաղաբայլ տարօրինակ և խուժադուժ թափոր մը: Քրիստոնեայ կիները, առաջնորդ ունենալով Փանուէլը, հագուած՝ մասն հոռոպկան Դիրկէին մարմարին, պսակատրուած աղաւնիճներով, կապուած ձեռքերով և կրելով ձեռքերմուն միջեւ որթի տերեւներով պատուած միզակ մը կամ ուրիշ բակքոսական խորհրդանշաններ, կը քալեն՝ արիւմուշտ գազամամարտիկներու երկու կարգերու միջեւ, որոնք կը հարուածեն խարազաններով եթէ երեք կամգ առնեն ամոնք: Կը հետեւին քամի մը աղեղնաւորներ՝ կատարեալ որսական կարգով՝ աղեղներով, կապարճներով և մետերով: Մոջկատակներու խումբ մը հանր ղիմակներով դէմքերմուն վրայ՝ կը փակէ թափորը:

Միմտ Մոզ և իր Քահանաները կը գայրանան Փանուէլի, և կը մախատեն զինքը անցած սլահում:

Միւնույն ատեն Կրկէսիմ ամենէն աւելի գոն հիկ ուամիկը ողողեր է Ամրոցը:

Ներոն՝ Յաղթական դրան քով, անյազաբար կը սպասէ զոհերուն անցնելուն:

ՌԱՄԻԿԸ • Ահաւասիկ Դիրկէները :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳԻ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐԸ • Յոււլերո՛ւն , ցու-
լերո՛ւն :

ՌԱՄԻԿԸ • Յոււլերո՛ւն :

ՓԱՆՈՒԵԼ (քարո՞ր և յատակ ձայնով) • Կը հա-
ւատամ մէկ և յաւիտենական Աստուծոյն :

Քրիստոմեայ կիները կը կրկնեն եռամուսկին
Փամուէլի խօսքը :

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐԸ • Արջերո՛ւն :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Փանոշէլի դիմ) • Ռահա՛ :

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐԸ • Ռահա՛ :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (ցոցցնելով Փանոշէլը Ռամիկիևե-
րոշն) • Ահաւասիկ գունդին գլխաւորը :

Դիրկէները անցած են զաւլիթը և կը մղուին
գազամամարտիկներէն դէպ ի կռուամոցը :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (բռնցիներով Փանոշէլի աչքերուն
առջէն) • Հաջէ սաղմոսներդ :

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐԸ • Հաջէ, հաջէ :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Ռամիկիև) Ան կ'ատէ մարդերն
ու Աստուածներն :

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ • Մահ :

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ • Իր գինին՝ արիւն է :

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ • Մահ :

ՌԱՄԻԿԸ • Մահ :

Պոտիոնին սամդուխիմ վրայ Վեստեան կոյս մը
կ'երեւայ : Թագ մը դրած է զլուխը և դէմքը քո-
ղած • բոլոր սպիտակ հագած է :

Նուիրակ մը՝ խոնարհած խորձերով կը քալէ
առջևէն , և Փլամին՝ մը իրեն կը հետեւի : Սան-
դուխիմ վերջին աստիճանին հասնելով՝ կամգ
կ'առնէ , բազուկն ու ձեռքը կը կարկառէ Փա-
մուէլին : Ամբոխը՝ զարմագած՝ ետ կը քաշուի :

ՔՈՆԻ ՄԸ ԶԱՅՆԵՐ ԱՄՔՈՒԻՆ ՄԷՋԷՆ • Թող ա-
ջատ արձակուին :

ՈՐԻՇ ԶԱՅՆԵՐ • Վեստեան կոյս մը :

ՆԵՐՈՆ (վայրկեան մը շոռ կենայէ յետոյ,
դառնալով ներկայ եղողներուն , տիրակաւ հաւ-
դարտութեամբ մը վանկերը չափչփելով) • Հոն
ուր ես եմ՝ ո՞վ ժպրհեցաւ խօսիլ գիտութեան
վրայ :

1. Flamine. Բուրմ հոովմայեցի այսպէս կու-
չուած իր կրած քօղին պատճառաւ :

ՎԵՍՏԵԱՆ ԿՈՅՍԸ (վիշտ ձեռքը Փակոռեղիև կար-
կասած՝ և անշարժ). Վեստան ինձի հետ կ'ուղ-
ղէ ձեռքը ուր կեանքերը կը փրկէ:

Մեծ լուծիւմ Ամրոցիմ մէջ. կրուամոցէն կը
հասնի հեռաւոր աղմուկի մը արծազամզը:

ՆԵՐՈՆ (յամրօրէն, սերտելով ամեն բան,
միևնդեւ կը նայի քոյածածոչ վեստեան կոշ-
տիկ իր գմբռոշխտովը). Ողջոյն քեզի ո՛վ Սուրբ
Կոյս, մերկացիր դէմքդ, յետոյ երդուընցիր
(Նումայի օրէնքն է) թէ դաւալ չէ ո՞ր հոս
այս եղեւնագործներուն կը հանդիպիս:

ՎԵՍՏԵԱՆ ԿՈՅՍԸ (վայրկեան մը շռտ վարա-
նեղէ յետոյ՝ քիչ մը դողդոջացող ձայնով). Վես-
տեան կոյս մը երդու՞մի չի բռնաբատուիր:

ՆԵՐՈՆ (Բարկոչքեան պոռկոչմով մը). Արա-
մազդի սիրոյն, ո՛վ կը լսէ անոր քօղը:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ե՛ս:

Նուիրակը կը փորձէ մէջ մտնել խորձերովը,
բայց Միմն Մոգ արդէն յարձակած է Վեստեան
կոյսիմ վրայ և կը կորզէ անոր քօղը:

ՌԱՄԻԿԸ. Սըբապղծութիւնն:

ՓԱՆՈՒԷԼ (կը ձանկեայ զանկիս, կը վագի ա-
նոր, կը վանէ Սիմն Մոգը և կը գոչէ). Քոյր,
դո՛ւն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Քրիստոնէսուհի՛ մըն է:

ՆԵՐՈՆ (դիմքէն ձանկեայով զանկի, անունը
կոշ տայ). Ռուբրիս:

ՌՈՒԲՐԻՍ. Փանուէլ: (Բագոշկը Փակոռեղիև կը
կարկասէ և կը նռնադի):

ՆԵՐՈՆ (նեղմախակ շեշտով մը). Աղէկ կը
նուաղիս դո՛ւն:

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ. Քրիստոնէսուհի՛ մըն է:

ՌԱՄԻԿԸ. Ամբարշտուհի:

ՔԱՆԻ ՄԸ ԵՒԾԱՂԿՈՏ ԶԱՅՆԵՐ. Կուլիւնա՛ զուար:

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ. Թող մեռնի:

ՆԵՐՈՆ. Թող մեռնի Գիրկէններուն հօտին մէջ:

ՌԱՄԻԿԸ. Այո՛:

ՆԵՐՈՆ. Թող անոր գլխէն հանէ Փլամիւրը
նուիրական թագը: Թող պատառ պատառ թա-
փին զգեստները:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Անօրէններ:

1. Դուռ հին Հոսմայ, կոչուած նաեւ Ադա-
նական, Սալարիս, այժմ՝ Սալարա:

Փլամիմը կը կորզէ Ռուբրիայի զլխէն թագն ու վարսակալը, յետոյ, ընկերակցութեամբ նուիրակին՝ դուրս կ'ելլէ արտաքին կամարէն: Գազանամարտիկները կը յարծակին նուազած Ռուբրիային վրայ, կը պատուտեն զգեստները անոր կրնակէն, Փանուէլ յուսահատաբար կը պաշտպանէ զանիկա, բայց փութով կը շրջապատուի Աղեղնատրոններէն: Ռամիկը խռոնած է դժնդակ այս խումբին շուրջը՝ մինչ երկու Գազանամարտիկներ կը բարձրացընեն Ռուբրիան մռնչող ամբողջ զուխներէն վեր և կը տանին կռուանոցը ուր մղուած հրուած է նաեւ Փանուէլը Դիրկէներուն հետ մէկտեղ:

Ամբողջ կռուանոցը կ'որոտայ վայրենի հընչումներով և խժղժագոյն ոռնայներով. « Էհո՛, Էհո՛, Էհո՛, Էհո՛: — Էւա՛րա. — Ահէ՛ու, Էւզէ՛, Էւ » , զարմուրելի շառաչումներու, ծափահարութիւններու, մոլեկամ քրքիջներու հետ:

Ներոն, գերազգուտած Կրկէսին կատաղութենէն, կը նետէ պարեգօտն ու պսակը՝ զոր կը ժողվէ Տիգեղիմոս, կը կանչէ մնջկատակները ուրոնք Ամրոցին մէջ մնացած են, որոնց հետ նաեւ Վաղէսը և Ալիտուրոսը:

ՆԵՐՈՆ. Կարգը մերն է արդ: Աղբերգութիւնը կը կանչէ զձեզ: Տեսարանին վրայ, տեսարանին վրայ: Կրկէսին մէջ կը ցատկեն արդէն ցուլերը: Միմասներ: (և Ալիտուրոսն ու Վաղէսը կը տանի Հռոդական անդրիսն առջեւ): Տանջանքին պատկերն է այս: (Վաղէսին) Նայէ. Թեբէ մէկ

Դիրկէ, ես հարիւր կը սպաննեմ: Հարիւր դէմքեր ունի տեսարանը: (Ուրիշ ահաւոր զօղանջիւն մը կը պայթի Կրկէսին մէջ): Լսեցէք, Լսեցէք Հոռմայ հաջիւնը: Մեծ գառանցանքը կը խուժէ: Ձեռք տուէք չուաններուն, գազաններուն, կիներուն: Մերկացընող Հերոս մը դանոնք բոլոր բոնէ ու կապէ մերկ մերկ զուներու, զազան ցուլերուն շալակը, թմրած սարսափնէն, հալածուած որսական շուներէն, սլաքներով բեռնաւոր, անարիւն, գեղեցիկ՝ ծոցերնին դէպ ի արեւ, օրհասական՝ զոգաւոր զմրուխտին պարունակին մէջ:

ՌԱՄԻԿՆ ՌԻ ՄԻՄՈՆՆԵՐԸ. Փառք Ներոնի:

ՆԵՐՈՆ (դէպ ի Պոտիոն երբայով) Ճիւղալային՝ Գեղեցիկն է:

Բոլոր մնջկատակները Կրկէսին մէջ կը մտնեն:

ՌԱՄԻԿԸ. Ուրախութիւն Ներոնի: Ուրախութիւն:

ՆԵՐՈՆ. Ուրախութիւն Ռամիկին: Առատաձեռնութիւն, խաղ և արիւն: (յետոյ Միւնն Մոգը նշմարելով). Եւ զուն չես թուիր: (Տիգեղիմոսին՝ ցուցնելով Միւնն Մոգը և Ժպտելով). Ամբողջին աշտարակէն չուտով դէպ ի երկէնք նետեցէք: Ա՛՛, Ա՛՛, Իկարոսը կը թռչի:

Տիգեղիմոս աչք կ'ընէ քսանի մը Պրետորեաններու՝ որոնք կը բռնեն Սիմոն Մոգը և զինքը կը

քաշեն ըարծրագոյն աստիճաններուն սանդղակն ի վեր:

ՆԵՐՈՆ. Թռիւր. եթէ զխտես թռչել: Բարձրացիր դէպ ի եթերը, աստղերը, արեւը: Իկարոսը կը թռչի: (և ծիծաղելով վեր կ'ելլէ և անէրեւոյր կ'ըլլայ):

ՌԱՄԻԿԸ (ծիծաղելով, Սիւնն Մոգին՝ զիւրք ծաղրելով). Թռիւր, եթէ զխտես թռչել: Իկարոսը կը թռչի:

Սիւնն Մոգ բոլոր իր զօրութեամբ իմրզիւնքը կը պաշտպանէ:

ՍԻՄՈՆ, ՄՈԳ (կը տեսնէ Գոռքիսար որ կ'ելլէ պակողոյիէն և զիւրք օգնօրէան կը կանչէ). Գոռքիս:

ԳՈՐԻՍՍ. Գնա. մի վախնար. երկընց՝ և պաշտպանութիւնդ: (Նշ վագելով և ժպտելով կը հեռանայ և կ'աննետանայ գաշքին խորը):

ՍԻՄՈՆ, ՄՈԳ (պրետորէաններուն՝ աղաչաւոր կերպով) Թո՛ղ առէք:

ՌԱՄԻԿԸ. Զ'աւզեր թռչել:

ՌԻՐԻՇ ԶԱՅՆԵՐ. Շո՛ւտ, վեր:

ՍԻՄՈՆ, ՄՈԳ (Տիգեղիկնուէն օգնօրէան հայցելով). Տիգեղիկնոս... վրկէ դեմ:

ՌԱՄԻԿԸ. Թռիւր:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (խստօրէանք պրետորէաններուն). Մերկացուցէք զէնքերը:

Սիւնն Մոգ՝ սուրերուն ծայրով վիրաւորելով թիկունքէն՝ կը ըարծրանայ յանկարծակի՝ որուն կը հետամտին Պրետորէանները, Տիգեղիկնոս և Ռամիկը՝ որ քրքշտօայն կը ծաղրէ:

Կրկէսին մէջ կը շարունակեն շառաչները: Ամրոցը ամայի մնացած է:

Յանկարծակի կը լսուին սոսկումի ձիչեր՝ որոնք կու գան մերձնուղիին խորէն և շէնքին ըարծրագոյն մասերէն, ուր կը սկսին նշմարել ծուկի քանի մը գանգուրներ և կրակի լեզուներ:

Քանի մը վայրկեան վերջը՝ ծուկը բոլոր գաւթին խորը կը պատէ, զարհուրանքի վայմասունները կը շատնան և կը մօտենան:

Ծուկը կը թափանցէ Ամրոցին մէջ և կը լսուին աղաղակները. «**Հրդեհը կամարներուն մէջն է. Օգնութիւն. Փախիւր, փախիւր. Ասկէ. Ո՛չ. Կեցիր. Օգնութիւն**» : Հրդեհին ամպերուն մէջէն կը նշմարուի ամբողջ որ կը փակչի, իրարու կը զարմուի, կ'իյնայ: Ժողովուրդի յորդադէմ հեղեղ մը կը խուժէ դէպ ի ներքնուղի՝ մղուելով դէպ ի բերանը Յաղթական դրան:

Հրդեհը կը տարածուի զարհուրելի երագութեամբ շէնքին փայտին մէջ. կը լսուին փչող գերաններուն բոմբիւնները:

Ամրոցը դարձեր է անդունդ մը ծուխի ու կրակի:

ԵՐԿՐՈՐԳ ՄԱՍ

ՄԵՐԿԱՐԱՆԸ

Կրկէսին ստորերկրեան է՝ ուր կը դրուին մե-
ռելները: Մօտեցող չափի մը ճառագայթած լոյսը՝
կ'ամօսրացընէ քիչ քիչ խաւարը, լուսաւորելով
աջակողմը՝ դրան մը պարապուծիւնը և զառ-
իվեր ու մեղ սամդուխի մը ճամկը:

Մարսափելի թնդիւն մը կը լսուի բարձրէն և
մերթ ընդ մերթ շառաչիւն մը ինչպէս թէ փայ-
տակոյտերու կամ պատերու որ կը փլչին:

Աստերիա, չափ մը ձեռքը, կ'իջնէ սամդուխէն.
ստորերկրեային սեմը հասնելով կանգ կ'առնէ
լոյս ընելու համար իրեն հետեւողին:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Իջիւր:

Փանուէլ անոր կը հասնի: Մէկտեղ կ'իջնեն:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Փնտռենք մեռելներուն մէջ:

**ՓԱՆՈՒԷԼ. Գերեզմանի սարսափ կը բուրէ մեր-
կարանը: Այս մեռելական որջէն կը չսուի տա-
կաւին շառաչիւնը մեծ բացին:**

ԱՍՏԵՐԻԱ. Փնտռենք:

Կը սկսի դառնալ՝ յամրաբայլ՝ մայելով գե-
տինը կեդրոնական պատիւն երկայնութեամբ:
Չեռքը բռնած չափին լուսովը կ'ընդմշմարուի՝
հոն ուրկէ կ'ամցնի՝ ստորերկրեային անկանոն
շինուածքը:

Փանուէլ՝ ինքն ալ կը վնտոէ մուծիւն մէջ՝
աջակողմեան պատիւն երկայնքը: Կը խօսակցիւն
հեռուանց:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Ինչպէս առաջին անգամ ինքը:

**ԱՍՏԵՐԻԱ (եռանդով). Այն ատեն հոս կը հանգ-
չի: Ուշ պայթեցաւ ուրեմն անոր համար այս
շահէն հրդեհիչ կայծակը:**

Փանուէլ մարմնի մը կը համդիպի, կը ծռի,
կը դաչի, և շօշափումէն կը ճամջնայ կառավարի
մը սրունքին պատանքները: Առաջ կ'երթայ:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ահա հան գիւսկներ կան:

Կը ցուցնէ մեռելներու խումը մը՝ գետին տա-
րածուած ձայնակողմեան պատիւն անկիւնին մէջ:
Փանուէլ կը վազէ և կը մայի:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Յանցամարտիկ մը, երկու միմու-
ներ, թրակացի մը:

ԱՍՏԵՐԻԱ (զարհոռած). Սիմոն Մաշը:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Ո՛ւր է:

ԱՍՏԵՐԻԱ (ցոզնելով սակոշմով, առանց մօ-
տենայոճ, Սիմոն Մոգի դիակը՝ նետոռած քիչ
մը հեռոճ, պատի մը խորշին մէջ). Հոն:

ՓԱՆՈՒԷԼ (ակնկառոյց անոր նայելէն յետոյ).
Աստուծոյ ջախջախուեցաւ: Գարշելի՛ ըլլայ:

Կը դիմէ ստորերկրեային դէպ ի կեղրոնը:
Գետինը լեցուն է սուսերամարտիկներու զէնքե-
րով:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Փնտռե՛ք:

Փանուէլ կը նշմարէ, մեռելական ամկողմի մը
վրայ, մեռելի պէս պառկող մը, կիմ մը փեր-
մակ զգեստով:

ՓԱՆՈՒԷԼ (կանչելով յոզոռած ձայնով). Աս-
տերի՛մ:

ԱՍՏԵՐԻԱ (կը վազէ ջահողը). Ի՛նքն է:

ՓԱՆՈՒԷԼ (նետոռելով Ռոբրիայի մարմնոյն
վրայ). Ո՛վ իմ վկայուհիս: Ո՛վ երկինք... Շունչ
կ'առնէ... Պիտի ապրի՛:

Աստերիա ջահը մտը քարի մը կը կռթնցը-
նէ, յետոյ կը վազէ Ռոբրիայի մարմնոյն ձա-
խակողմը՝ ամոր օգնելու համար:

ՓԱՆՈՒԷԼ (տագնապալից կերպով). Պատէ
զգեստները... Փրկէ՛ զինքը:

Աստերիա, միմչլեռ փանուէլ կը խօսի, կը
պատուտէ Ռոբրիայի զգեստները կուշտին վրայ:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Նուաղած է: Փնտռէ՛ եր վերքերը:
Ես զինքը տեսայ մերկ՝ արեւնազանգ՝ դժոխային
մըրկին մէջ: Աղատէ զինքը: Փնտռէ...
փնտռէ սրտին ներքեւ... Հոն՝ սրտին ներքեւ
վերաւորեց զանկա աղեղնաւոր մը սլաքը...
(անձկալից սպասելով) Ուրե՛մն:

ԱՍՏԵՐԻԱ (նայելով Ռոբրիայի վերքը զգեստ-
ներոճ պատաստոռածքին մէջէն). Սոսկո՛ւմ: Կը
մեռնի ահա:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Կը մեռնի... Հոս չմեռնի... սէ.
այս որջին սոսկուսին մէջ: (զանիկա վերցնելոճ
և ոռիշ տեղ տասնելոճ կ'ըլլայ):

ԱՍՏԵՐԻԱ (դիմ կենայով ոռժգնակի). Կոտ-
րածին մէջ կը նետես զանի: Բացերու մէջ է
կեղիսը, կ'այրի վեղաբոսն¹, Աստուծայ մը ա-

1. Տեղ մը հին Հռոմայ մէջ. այս անուամբ
երկու ճամբաներ ալ կան:

սելուժիւնը Հասնայ վրան է, կրկէսը կրակէ ծով մըն է: Եթէ դպչիս անոր՝ կը սպաննես զանի: (Կր պայրի զարնոշրէի շատաչ մը առուրերկրեայիև կամարիև վրայ): Պատիոնը կը տա տանի:

Աստերիա տեսած է հրդեհին քամի մը ցուքերը իջած սամդուխիմ վրայ, և վեր կ'ելլէ վազելով և ամերեւոյթ կ'ըլլայ, միմչդեռ Ռուբրիա կը բանայ աչքերը:

ՌՈՒԲՐԻԱ. Ա՛՛՛:

ՓԱՆՈՒԷԼ (բոյորտիլիև ծռած անոր քով). Մի՛ վախնար, քեզի հետ եմ:

ՌՈՒԲՐԻԱ (զատանցելով). Ո՛ւր էի Ո՛ւր եմ. . . . Ի՞նչն ազատուած Ե՛ս ո՞ղջ Հողիս կը փախչէր Քօղ մը կը շլացընէ զիս Յիշատակը կ'անհետանայ:

Աարսափի յիշողութեմէ մը բռնուած՝ ձիչ մը կ'արծակէ, կը ջանայ գլուխը վերցնելու:

ՓԱՆՈՒԷԼ (մեծ քաղցրաբեանք մը). Ո՛չ, բարեգութ ձեռք մը զքեզ վերստին պատեց սպիտակ զգեստով: Հանդէ՛: Մուցիր:

ՌՈՒԲՐԻԱ. Պէտք էի կրկնել ծունկերս գետին քու առջեւդ: (Կը փորձի ելլել, կ'իյնայ): Վիբաւորուած եմ չեմ կրնար:

ՓԱՆՈՒԷԼ. Ռուբրիա:

ՌՈՒԲՐԻԱ. Գիտութիւն, սարսափը նորէն վրաս կը յարձակի: Դժոխքը Ճիւղաղը Հաջիւնները կարմիր մըրիկ մը աղիքներն ու միւտեր ծածկէ զիս: Օգնէ ինձի:

ՓԱՆՈՒԷԼ (աարսափած) Իմ սիրոյ աղաւաղս էր սր զքեզ կ'սրնցուց:

ՌՈՒԲՐԻԱ. Սերո՞յ: Ես զքեզ շատ կը սիրեմ: (Քիչ մը դադարէ ետքը). Փանուէլ պիտի մեռնի՞մ:

ՓԱՆՈՒԷԼ (կատած անոր քովը միեւնոյն անկողնոյն վրայ և մեղմիկ կերպով դնելով ձեռքն անոր գոյտուն վրայ ոչ գզռելով մազերն ոչ մաւկատը). Պիտի սպրիս:

ՌՈՒԲՐԻԱ (քաղցրաբեանք) Այ՛ս, այ՛ս: Ո՛՛՛, ի՛նչպէս բարի ու տաքուկ է զգուանքը ձեռքիդ (Կը համբոշի փակուշի ձեռքը) Աւելի մօտեցիր ինձի աւելի Այսպէս այսպէս: Ի՞նչ սորվեցուցիր ինձի արցունքներու մէջ ժպտելու այս մեծ քաղցրութիւնը: Լսէ ինձի մահը վայրկեանէ վայրկեան կ'աւերէ զիս Մի՛ լար, փանուէլ, ուժով ողջագործէ զիս, ցորձափ զիս կ'ողջագործես՝ հագնա չի փախչի: (Երկայն հանգստի և ամփոփ շռտքեմէ մը յետոյ, կը յարէ):

Սուտ սեղանի մը կը ծառայէի: Ա՛յն իրկուուն կու զայի իմ մեհեանիս սափսորով

սուրբ պարտեզին աղբւրը և աղօթքէն յետոյ կը դառնայի հին գաւիթը՝ լերան ստորոտը: Յուսացի շիօթել միեւնոյն բողին մէջ՝ Վեստայի մշտավառ սեղանը և բարեպաշտիկ լապտերը իմաստուն կոյսին: Ահաւասիկ մեղքը: Շատ քաւեցի: Արդ ամէն բան խոստովանեցայ, քու ներումիդ կը սպասեմ: Քու վրադ յուսացի Ժպտէ ինձի Արդ երջանիկ ու ամբօ եմ:

ՓԱՆՈՒԷԼ (ոտքի եղջերոյ և ձեռքը մակատին վրայ դնելոյ և համբոշելոյ) . Սնհուն սիրոյ բորբեքալ օրհնութիւնը՝ համբոյրիս հետ հանգչել գլխուդ վրայ:

ՌՈՒԲՐԻՍ (մեղմ ձայնով) . Փանուէլ . Փանուէլ: Անհուն յափշտակութիւն:

Փանուէլ կը դառնայ անոր քովը նստելու: Ռուբրիս կը ղնէ զրովը Փանուէլի կուրծքին վրայ:

ՓԱՆՈՒԷԼ . Դուն հարսն ես, իմ հիւանդ հարսը՝ որ կը հանգչի սրտիս վրայ:

ՌՈՒԲՐԻՍ . Ըսէ ինձի սէր եմք:

ՓԱՆՈՒԷԼ . Խաղաղաւէտ բնակարանի մը մէջ: Ննջէ հանդարտիկ:

ՌՈՒԲՐԻՍ . Կը զգամ որ անսովոր երեկոյի մը շուքը կը բարձրանայ: Տուր ինձի . . . (Ռոբրիսայի ձայնը երբայոյ կը տխարանայ):

ՓԱՆՈՒԷԼ . Ի՞նչ կ'ուզես:

ՌՈՒԲՐԻՍ . Ձեռքդ: Դեռ պատմէ ինձի, Մինչդեռ կը ննջեմ, Տիբերիոյ ծովակին վրայ, հանդարտիկ ալիքը՝ որ կ'անցնի Գալիլեայի մէջ . . .

ՓԱՆՈՒԷԼ (գրեթէ օրօրելոյ զանի) . Հոն վարը, Գեննեսարեթի կնիւններուն միջեւ, կը տատանի տակաւին նաւակը՝ ուր աղօթեց Յիսուս: Օրօրոցի անդորրաւէտ այն օթեւանը՝ մանուկները նաւին գլուխը կը հրաւիրէ դունդագունդ Ննջէ, ննջէ հանդարտիկ:

ՌՈՒԲՐԻՍ (ձայնի քելոյ մը) . Դեռ դեռ:

ՓԱՆՈՒԷԼ . Յամբ յամբ կ'ելլէր Լուսինը Լիբանանէն, էր այն ժամը՝ սրուն մէջ կ'ելլեն զիւթութիւնները

ՌՈՒԲՐԻՍ . Դեռ դեռ

ՓԱՆՈՒԷԼ . Կ'ելլէին ամբօխները թափառելով լուսնային արշալոյսին ցոլքերուն տակ . կը լսուէին այն ատեն, երեկոյին, թռչող խօսքեր բարեպաշտիկ և ձայներ աղօթական

ՌՈՒԲՐԻՍ . Սէ՛ր, Սէ՛ր:

ՓԱՆՈՒԷԼ . Եւ Մազբաղեայ ճամբաներուն վրայ, ծաղիկներուն միջեւ, երգելը մանուկներուն և հառաչելը Մարիամներուն:

ՌՈՒՅՐԻՒՄ. Երանի:

ՓԱՆՈՒԻՒ. Ննջէ: — Եւ այն անուշակ երեկոյին, անոնց միջեւ զերար օրհնելով երգելով: . . . (Ռոշրիան անկեկան կը զգայ) իր բազուկներուն մէջ, կը կանչէ զանի): Ռուբրիա:

Ստտերիա կը դառնայ՝ իջնելով կայծակի պէս զառիվեր սանդուխն ի վար:

ՍՏՏԵՐԻՍ. Հրգեհը զմեզ կը պատէ. վերէն պրծելու հնար չկայ: Կը վառին աշտարակները, կը տասանին պարիսպները: (Չախակոյղի պատի մէջ գօտեպիւնը դռն մը կը տեսնէ). Յուսոյ կայծ մը: (Կը վազէ դեպ ի դռնը, գօտիս կը վերցընէ, կը բանայ): Ա. գատեցար: Ա. հա գուռ մը: (Կ'երէ վայրկեան մը դիտելու համար, նորէն կը մտնէ): Վազէ, վազէ, վազէ: Անցըլ ապահով է:

ՓԱՆՈՒԻՒ. (Ռոշրիայի դիակիս վրայ). Մեռա:

Ստտերիա կը ճրէ Փանուէլը և մինչեւ դուռը կը քաշէ զինքը:

ՓԱՆՈՒԻՒ. (սեւեռ վերջիս նայուածքով մը). Ռուբրիա — մաս բարով: (և անկայտ կ'ըլլայ):

Ստտերիա լսելով այն անունը՝ մեռելին քով կը դառնայ: Մերկարանը կը սկսի լեցուիլ ծուխով:

ՍՏՏԵՐԻՍ. (Ժայռագոյն ու ժգնոշքեամբ). Ռուբրիա, դժէն: Ան՝ զոր իմ անգուլթ Աստուածս ըմբռնեց սեղաններուն միջև: — Գո՞ւն, պատասխանէ: — Կը լուէ: Ըսէ ինձի իր հրատուր համբոյրին զաղանիքը՝ որուն կը տենայ տոչորուն իմինս: Խօսէ: (յետոյ, յանկարծակի, անձնն գրոշքեամբ մը). Վկայուհի: (Կը հանէ ծոցէն Ապպեան ձաւրունն ծաղկը և մեռելի վրայ կը ձգէ ըսելով). Խաղաղութիւն, խաղաղութիւն, խաղաղութիւն:

Կամարին մէկ մասը կը վիչի:

Ստտերիա կ'ազատի փախչելով Փանուէլի ելած դռնէն:

ՎԵՐԳ ԼՈՐՐՈՐԳ ԱՐՔԱՐՈՒԾԻՆ:

Առաջին (տարածված) սովորած
 էր, որ Երևանը, ինչպես և Երևանի
 շրջանը, մինչև 1828 թ. չէին
 հանդիսանում միասին մեկ
 նահանգի մասը, այլ ընդհանուր
 առմամբ հանդիսանում էին
 երեք նահանգների մասը։

Այսպիսով, մինչև 1828 թ.
 Երևանը, ինչպես և Երևանի
 շրջանը, մինչև 1828 թ. չէին
 հանդիսանում միասին մեկ
 նահանգի մասը, այլ ընդհանուր
 առմամբ հանդիսանում էին
 երեք նահանգների մասը։

Այսպիսով, մինչև 1828 թ.
 Երևանը, ինչպես և Երևանի
 շրջանը, մինչև 1828 թ. չէին
 հանդիսանում միասին մեկ
 նահանգի մասը, այլ ընդհանուր
 առմամբ հանդիսանում էին
 երեք նահանգների մասը։

Այսպիսով, մինչև 1828 թ.
 Երևանը, ինչպես և Երևանի
 շրջանը, մինչև 1828 թ. չէին
 հանդիսանում միասին մեկ
 նահանգի մասը, այլ ընդհանուր
 առմամբ հանդիսանում էին
 երեք նահանգների մասը։

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՆԵՐՈՆԻ ԹԱՏԵՐՈՆԸ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՆԵՐՈՆԻ ԹԱՏՐՈՆԸ

Գիշեր է: Հրդեհը կը շարունակէ:

Ներոնի Թատրոնէն՝ որ կը յայտնուի միզամած երկինքի մը տակ՝ կը տեսնուի հեռուն բարձրամալը ծուխի ամպերու, զորոնք կը զուռաւորէ բոցերուն դժնդակ լոյսը. կը կայտուէ երբեմն երբեմն հրատոչըր խամձող մը՝ նետուած օդին մէջ՝ կըրակին շառաչուն ճայթիւններէն:

Կճնայ կատարը՝ արձաններով խճողուած՝ որ կը պսակէ Ներոնեան Թատրոնին մնայուն տեսարանը, դուրս կը ցատկէ՝ մութիւն մէջ խարտեաշ հրդեհին վրայ: Վարագոյրը (aulaeum)՝ ձգուած կանթեղաշարին (proscenio) առջեւ, կը ծածկէ ստորին երկու յարկերը տեսարանին. մութ ծիրանի մեծ վարագոյր մը, ցանուած աստղերով և ոսկիի և զոհարի ճառագայթներով:

Կանթեղաշարը բարձր է գրեթէ հինգ ոտք շէնքին երաժշտարան (orchestra) կողուած մասէն, որուն հետ կը հաղորդակցի երկու կարճ սանդուխտներու միջոցով:

Խաղետողը (palco scenico) չի հետեւիր ուղիղ

գծի մը, իր կեդրոնական մասը կը գծէ կլիսարոլըր ծոց մը: Այս ծոցին մէջտեղը կայ Կաբաւաւրանը (thymele), կամ Բակքոսի սեղանը, որուն վրայ դրուած է Աստուածին երկաղիմի կլիսարոձանը: Սեղանին շուրջը կան սրիմզներ, դիմակներ, տերեւապատ միզակներ, ոտմափող (scabillum) մը, և ուրիշ Դիոմիսեան գործիքներ:

Մոզայիզի լայն երիզ մը՝ ուր նկարուած է սպամոզարամետական մը՝ կ'ըմբռնէ կանթեղաշարին ամբողջ երկայնքը: Երաժշտարանը մերձաւոր է՝ աջ ու ձախ՝ պրետորական թէ՛ մէկ և թէ՛ միւս դրան: Այս երկու դռներուն ճակատին վրայ՝ երկու խորշերու մէջ՝ կը շրջողայ պղինձը երկու արծազանգ տուող հնչուն անօթներու:

Դէպ ի Պրետորական աջակողմի դուռը կը բարձրանայ մեքենայաւոր երաժշտական գործիք մը. ջրաշարժը (hydraulis), շինուած վիթխարի գլխիվար դարձած հովտական սրիմզի մը նման, որուն պղնձէ փողերը զետեղուած են ստեղնաբանի մը վրայ:

Թիւմելէի և պրետորական ձախակողմի դրան միջև կայ սեղան մը՝ շրջապատուած երեք փառաւոր եռաթիկնեան բազմոցներէ և ծածկուած՝ ոսկեհուռն յակնթեայ սփռոցով մը: Սեղանին խառնակութիւնը ըմթրիքի մը վախճանը կը ցուցընէ: Եօթը վառուած շահեր կը հեղեղեն լոյսով շուայութիւնը պատուական անօթներուն, բաժակներուն, թակոյկներուն, միւռիներն թասերուն, անտերես ծաղկափթիթ ողկոյզներուն և դրասանգներուն և վարդիրու դէզներուն: Թիւմել-

լէին ուրքը կը ծխայ լայն բուրուառ մը: Ցատակը ծածկուած է Աղեքսանդրեան գորգերով: Գինով բոզ մը, պղնձէ վեցգլխի վիշապի մը վրայ նստած, հագուած շիկակարմիր ծիրանի և ոսկի, գոհարներով պսակաւոր, յաղթական կերպով կը վերցընէ մեծ ըմպանակ մը և կը հեղու անկէ զինքը շրջապատողներուն՝ զինի լայն ալիքներ:

Տիգեղինոս պայծառափայլ ըմթրիքի զգեստներով (synthesis), Գորրիսոս սրնգահարի (scabillario) կարծ զգեստով, Ալիսուրոս ողբերգակներու երկայն և քղանցաւոր պատմութեամբով (syrma), Հերակլէս ծովային զինուորներու կտաւազարհով (lorica lintea) և ցուկանաւապետներու նշաններով և Մ. Աննէոս Նուկանոս՝ կը կարկառեն ամէնքն իրենց թասերը դէպ ի բողբ:

Վատիմիոս, տգեղ մարդ մը՝ որ հագած է ըմթրիքի շքեղ զգեստ մը, ինկած փռուած է՝ սատիկ զինով: Եւ՝ սեղանին տակը: Շնորհալի Մպորոսը՝ արծաթափայլ զգեստով, մագերը հաւարած մտրգարեսայ վարստակալի մը մէջ, կը ննջէ համդարաօրէն եռաթիկնեան բազմոցի մը վրայ: Տերպլետոս առջևն է ջրաշարժին ստեղնաբանին: Սրնգահար մը կեցած է Բակքոսի սեղանին քովը:

Պրետորական դռներուն քով կը ցանկեն Գերմանացի պահապաններն ու ծառաներ, բայց սեմը չեն անցնիր: Բազմաթիւ Կաղիսեցիներ կը մօտեն և կը բաղխեն շառաչուից կերպով գործիքներ, մինչդեռ այրերը կը ծիծաղին և կը խմեն և կ'աղաղակեն սպանդարամետական հիշերով:

ԱՄԷՆՔԸ (Գիևի շեցընող բողիկն շորջը)
Եւիւն, Եւիւն:

ԼՈՒԿԱՆՈՍ (բասը երկրնցընեղով). Փւլոյէ: Լից
գինովութիւնը գինովներուն: Երոս, Լիէոյ: Կրա-
կը կրակին վրայ:

ԱՄԷՆՔԸ. Ուրախութիւն, ուրախութիւն:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Կը թրթուան ծնծղաները, դաւիերն
ու թմբուկներն ու ճօճանակները (sistri):

ԼՈՒԿԱՆՈՍ. Կը չթըռտայ Հոսմը բոցերո՞ւ
մէջ

ԱՄԷՆՔԸ. Ուրախութիւն:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Ուշադրութիւն:

Տերպնու սկսած է մախերգանքը չրաշարժ
երգիտնիմ վրայ:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ (երկոշ պահասպաններոշ, ցոշցնե-
լով վատիկիտար սեղանին տակը). Գուրս ասկէ
սա խոչընդոտը:

Երկու պահասպանները դուրս կ'ելլեն ձախա-
կողմի դռնէն՝ և կը փոխադրեն Վատիկիտար զինով:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Ողջ էր. արէ՛ որ գինով է՝ կարծես
թէ ողջ է:

ՏԻԳԵՂԻՆՈՍ. Լուսութիւն: Վարագոյրը կ'իջնէ . . .

Գորբիաս թիւմելին կը վազէ, կ'առնէ ոտնա-
փող մը և կ'ելլէ Բակըրոսի սեղանին վրայ սրմզա-
հարին տեղը: Մպորոս կ'արթննայ:

Վարագոյրը իջած է և բացած է ներոնի թա-
տրոնին խաղետողը:

Արդ կը տեսնուի խորը բողբ մնայուն տե-
սարանը ամբողջովին, արքունական դռնով՝ ուրիշ
երկու փոքրագոյն դռներու միջև: Խաղետողիմ
ձախակողմը կը բարձրամայ Աթենասի Մեհեանը՝
դըսէն տեսնուած: Մեհեանին առջև կեցած է՝
երեք աստիճաններու վրայ՝ սեղանը Աստուածու-
հիիմ արծաճովը: Կուռքը ձեռքը պղծէ վահան
մ'ունի՝ որուն վրայ քանդակուած է Մեղուսայի
գլուխը: Միւս կողմին երկայնքը կը տարածուի
Մեհեանին կամարակապը:

(Կը շարունակէ չրաշարժիմ մախերգանքը):

Ձախակողմը՝ ողբերգական անձ մը՝ պարու-
րուած երկայն սեւ վերարկուի մը մէջ, կ'ընդ-
գրկէ բազուկներովը Աթենասի արծաճը: Իր դի-
մակին բերանը լայնադիտակ է և մազերը խո-
զանաստեւ ցցուած են ճակատին վրայ: Աչ կողմը՝
գաւթիմ սիւններուն միջև՝ կը տեսնուին, երկըն-
ցած գետնի վրայ, սուգուած խոր թմբերի մը
մէջ՝ ճիւղաղայիմ դէմքեր: Հագած են կարճ պարե-
զօտ մը սեւ ծիրանի գօտիով, գուլպաներմիմ

մինչև սրունքներն ուն կէսը: Իրեմց դիմակները աղտոտած են արիւնով և լեղիով, և տեսնողին նորկանք կ'ազդեն. մագերմուն մէջ լրանուած օձնդէն համզոյցներ կը շրջապատեն ամոնց վիզը: Արպաններուն նման կռածագ մատներ ունին: Թատերական բաժանուէն և տեսարանէն և Պարիմ ամսովոր կեցուածքէն կը ճանցողիմ Ուրեստեան Եւմենեաները:

ԱՌԱՋԻՆ ԵԻՄԵՆԵԱՅ (դէռ քնարարախ) կը հրէ քովի քնացողը): Արթնցէր, ելիւր:

ՈՒՐԻՇ ԵՐԿՈՒ ԵԻՄԵՆԵԱՆԵՐ (արքնկալով մեծ դժկամակոտրեալը և իրենք ալ ցնցելով ոչրիչ քնացողները): Արթնցէր, ելիւր:

ՈՒՐԻՇ ԵԻՄԵՆԵԱՆԵՐ. Շարժէ. թօթուէ քուսդ:

ԱՌԱՋԻՆ ԵՐԵՔԸ. Վախ, փախաւ զոհը:

ՄԵԿ ՔԱՆԻՆ (նոր էլլելով, շարք գալով յարևօրէն). Փնտռենք:

ԱՄՔՈՒՐ. Փնտռենք:

ԱՌԱՋԻՆՆԵՐԸ (ժառժ դեպ ի գետին հողը հոտոտարալով). Ասի հեաք մըն է:

ԱՄԵՆՔԸ. Հեաեւինք:

ԱՌԱՋԻՆՆԵՐԸ. Արիւնին հոտը զեւ իրեն կը ձգէ: (Որեստեալ նշարելով). Հոն է. հոն, նայէ:

ՄԻՒՍՆԵՐԸ. Ապաւէն մը գտաւ:

ԱՄԵՆՔԸ (խռժելով խելայեղ դեպ ի Որեստեալ). Որեստէս:

ԱՌԱՋԻՆ ԻՌԻՄՔԸ. Ի զուր Աստուածուհիին սեղանին կը փաթթուէս:

ՄԻՒՍՆԵՐԸ. Աղիքներդ ծիրանի ողջակէզ մը պիտի ընենք Պղուտոնին:

ՈՐԵՍԻՍ (ՆԵՐՈՆ). (նոր կ'ելլի քայց միշտ գգոշոռալով արձանիկ դպչելէ, կը ցոչցնէ ձիքնի ռստ մը, կը դէն զայն Աստուածուհիին նորը: Այս շարժումներն ընելոչ արտէն կը ջանայ Ներուն վերարկոշովը ծածկել հագած ուկիսն ոչ յակիկըր. ողբերգական կոշիկը շատ կը քարձրացնէ իր հասակը: Յետոյ, մեծ ձորոտրեալը չափելով մեծալերջ ոտակաշոքին ելեւէջը, կը սկսի):

« Կրեցի պատիժս: Ապողոն ներում շնորհեց աղերսարկուին:

Ջընջէ ամէն մարդկային գործ ժամանակն:

Արդ ես ամբիծ

Վերցընելով ձեռքս քեզի, Աստուածուհի,

յաջող վանկով

Քեզի կը կարգամ՝ պաշտպանուհիդ դու, ս'վ

Պալլաս:

(Արտասանելով վերջին խօսքերը՝ կը մտնէ ցրնէ աջ մատնեւտար շրոռակներուն երկրպագողի մը պես):

ԲՈՒՐ ԵՒՄԵՆԵԱՆԵՐԸ

Աստուածունհին ըզքեզ պիտի չըվըրկէ:
Ո՛չ, երակներըդ քու ծըծել կ'ուզենք մենք:
Ունալ վըրադ խելայեղ երզը մոլի.
Այն երզը որ կը շըլթայէ հոգիներն:

Եւմենեաները կը շըջապատեն սեղամն ու Ուրեստէսը:

Գորբիաս կը շարումակէ ոտքով պմամակ զարմեկ ոտնափողին վրայ, և առաջնորդել Պարիմ ակնարկներով:

ՊԱՐ

Մայր, Մայր Խաւար, ո՛վ դու որ զիս ըստեղծեցիր

Որ մարդասպանը պատժեմ՝
Քեզ կը խօսեմ: Կ'ուզէ աւարս յափըշտակել
Կ'ուզէ փըրկել Լոքսիաս ան՝ որ պէտք է հոս
Քաւէ ձեռքովս ոճիր եղեւը մայրասպան:

Մարդասպանին վըրան արդէն
Մուկիին երզն արհաւիրքի
Կը մըռնէ, կը մըրըրկէ
Եւմենեայց երզն ահագնագոչ,
Երզն անկիթառ որ հոգիներն կը շըլթայէ:
Վերջին Պարկան տուտու ինձ վիճակս անանջական

Հետեւելու արիւններանգ
Հետքին մարդուն, մինչեւ ծածկէ
Երկերը շինք, պիտի կըրնայ և ոչ իսկ Մահ
Շոպել զայն իմ կապանքներէս
Եւ զըժընգակ իմ մոլուցքէս:

Մարդասպանին արդէն վըրայ
Արհաւիրքի երզը կ'ունայ,
Կը մըրըրկէ զըժոխաբարկ
Եւմենեայց երզն ահագնագոչ
Երզն անկիթառ որ հոգիները կը պըրկէ »:

(Ամենքը կը յիգոչին Որեստեսի առջեւ: Ան՝ սեղանէն, բարձր կոշիկներուն վրայ, կ'իշխէ առնկց ևսեւ հսկայի մը պէս):

ԵՒՄԵՆԵԱՆԵՐԸ. Որեստէս, Որեստէս: Մայրդ սպաննեցիր:

ՈՐԵՍՏԷՍ. Այո՛:

ԵՒՄԵՆԵԱՆԵՐԸ. Պատմէ ինձի ինչպէս սպաննուեցաւ:

ՈՐԵՍՏԷՍ (աջ ձեռքը վերցրնելով, յետոյ ձուկնելով վերարկոյնին տակէն տար մը). Այս ձեռքով, այս յեսանասուր դաշոյնով:

ԵՒՄԵՆԵԱՆԵՐԸ. Եւ չե՞ս զըջար:

ՈՐԵՍՏԷՍ. Ո՛չ:

ԵՒՄԵՆԵԱՆԵՐԸ. Եւ սակայն քեզի կեանք տուաւ:

ՈՐԵՍՏԷՍ. Որով արդար եղաւ իր մահը:

ԵՒՄԵՆԵԱՆԵՐԸ (զարձոռելի կերպով). Մայրասպան:

ՆԵՐՈՆ (Յանկարծական գերագրգռոչքեանր իջնեղով սեղանեկն). Մնգուլթ մայր, վայրաք միւս-
ուենէ (ourraena)՝ թագաւորական գաւազանիս
պլլուած:

Պարը ընդհատուած կը մնայ: Ջրաշարժին ծայ-
նը կը լրէ:

ԳՈՐԲԻԱՍ (մեղմով՝ Պարիկն). Կը սխալի ան:
Կրկնեցէք:

ԵԻՄԵՆԵԱՆԵՐԸ (մեծամեծ շարժումներով կը
վերսկսին առաջին աղաղակը). Մայրասպան:

ՆԵՐՈՆ. Թագաւորել կ'ուզէր այն ամպարը-
աուհին:

ԵԻՄԵՆԵԱՆԵՐԸ. Մայրասպան:

ՆԵՐՈՆ. Եւ արդէն զէնքերը կը պատրաստէր,
և օր մը տեսնուեցաւ զրօշներու միջեւ, կառ-
քին վրայ՝ ոսկեպահայն վարապանակի մը մէջ,
նոր ծայրայեղուծիւն, կիւն մը:

Ներկաներուն մէջ կը տարածուի զարմացումի
շարժում մը և փութով կը սամձովի Տիգեղիմուէն:

ԳՈՐԲԻԱՍ (Պարիկն, մեղմ ձայնով, արագը-
քեանր). Կը բանգագուշէ ան, գարձէք առաջին
աղաղակին:

ՊԱՐԸ. Որեստէս, Որեստէս:

ՆԵՐՈՆ. Ոճրագործ կիւն:

ԳՈՐԲԻԱՍ (Պարիկն). Աւելի սւժով:

ՊԱՐԸ. Որեստէս, Որեստէս:

Խորը գտնուող փոքրագոյն դրան խաարչուտ
կամարին միջեւ, աջակողմը՝ կ'երեւայ Ազրիպ-
պիմայի ուրուակամը:

ՆԵՐՈՆ (կը տեսնէ զայն և կը գոչէ). Ազրիպ-
պիւնա, Ազրիպպիւնա:

ՊԱՐԸ (մաշի ուժով). Որեստէս, Որեստէս:

ՆԵՐՈՆ (խելով դիմակը և պատռտելով վե-
րարկուն և մեկդի հրելով ողբերգական կոշիկ-
ները կը գոչէ). Ո՛չ, ո՛չ, ո՛չ: Ո՛չ Որեստէս: Նե-
րոնն եմ ես: Կարտուի այդ սուրուականը...
Մշձաւանջը այսպէս կը խորտակուի...:

ՏԻԳԵՂԻՄՈՍ (ներկաներուն՝ որ կը յոգոչիւն
կամաց). Լուսթիւն:

Գորբիաս թողով տեղը իջած է երաժշտարա-
նին մէջ, ճերպմոս միացած է միւսներուն, որոնք
սծոնեցած են կանթեղաշարին տազնապալեց:
Պարը սահմրկած ներքնի մոլեգմուլթեմէն՝ փախած
աներեւոյթ եղած է տեսարանէն:

ՆԵՐՈՆ (երկայն հանգիստե մը ետքը, դառնալով դեպ ի խորը)։ Հոն է զեռ... Ինձի կը նայի։ Ինձի կը նայի... հոս սարսափը կ'ընկճէ զիս... (մեղմով)։ Մայր, ինչպէս սղջութեանդ քայլերս կը լրատեսիր, մեռած ալ նայնը կ'ընես։

Դէմքն ու աչքերը կը ծածկէ ձեռքով և կը դառնայ, գլխիկոր, կ'իջնէ ուրուականին համդիպական կողմէն։

ՆԵՐՈՆ. Վայ ինձ։ Ո՛վ կ'ազատէ զիս այն արթուն աչքերէն։ (միշտ դեմքը ծածկած՝ կ'արտասանէ խօսքերը՝ ձեռքերուն ափին մէջ)։ Գեռ կը տեսնեմ զայն։ Մեռած և ոչ մարած։ (Սգրիպպիկնա ձեռքը ծոցը կը տակնէ։ Ներուն կը տեսնէ զայն առանց իրեն նայելոյ)։ Մոջը կը ցուցնէ։ Հոն, հոն հարուածեց զանի ձեռքիս կայծակը... (բաւալով դեմքը և զարնոչրած)։ Ո՛վ է զիս ամբաստանողը։ Ա՛յ, ես չսպաննեցի... սուրբ է այս ձեռքը սուրբ մայրենի արիւնէն։ Հերակլէսն էր։ (Հասած է կանրեղաշարին և զերքը, կը նշմարէ Հերակլիսը և կը գոչէ)։ Հերակլէսը հոն գայ. թող հոս գայ ան։

Տիգրղինոս և Գորբիաս անիջապէս կը բռնեն հերակլէսը և կը ստիպեն զինքը հրելով կամթեղաշարին վրայ ելլելու։

ՆԵՐՈՆ (կողմերով Հերակլիսը Տիգրղինոսի և Գորբիասի ձեռքերէն և գետին գորդելով)։ Սրէկայ։ Գեռին։ Ա՛ս է մարդասպանը, նայէ, մայր։

Եւ զուս ուրացիր եթէ կը համարձակիս։ (Բռնորովին ծառս Հերակլիսի մարմնոյն վրայ, կը բանէ անոր մագերէն, և կը շարունակէ ցած և բարիացոտ ձայնով, հեռալով)։ Վատ։ Կը զողաս զուն, կը պապանձիս, և սակայն ժպր հեցար խօսիլ երբ կը պատմէիր ինձի այն ժանտածուտ զիշերը... և հոն, ծովեզերքին վրայ... ամայի անապատ տուն մը, ուր կը վառի նուաղկոտ լոյս մը։ Միւս քրէիքուրներուն հետ կ'անցնիս սեմը... վերջին աղախինը կը փախչի... առաջ կ'անցնիս։ Տխուր առանձնութեան մէջ կը պառկէր, հոն, իր անկողնին վրայ... արթուն Ագրիպպիկնան... (քոչ խօսքերը ևն, մտիկ ըրէ)։ և ունէր... զէմքին վրայ նուաբեկեալներուն տագնապը։ Վատ շուէր. և նախ զուն իջեցուցիր այն թաղձագին գլխուն վրայ լախտի հարուածը... և զու կ'ապրիս առանց մղձաւանջի։

ՏԻԳՐԵՂԻՆՈՍ. Ծափահարեցէք. (միշտ ներուն որ զարնոչրած չեն ծախանարեր)։

Ագրիպպիմայի ուրուականը աներելոյթ եղած է։

ՆԵՐՈՆ. Քու ամպարիշտ ծոծրակիդ վրան կը թափեմ վրիժառու Եւմենեաներուն բարկութիւնը։ Այս. ասի բռնեց լախաը, Վոլուստիս սուրը, Անիկետոս նենգը հինեց, ահաւասիկ ասանց դերերը. ինձի ի՞նչ կը մնայ։ Միայն մտածումը։ (սարսափի մէջ ստզուելով)։ Ո՛հ, ասու աւաճային զօրութիւն մը կը բռնադատէ զիս հշմարինն ըսելու։ (Հերակլիսին, յոսանաւտ

ՆԵՐՈՆ (յարտորեկն). Դո՛ւն ես. թէ ուրուականնդ, կամ թէ տեսարանական ուրուական մը: Թէ՛ երազ մը, կամ ստուեր մը խղճիս խայթերուն... - Ոչ, փախան ամէնքը, ուրեմն ցնորք մըն ես դուն: Ի՞նչ է միտքդ:

ԱՍՏԵՐԻՍ (տկար ձայնով). Սպաննէ զիս:

Ներոն՝ հետաքրքրութեամբ և առանց զարհուրելու կը դիտէ զամի զմրուխտիմ մէջէն:

ՆԵՐՈՆ. Կը խօսիս: Միւսը կը լռէր, դուն կը խօսիս և կը ծագրես մահն ու զիս, զիս՝ որ տեսած եմ զքեզ, ես քննիչս որ հասականներու, այս զսհարով, օձերու հազար հանգոյցներու միջեւ, ոգեսպառ քարացած:

ԱՍՏԵՐԻՍ (կը մտտեկայ՝ արագոտրեամբ վաստոյ բռնառնալիս, և կը գոչէ). Ինձի նայէ:

ՆԵՐՈՆ. Ի՞նչ կ'ընես:

ԱՍՏԵՐԻՍ (նետելով օձերուն կօխիը հրաշկի բաժակիկն մէջ). Ես այսպէս կը վառեմ... (Ներոն տակնուտակ շարժում մը կ'ընէ: Աստերիսս զոչնչելով այրող օձերը). Ես այսպէս կը կրեմ:

ՆԵՐՈՆ. Գիշերային բու. կապոյտ երկնեայ, մոլեկան ֆիմեայ, Աստերիս, նայէ: Յիմարութիւնը նորէն կը բորբաքի: Դուն ուրուականներուն վրայ կը թաղաւորես, ես կը ստեղծեմ զանոնք: Նայէ, ահաւոր բան է կենդանի Աստուածի մը ձեռքն իյնալը....

ԱՍՏԵՐԻՍ. Ո՛հ, այն, խնդրեմ, սպաննէ զիս: Ես հէք թափառաչըջիկ հարս մըն եմ օձերու, թոյնը մահաբեր չէ իմ ցեղիս, ուրիշ մահ մը փնտռէ, ազատուէ ինձմէ վասն զի եթէ ապրիմ այսպէս պիտի հալածեմ զքեզ, միշտ, յափշտակուած քու մրրիկի թախքէն, յորձանքէ դձուած, վասն զի իմ Աստուածս ես դուն, վասն զի քեզ կը պաշտեմ:

ՆԵՐՈՆ (նշտգիւն յարձակուելով, քաշելով կամարիկն դաշոյն մը). Մարմին, ուրուական, երազ, Աստուածունհի, ի՞նչ ալ ըլլաս, կը սպաննեմ տարակոյսի մէջ:

ԱՍՏԵՐԻՍ (հարռածիկն վազելով). Զարկ զիս և պիտի գիտնաս:

ՆԵՐՈՆ (վերցրնելով զեկրը Աստերիսայի վրայ և հարռածելով). Խղճի խայթ, մեռիբ: (Սոսրը կը խորտակուի):

ՆԵՐՈՆ (գետիկն նետելով զեկրը). Թատրոնական դաշոյն:

Աստերիս կը համէ փութով փոքրիկ սլաք մը՝ գոր կը կրէ մազերում մէջ:

ԱՍՏԵՐԻՍ (տալով սլաքը Ներոնի). Ան:

ՆԵՐՈՆ (Քիչ մը շոշարունկ ետքը, առանց առնելու Աստերիսայի սլաքը). Ո՛վ ապերիտ կին, սրչափ կ'արհամարհես և սրչափ կը սիրես զիս:

ՏՆՈՒՐ ԵՒ ՀԵՌՄԻՐ ԶԱՅՑ, ՄԸ: Զայն Արեւելքէն:
ՆԵՐՈՆ (ասնեմիստ, Աստերիայի, մինչ կը
տեւէ դեռ այն աղաղակը): Մտիկ ըրէ, մտիկ
ըրէ....

ԶԱՅՑԸ: Զայն Արեւմուտքէն. վայ Հոսմայ:

ՆԵՐՈՆ. Եօթը գիշերէ ի վեր այն հաջիւնը կը
թռչի մեծ հրդեհին վրայ և ծուլը կը վերանայ,
կը վերանայ, Հոսմայ ուրուականը, անհուն
խարոյկէն:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Խարոյկին առաջին կայծը ես տուի:

ՆԵՐՈՆ. Դո՛ւն:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Այ՛ն, յետոյ, դուն, բոցը տարա-
ժեցիր: (ոճգնակի): Կրակին մէջ միացանք:

ՆԵՐՈՆ. Եւ սարսափին մէջ: (Յետոյ վախի
սարսուռէ բռնուած, կատարելով Աստերիայի ինչ-
պէս սպառնի մը և քաշելով գիւղը դեպ ի ե-
րեքրիկեան բազմոցը): Գրկէ զիս:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Այ՛ն:

ՆԵՐՈՆ. Մի թողուր զիս....

ԱՍՏԵՐԻԱ. Երբէք, երբէք:

ՆԵՐՈՆ (կը նստի Աստերիայի ձեռ երեքրիկ-
եան բազմոցին վրայ): Յետոյ դիտելով սար-

սախանար խաւարչտիւն պարսպոյթներ պրե-
տորական մեկ դասն կը մըմնէ): Այն մաւթ
անցքը կը սոսկացնէ զիս: (կը ծածկէ մար-
միւնը և կը պանի դեմքը մագերանն մէջ ըն-
ձեւի մը որ ձգուած է բազմոցին վրայ):

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱԿԱՆ ԶԱՅՑ ՄԸ (աշակողմի պրետո-
րական դասն աղջտնոյդէն): Մեռելները յա-
րուածիւն պիտի առնեն:

ՆԵՐՈՆ (զարհուրած). Աստերիա:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Սեղմէ զիս բոլոր... այսպէս....

ՆԵՐՈՆ. Զիս մի թողուր....

ԱՍՏԵՐԻԱ. Քուկդ եմ:

Կը մնամ պնդապէս ողջագուրուած, Ներոն
սեւեռելով երկիւղալի պրետորական զրամ աղ-
ջամիջուտ կամարին վրայ, և Աստերիա նայելով
Ներոնի վրայ, կրակէ երկնքին ցուրին տակ:

ՆԵՐՈՆ. Երկինքէն մերժուած, աղետաւոր զըր-
կախառնուած մը սեղմուած, ինչպէս երկու-
նաւաբեկեալներ, կը հետազօտենք միասին, կը
հետազօտենք աղջամուղջը:

Կը ղառնայ և տակաւ տակաւ կ'որոշէ զար-
մուրեկ տեսիլք մը. մոզայիգի սպանողարան-
տակամ դէմքերը որ կամթեղաշարին հիմքը կը

զարդարեն՝ յամիօրէն կը փոխուիմ և կ'ըլլան զիակները կրկէսիմ մէջ տանջուած Դիրկէմերում: Մարմիններ են կիներու և մեռած օրիորդներու, ողբերգական խռնումով, Յայտնութեան կապոյտ և տկար լոյսի մը մէջ:

ՆԵՐՈՆ (տաժանելի և դանդաղ կոտ խօսքերով, ինչպէս թէ մղձառանցի մը ժանդոզքեան տակ, միշտ Աստերիայի հետ գրկուած). Որեստական սեմը, հոն, լի գիշերային զոհերով, կը շարժի: Ուրուականներու կոհակ մը կ'ելլէ: (Սեղմելով Աստերիան առանց իրեն նայելոյ). Փրկէ զիս եթէ ողջ ես: Ո՛հ, այո՛... այո՛... կը զփայ մտաբ... (Սահմիկած կը շրջէ աչքերը տեսիլքէն և կը նայի Աստերիայի միշտ առջի սեռէտուն և կը շարունակէ). Յափշտակութենէն հերմըկցած գէմբիզ վրայ մարդկային արցունք մը կը հոսի... Ո՛հ, զարհուրելի դիւթութիւն... ասարօրինակ դիւթութիւն: Տխուր տփռուսութիւնդ՝ աստղի աղետաւոր զօրութիւնը կը ներգործէ հոգիներուն վրայ: Ով որ երկայն ատեն բեզի նայի, կը մեռնի:

ԱՍՏԵՐԻԱ (խրքեռ երազերով՝ միևն Ներուն կը խօսի). Բոլոր մարմինս լարուած քնարի մը նման կը թրթոսայ ամենասաստիկ կերպով: Կը զփայ մարմնոյս ամէն թեւը՝ ուր ձեռքդ կը դպչի: Բոլորովին բոցավառ թոփչքով մը, կ'ընդարձակի հոգին և կը փախչի վերանալով յափշտակութեան մէջ... Ինձի կը նայիս... Ո՛հ... զթութիւն... ոչ... ցնորքս կը մոնչէ նայուածքիդ փայլակէն... Ո՛չ. կը վա-

սես գիս: Ո՛հ... լուհ... լուհ... լուհ... թէ ոչ երազը կը խուսափէ... դիւթութիւնը կը խորատակուի... լուհ... լուհ: — Սէր... Լուսութիւն... համբարի փափուքներ:

ՆԵՐՈՆ (խօսելով ըստերազոյցով մը պէս, և դիտելով Դիրկէմերուն տեսիլքը). Այո՛... կը հանչնամ զքեզ:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Որո՞ւ հետ կը խօսիս:

ՆԵՐՈՆ. Ռուբրիա...

ԱՍՏԵՐԻԱ. Մի տար՝ այն անունը...

ՆԵՐՈՆ (միշտ սեռէտուն տեսիլքիև վրայ) Այն որ Դիրկէմերուն մէջ մեռաւ:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Մի նայիլ:

ՆԵՐՈՆ (ցատկելով և ապաշինելով Բակրոսի ստղանին ոտքը). Ո՛հ, վիաները վրաս կը յարձակին:

ԱՍՏԵՐԻԱ (վազելով խելայելը). Զգայութեան վիայուհին վրադ կը յարձակի: Նայէ անոր, քուկէ է:

Դիրկէմերուն տեսիլքը կը մթազմի և կ'անձիտանայ:

ՆԵՐՈՆ. Ի՞նչ կ'ուզես:

ԱՍՏԵՐԻՍ. Մեանիլ սպասած քու սէրէդ:

ՆԵՐՈՆ (Ողջագոչըրէով ետանդագին) - Եկուր:

ԱՍՏԵՐԻՍ. Պատուէ զիս բողբ:

ՆԵՐՈՆ. Խուժագուժ հիմէն:

ԱՍՏԵՐԻՍ (համբոյնըրէով զանի) - Քեզի:

ՆԵՐՈՆ. Այ՛... (խորոշ փարած և յեցած
Բակքոսի սեղանին):

ԱՍՏԵՐԻՍ. Անցուր զիս:

Աստերիա բռնած է դեռ փոքր դաշտը զոր տուած է ներոնի և գաղտնի կերպով իր սիրտը կը մխէ:

ՆԵՐՈՆ. Նըթանքները...

ԱՍՏԵՐԻՍ. Այ՛: (ոչժգնայիս կը սեղմէ զանի
անգին բազոչկովը):

ԱՍՏԵՐԻՍ. Մեանիլ համբոյնով:

Ներոն կը գրկէ զանի միշտ անլի պնդապէս,
մինչդեռ ան սուրը սրտին մէջ կը խորասուզէ:

ԱՍՏԵՐԻՍ. Ահ, Ուրախութիւն: (և անկեղան
կը մնայ Ներոնի գիրկը):

ՆԵՐՈՆ. Ի՞նչ կ'ընես... Կ'արիւնիս: Սրտիդ
մէջ մտեցիր սլաքը:

Աստերիա՝ մեռած՝ գետին կը զլորի, թիւմե-
լէն ոտքը:

ՆԵՐՈՆ. Գուն ալ ինձմէ դասալիք կ'ըլլաս:

Կը փախչի դէպ ի աջակողմեան պրետորա-
կան դուռը, խափամուած ուրուականներով: Կը
հնչեմ երկինքը փողերու սարսափելի գոչումներ:

ՆԵՐՈՆ. Կը պայթիւն վրաս անէծքի որոտում-
ներ: (և կը փախչի միշտ դռնը, խափանուած
առելի գարեհոչըրէի ոչոռականներով, որոնք
մոռոքը կը քմրեն):

ՆԵՐՈՆ. Ամբուր կ'աճի: Սուկում: (Մէկ քս-
նիկ մատնակից կ'ընէ):

ՆԵՐՈՆ. Բրիտանիկոս, Գամիտիւս, Ոկտաւիա,
Տորկուատոս Սիլանոս: Ինչ որ կը սպաննեմ՝
յարուժիւն կ'առնէ: (և բոլորովին գարեհոչած
իր քատրոնին տեսարանին վրայ կ'ելլէ՝ գրկե-
լու Արեւասի արձանին ծոռկերը գոչելով). Ա-
պաւէն, ապաւէն:

ԱՐԱՐՈՒՍՅԻ ՁԱՅ ՄԸ (խորեշ բազմոչքեան,
խորեշ). Ինկամ Բաբելոնը. կը վառի Սոգոմը:

ՆԵՐՈՆ (յոռսահատարար). Գունդն ինձի հետ

մարը մտնէ, փայլատակէ և փլէխ: Ծածկեցէք զիս, ս'վ լեռներ:

ՁԱՅՆԸ. Վայ Հոռմայ:

ՆԵՐՈՆ. Թաղեցէք զիս, ս'վ բլուրներ:

Ներոն կը փորձէ փախլիչ արքունական դռնէն որ լատիստիկ լտրն է. ուրիշ ուրուականներ կը զարհուրեցընեն զինքը սեմին վրայ:

ՆԵՐՈՆ. Ա՛հ, ս'ւր պիտի փախչիմ: Ո՞ր շէնք է՛ն:

Կը փորձէ ձախակողմի դուռը. ուրիշ ուրուականներ կ'ելլեն:

ՆԵՐՈՆ. Հասիր Մահ:

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆՆԵՐԸ (մօտենալով). Ո՛չ:

ՆԵՐՈՆ. Հասիր Մահ:

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆՆԵՐԸ (մօտենալով). Ո՛չ:

ՆԵՐՈՆ. Հասիր Մահ:

Գետինը կը դողայ: Խորը գտնուող տեսարանին ամբողջ պատը կը տատանի կը ճաթըռտի մինչեւ արքունական դուռը: Այն պատառուածքէն կը

տեսնուին հեռուն Ներոնի պարտէզներուն մէջ բոցերն ու ջահերը քրիստոնեաներուն հետ՝ որոնք կը վառին կապուած երկայն ցիցերու վրայ:

ՆԵՐՈՆ (դառնալով Պաղլասի արձանին). Երկերը կը շոշայ: Կամարները կը փլէխն:

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆՆԵՐԸ (մօտենալով Ներոնի և բազանկին երկրեցընելով դէպ ի այն բոցախառաքիչները). Նայէ՛:

ՆԵՐՈՆ. Կը տեսնեմ Քրիստոնեաները հրատօջօր՝ ձիւթին մէջ, կենդանի ջահեր:

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆՆԵՐԸ (զարհուրելի կերպով). Հասած է բարկութեան օրը:

Որոտումներ երկինքին մէջ:

Խոր լուծիւմ մը կը յաջորդէ:

Ներոն Պաղլասի սեղանին ոտքն ինկած է:

Ուրուականներն իր մօտն են:

ՆԵՐՈՆ (եղլելով դառնադորեմ). Բայց պղինձին որոտը պիտի աներեւութացընէ Գոթիքին աւարդ գունդը:

Այսպէս ըսելով կը մօտենայ Աստուածուհիին վահանին:

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆՆԵՐԸ. Անիծեալ յաւիտեան:

Ներոն կը զարնէ բուրնցով Պալլասի Վահանին՝
որ բումբիւն մը կ'արծակէ:

ՈՒՐՈՒՍՎԱՆՆԵՐԸ (մօտենայով Ներոնի, աշէլի
ահաւոր կերպով). Անիծեալ:

Ներոն աւելի ուժով կը զարնէ վահանին:

ՈՒՐՈՒՍՎԱՆՆԵՐԸ. (գրեթէ անոր գլխուն). Ա.
նիծեալ յաւիտեան:

Ներոն կը փորձէ երրորդ անգամ մըն ալ
զարնել վահանին, բայց կ'լլմայ զետին մուա-
ղած, մինչդեռ բոլոր տեսարանը կը մթլմնայ և
կը պայթի որոտումին ճայթիւմը:

Վ երգ Ոգբերգութեան:

10n.

Հայաստանի Ազգային գրադարան

NL0420535

7927

